06-02-98 / Tweewekelijks / #252 / f 4,-

ACTIEBLAD

Ravage

Stillen in Amsterdam

Unabomber for president

Discussie 'Oorlog tussen de seksen'

Assata viert feest

Ahaus lonkt...

COLOFON RAVAGE

Ravage is een onafhankelijk politiek-cultureel actieblad dat tweewekelijks verschijnt. Het blad richt zich op progressieve mensen en groepen, met name niet partijgebonden actie- en pressiegroepen. Informatie die relevant is voor deze groepen, komt weinig aan bod in de reguliere media. Het gaat hierbij om informatie en discussie op het gebied van velerlei maatschappelijke thema's. Verder in Ravage een gevarieerde agenda, culturele activiteiten, jouw mening...

Death penalty

De wereld gaat ten onder aan intolerantie, liet lady Di zich ontvallen. Het leven is een mijnenveld, iedere stap... "Zeg Digit, heb jij vanmiddag Middag-Editie gezien?" Nee, hoezo? "Nou, vroeg die Pijper aan..." Ja zeg, houdt dat nou nooit op! Sinds dat themanummer hoor ik hier alleen maar de meest gore opmerkingen om me heen. Ik heb er schoon genoeg van Schots. "Nee man, dat mens heet gewoon zo. Harmke Pijper om precies te zijn. Kan zij er wat aan doen. Afijn, ze praat met een mevrouw van Amnesty over de executie van die Amerikaanse, Tucker heet ze geloof ik." Ja, Carla Tucker om precies te zijn. "Ja, die. Vraagt die Pijper of al die ophef over die dame is ontstaan omdat het een vrouw is en nog aantrekkelijk ook." Nou, en? "Antwoordt die vrouw van Amnesty van ja. En toen was het even stil in de studio." (en nogal stil in het redactielokaal, 't wordt tijd dat die voetbalcompetitie weer begint)

Misschien vat ik 'm niet hoor, maar is dat alles? "Man, sinds 1862 of zoiets hebben die yankees geen dame op de elektrische stoel meer durven zetten, terwijl de heren nummertjes moeten trekken. Da's toch een grof schandaal, waar blijven die feministen nou?" Ik wist niet dat je voor de doodstraf was Schots? "Dat bedoel ik nieeet. Oooh, waar is Scheef gebleven." Weet je, jij bent een beetje te ver doorgeschoten in je strijd voor gelijke rechten. Zo meteen vind je het nog verkeerd dat er geen vrouw te vinden is die het vuilnis in de straat op wil halen, of die in de hoogovens of havens wil werken. Eis je nu ook al gelijke plichten? "Maar dat is toch ook werk, Digit?. Waarom zouden vrouwen alleen maar de minder vervelende baantjes mogen nemen."

Weet je wat, ga jij maar eens fijn dit jaar naar Appelscha. Beetje relaxen, beetje babbelen, zal je goed doen. "Wat, Appelscha? Is dat niet zo'n sekte ofzo, waar je geen druppel alcohol mag drinken en waar je je in het openbaar dient te distantiëren van je kind, omdat dat het levende bewijs is dat je ooit aan seks hebt gedaan?" Ach, dat valt reuze mee, met die technologische snufjes vandaag de dag. Nee echt, het zal je goed doen. "Maar dan wel met z'n allen graag, de gehele redactie, organiseren we workshops eieren keilen en..." Nee, nee, ze zijn veganistisch. "Okee, openbare castratie-oefeningen dan." Kom op nou, het is geen nazi-kamp. "Zakdoekje leggen...?" Dat is seksistisch. "Weet je wat, ik geloof dat ik helemaal nergens naar toe hoef te gaan. Krijg maar lekker de kriebels, zoek zelf maar zo'n psycho-village op. Deze jongen redt zich wel."

DE VOLGENDE RAVAGE verschijnt vrijdag 20 februari 1998.
DEADLINE ARTIKELEN vrijdag 13 februari 1998.
DEADLINE NIEUWS, AGENDAPUNTEN, INGEZONDEN BRIEVEN maandag 16 februari 1998.
POSTADRES Van Ostadestraat 233n, 1073 TN Amsterdam.
TEL 020 - 6761773 FAX 020 - 6730595.
E-MAIL ravage@antenna.nl.
INTERNET Http://www.antenna.nl/ravage
POSTGIRO 5859751 t.n.v. Ostadeblade te A'dam.
PROEFABONNEMENT 3 nrs voor f 7.50, o.v.v. Proefabo.
PERIODE-ABONNEMENT 8 nrs voor f 30 o.v.v. Nieuwe Abo. Voor België en andere Europese landen kost een periodeabo f 35 (700 Fr).
JAARABONNEMENT 24 nrs voor f 80 o.v.v. Nieuwe Jaarabo. Voor België en andere Europese landen kost een jaarabo f 100 (2000 Fr).
ADVERTENTIES Bel 020-6761773 voor nadere info.
DRUKKERIJ Raddraaier.
ONTWERP VOORKANT gerlo tv.
LAY-OUT Kollektief Schots & digit tv.
ISSN 1384-6302

RAVAGE VERKOOPPUNTEN

GRONINGEN: Wereldwinkel, Gelkingestr 30 - Rosa, Folkingedwarsstr 16a (di.) en Vismarkt (wo.) **LOCHEM:** - Wereldwinkel, Smeestr 2 **DEVENTER:** Wereldwinkel, Kleine Poot 4 **ARNHEM:** Vagebond, Wielakkerstr 20 **NIJMEGEN:** Assata, 2e Walstr 21 **WAGENINGEN:** Uitbuyt, Kapelstr 13 **UTRECHT:** Rooie Rat, Oude Gracht 65 - Schism, Ganzenmarkt 26 (wo. & za. middag) Voorstr 71 **AMSTERDAM:** Athenaeum, Spui - Fort v. Sjakoo, Jodenbreestr 24 - Molli, V. Ostadestr 55 - Ratjetoe, Fr. Hendrikstraat 111 - Noordermarkt, zat & ma **HAARLEM:** Agora, Zijlstr 100 - Release, Gasthuisvest 47-a **LEIDEN:** Manifest, Hooglandse Kerkgracht 4 **DEN HAAG:** Roode Hond, Buitenom 215a **ROTTERDAM:** Black Widow, Nw Binnenweg 13 - Dodorama, Rochussenstr 169 - Galerie Slaphanger, Grote Visserijstr 31b **BREDA:** Infocafé, 1e Marktstr 1 **TILBURG:** Vrije Boekhandel, Nieuwlandstr 56 **DEN BOSCH:** Bunker, Papenhulst 26 - De Marggraff, Vughterstr 224 **EINDHOVEN:** Vredeswinkel, Grote Berg 41.

Drukkerij Raddraaier

DESNOODS BLAZEN WE DIE HANDEL OP

Mooie boel is dat. Zijn die wapengekken nog maar koud verjaagd uit Brussel, komen ze hier in Den Haag de boel verstieren. Afcea, een lobbyclub van het militaire dood en verderf zaaiende bedrijfsleven, is van zins om dit najaar een internationale bijeenkomst te houden in de vorm van een wapenbeurs in het Haagse Congrescentrum. Als de politiek niet tijdig ingrijpt, zullen actiegroepen dit klusje wel klaren. Die beurs komt er nooit, niet.

Afcea staat voor Armed Forces Communications and Electronics Association. Het is een club van bedrijven en militairen die ten minste één gezamenlijke interesse hebben: de oorlogsvoering van de 21-ste eeuw. Geen bommen en gevechtsvliegtuigen op deze beurs. Wèl de elektronica waarmee 'precisiebombardementen', zoals we die kennen uit de Golfoorlog, kunnen worden uitgevoerd.

Daarnaast liggen hier de laatste ontwikkelingen op het gebied van de militaire spionage tentoongesteld, gericht op het in kaart brengen en ontregelen van 'vijandelijke' stellingen. In militaire termen wordt dit alles vaak onder de noemer C3I gebracht: Command, Control, Communication and Information.

Eind oktober vorig jaar kwamen militairen en industrie in Brussel bijeen voor het nieuwste van het nieuwste op het gebied van de informatietechnologie. Onder de naam TechNet Europe '97 werd in het Congressenpaleis druk geconfereerd, geëxposeerd en genetwerkt. Opdat contacten leiden tot contracten. Naast gevestigde namen als British Aerospace en Lockheed Martin werd Nederland vertegenwoordigd door onder andere Philips Crypto, specialist in het versleutelen van informatie. Verder een groot aantal bedrijven als Digital, Bull en Hewlett-Packard die, hoewel voornamelijk actief op de civiele markt, een groeiende klandizie vinden in militaire hoek.

Al vele jaren werd er in België met groeiend succes tegen deze wapenbeurs geprotesteerd. Het Vlaamse Forum voor Vredesactie, dat de acties ooit begon, had de Afcea tot speerpunt gebombardeerd. Verder was er ieder jaar een groep mensen die met grote creativiteit prikacties voerde. Aan deze acties namen, naast de Vlamen en de Walen, ook activisten uit Frankrijk, Engeland, Nieuw-Zeeland, de VS en Nederland deel.

Door middel van telefoon- en faxblokkades leerden de Afcea en het Royal Windsor Hotel (waar de moordenaars in spé hun banket hadden) hoe eenvoudig doch effectief elektronische oorlogsvoering kan zijn. Bijna traditioneel waren de bloedbaden, die ook nu weer voor de deur van het Congressenpaleis en de Royal Windsor werden aangericht. Voor het oog van de landelijke media wist een groepje ongeregeld door de linies van politie en rijkswacht heen te wandelen, om vervolgens besmeurd met 'bloed' de ingang van het vijfsterren hotel te blokkeren.

Na een klacht van het Forum voor Vredesactie deden de economische inspectie en douane een inval in de beurs. Diverse bedrijven werden ervan verdacht de wapenwet te overtreden, en militair materiaal te verhandelen zonder export-vergunning. Voor het Congressenpaleis werden in de uren die volgden een voor een vrachtwagens volgeladen met hoogtechnologische militaire apparatuur. Het merendeel van de standhouders bleek niet over de vereiste exportvergunningen te beschikken. Het resultaat was dat de beurs voortijdig werd gesloten.

Afcea reageerde verontwaardigd op het luidruchtige protest van de vredesactivisten en de 'brute inval' van de overheid. De organisatie heeft daarom besloten de wapenbeurs te verplaatsen naar Den Haag. Minister Pronk, toch al geen liefhebber van wapentuig, was een van de eersten die door zijn Belgische collega Moreels van dit voornemen op de hoogte werd gesteld. Pronk heeft inmiddels per brief aan een aantal verantwoordelijke kabinetsleden z'n kritiek geuit over de plannen van Afcea.

Hiermee is een eerste belangrijke stap gezet om de komst van de wapenbeurs tegen te houden. Mocht de politiek desondanks niet mee willen werken, een aantal politici heeft al laten weten dat ze niet begrijpen waar Pronk zich nu weer mee bemoeit, dan weet de antimilitaristische beweging in dit land wat hen te doen staat. Wat zeg ik, men zou nu al in het geweer moeten komen (vergeef me de uitdrukking). Een wapenbeurs die een onderkomen zoekt en haar deuren nog moet openen is kwetsbaarder dan een tevreden huurder met de gewenste licensies.

STOP THE WAR MACHINE

Aansteker

(met dank aan AMOK-Noord)

LEUK PRESENTJE BIJ EEN ABONNEMENTJE !

Voor degene die zich *nu* abonneert op Ravage stellen we een leuk cadeautje in het vooruitzicht. Je ontvangt het welkomsgeschenk na overmaking van het abonnementstarief

BOEKJES
HAKIM BEY
TAZ

★ ***De verzamel - cd Kink Konk :*** waarop maar liefst 22 bands, uit de stal van het alternatieve platenlabel Konkurrent, aan bod komen. Zoals Pansy Division, Cooper, Rhythm Pigs, The Ex, Bep, Wat Tyler, Plunk, Mosquito en Guns 'N' Wankers. Zeer divers.

★ ***De komplete Nix Nut :*** Op gevatte wijze doet de eigenzinnige bosuil Nix Nut in stripvorm zo'n vijftig actietips uit de doeken.

★ ***Het Unabomber Manifest :*** De industriële samenleving en haar toekomst. De Unabomber was jarenlang Amerika's meest gezochte terrorist, die sinds 1978 zestien bomaanslagen pleegde. In dit boekje komen de radicale anti-technologische ideeën van de Unabomber aan bod.

★ ***Kraakhandleiding :*** Alles over het kraken van een woning, een 'do it yourself' gids, samengesteld door Amsterdamse krakers. Ook met nuttige adressenlijst.

★ ***De heren zijn toch geen inbrekers?*** Een praktische handleiding voor onderzoek naar bedrijven, instellingen en personen, samengesteld door het SPOK, Speculatie Onderzoeks Kollektief.

★ ***Geld of je leven :*** Over de vrije markt en andere sprookjes. Polemische teksten over het neoliberalisme, o.a. van Eduardo Galeano, Noam Chomsky en Vandana Shiva.

★ ***Tijdelijke Autonome Zone :*** Immediatistische essays. De TAZ is de opstand binnen ieders bereik, het feest dat elk moment los kan barsten.

Ja doe mij maar een abonnement waarmee ik avage tweewekelijks egezonden krijg

☐ **Periodeabo (8 nrs f 30)** ☐ **Jaarabo (24 nrs f 80)**

Ik kies als geschenk:

☐ *Muziek cd*
☐ *Nix Nut*
☐ *Unabomber*
☐ *Kraakhandleiding*
☐ *SPOK handleiding*
☐ *Geld of je leven*
☐ *TAZ*

Naam
Adres
Postcode/Plaats
Tel

Stuur deze bon naar: Ravage, Van Ostadestraat 233n, 1073 TN Amsterdam

SCHIJT AAN DE KONINGIN

Bij gebrek aan een elfstedentocht werd het verjaardagsfeestje van Beatrix de afgelopen weken opgeblazen tot een buitenproportionele gebeurtenis. Nu de royalty's weer in hun holen zijn teruggekeerd rest de conclusie dat alle sop de kool niet waard was. Beatrix werd door zowel de Amsterdamse bevolking als actievoerend Nederland volkomen genegeerd. Niets doen kan ook een vorm van protest zijn, oftwel Beatrix, Beatrix, who the fuck is Beatrix?

JE MAINTIENDRAI

Veel te melden valt er eigenlijk niet. Het waren de klompendansende chaoten die al ver voor aanvang van het feestje de gehele heisa op juiste waarde in schatten. Hun geniale actie, waarbij zowel de monarchie als de verzamelde media volkomen te kakken werden gezet, was het hoogtepunt van de *Beamanie* die ons land de afgelopen weken teisterde.

Verder mooie tv-beelden van bevroren agentjes, die ondanks hun thermische ondergoed blauw van de kou zagen. Maar dan, meer blauw op straat, wie wil dat niet. Ook de oneindige serie van vernederingen die burgemeester Patijn moest ondergaan was de moeite waard. De sommatie van een agent aan de Amsterdamse korpsbeheerder, die toch echt buiten de hekken van de Dam moest blijven, was kostelijk. Patijn is de afglopen dagen zo door het stof gehaald, daar helpen nog geen tien saunabezoeken tegen.

Iedereen die zelfs maar een republikeinse gedachte had, werd uitgebreid in de gelegenheid gesteld dat op tv of in de kranten te doen. Tijdens het uitroepen van de republiek, een actie van twee studenten die daarvoor het Nieuw Republikeins Genootschap in leven hadden geroepen, werd het duo bijkans onder de voet gelopen door de cameraploegen en fotograven. En het ontspanningsweekeinde van de chaoten in Breda haalde zelfs de Amerikaanse media.

Grenzen aan de gekte leken er niet te zijn. Bij gebrek aan een elfstedentocht werden alle bezoekjes van het vorstelijke schoolreisje live op tv vertoond. Van het bijbehorende commentaar steeg de lucht van telang doorgekookte spruitjes, maar dat mocht de pret niet drukken. 'Vroeger kon je op de Kapitein Kok (koninklijke boot -red.) een mud aardappelen voor een rijksdaalder laten vervoeren.' Tsja, hier past slechts een gepast stilzwijgen.

Het meest verbazingwekkende was eigenlijk nog wel dat geen enkele commentator in ging op het feit dat Beatrix en haar vriendjes zo volkomen genegeerd werden. Ja, het komt door de kou, wist Patijn te melden. Andere hotemetoten waren de mening toegedaan dat het gebrek aan belangstelling te wijten was aan het privé-karakter van het zestigste koninginnefeestje. Mooi niet, allemaal politiek. De hoofdstad, en actievoerend Nederland hebben schijt aan de koningin. Men was het hele gedoe al spuugzat voordat het mens nog maar een stap in Amsterdam had gezet. Het was dan ook niet voor niets dat de enige ter zake doende arrestatie in Apeldoorn viel, toen een demonstrant het spandoek 'Rot op' ontvouwde.

Buiten wat gehannes met enige daklozen en wat punkers, konden de elfhonderd smerissen zich verder nog bezighouden met het pesten van de Amsterdamse kraakbeweging, die zoals elke zondag diverse woningen kraakte, ditmaal onder het toeziend oog van een ongekend hoog aantal stillen en ME-bussen. Verder wist de politie nog een man bij de Westerkerk tegen te houden, die een losse flodder op zak had. Met die losse flodder valt alle heisa rond het verjaarspartijtje eigenlijk ook goed te omschrijven. En zoals bekend, losse flodders dienen geen enkel doel. **(Rob)**

CHAOTEN OP KLOMPEN

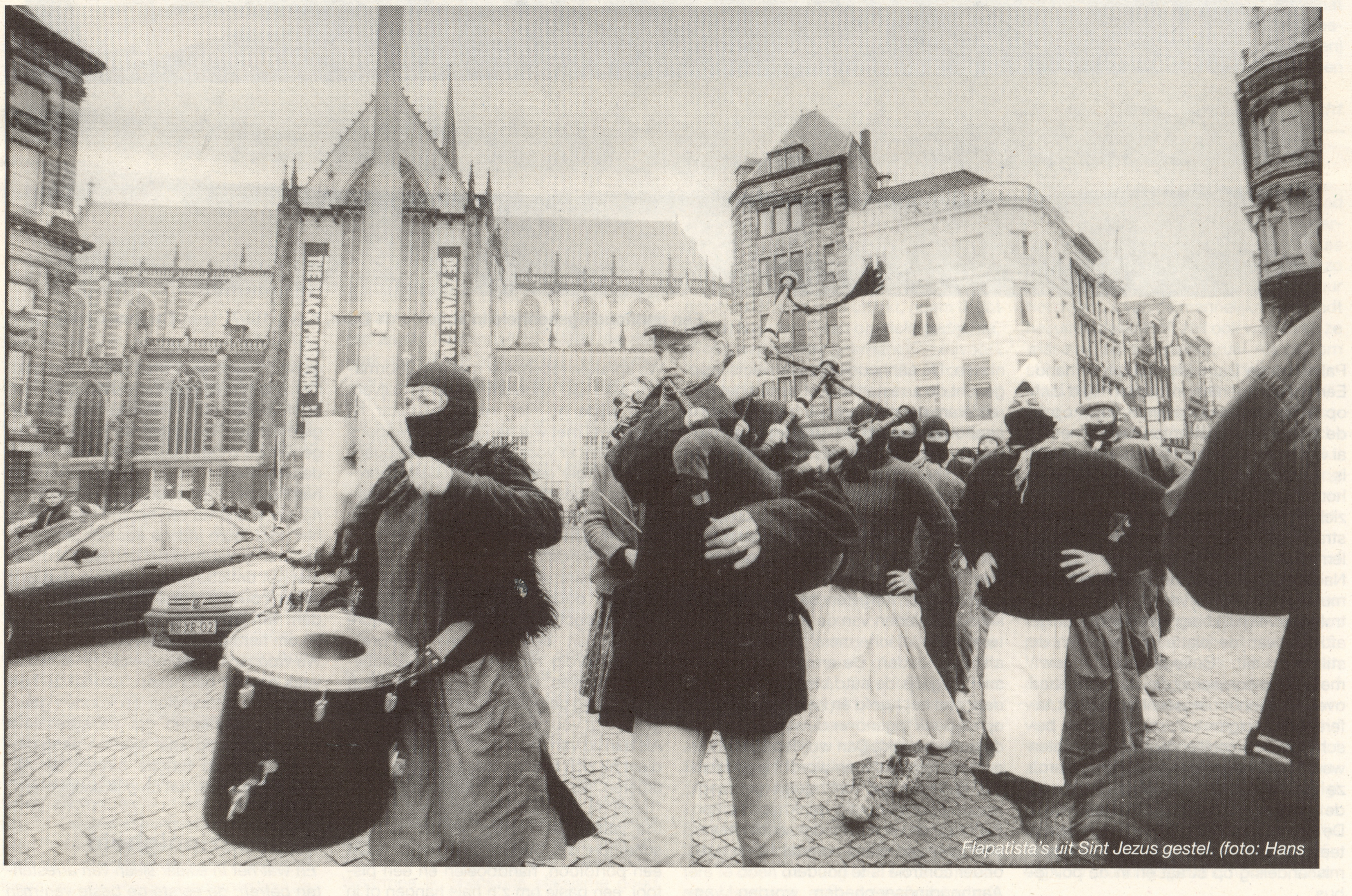

Flapatista's uit Sint Jezus gestel. (foto: Hans

Vrijdagmiddag 23 januari. Rond de Westerkerk in Amsterdam staat een aantal ME-bussen geparkeerd. Motoragenten scheuren heen en weer in de Paleisstraat. Stillen houden opvallend onopvallend enige panden in de Spuistraat in de gaten. Op de Dam veel politie te paard en te voet. Agenten in een commandobus overzien het gebeuren. De hoofdstedelijk politie is op alles voorbereid. De gevreesde chaoten zullen immers om twee uur in actie komen.

Tientallen vertegenwoordigers van de media hebben zich al ver voor dat tijdstip op de Dam verzameld. Een summier persbericht waarin de chaoten deze eerste in een serie van acties hebben aangekondigd, heeft het doel ruimschoots bereikt.

Dan begint het spektakel. Twee demonstranten ontvouwen een spandoek met de tekst 'Feestvarken Vervoersverbod'. Het tweetal is getooid in oer-Holllandse klederdracht, compleet met kanten mutsjes en klompen. Nadat het spandoek is ontrold, en er verder geen bommen ontploffen of anderzijds ongeregeldheden ontstaan, begint het journaille op te dringen. "Gaat er nog meer gebeuren?", moppert men. Antwoord van de twee chaoten: "Ze komen." Een andere mediavertegenwoordiger: "Komen er harde acties?" Antwoord: "Ze komen."

Dit spelletje gaat nog enige tijd door totdat vanuit de Nieuwendijk muziek klinkt. Onder begeleiding van een doedelzak en trommel marcheren twintig chaoten in ganzenpas op naar de Dam. Uiteraard hebben ook deze demonstranten hun kleding in Staphorst aangeschaft, zij het dat de uitdossing gecompletteerd wordt door een bivakmuts.

Een van de actievoerders begint een pamflet voor te lezen. Het gaat om de 'Flapatista's uit Sint Jezusgestel' die protesteren tegen 'de verloedering van de geliefde constitionele volksmonarchie'. Na de rede voeren de demonstranten op de klanken van het Wilhelmus een uiterst charmante klompendans uit. De oefeningen in diverse hoofdstedelijke kraakpanden hebben hun uitwerking niet gemist. Dan is het tijd voor enige feestelijke yells voor de jarige 'superchaoot Beatrix'. Immers, 'overal waar zij verschijnt, ontstaat chaos'.

"Wie is er een superchaoot?"

Allen: "Beatrix!"

"En wat doen wij als Beatrix komt?"

Allen: "Feesten."

"En wat roepen wij dan?"

Allen: "Hoezo? Hoezo? Hoezo?"

Dan wordt er vuurwerk ontstoken, waaruit een enorme oranje rookwolk ontstaat. Na nog enige sierlijke dansjes vindt men het welletjes en gaat het weer richting Nieuwedijk, de pers en politie verbouwereerd en met open monden achterlatend. Zelden zo'n doeltreffende actie gezien. **(Rob)**

Geen woning ,geen kroning

AMSTERDAM - Op 25 februari werd een groot pand op de hoek Stadhouderskade/Hemonylaan gekraakt. De voormalige tapijthandel annex garage bood een zee van ruimte. Helaas hielden de krakers van De Zwarte Tijger vanwege bouw- en daarmee gepaard gaande ontruimingsplannen niet langer dan een week stand.

De Silo heeft twee weken uitstel gekregen voordat de sleutel moet worden afgegeven. De gemeente doet er alles aan om het vertrek van de bewoners zo geruisloos mogelijk te laten verlopen. Zo zijn er 200 verhuisdozen uitgedeeld en heeft men zaken als waterleiding en dergelijke voor een mooie prijs overgenomen. Een aantal bewoners kreeg vervangende atelierruimtes in Noord aangeboden. De bewoners overleggen nog over feestelijkheden rondom het vertrek.

Onder het toeziend oog van de koninklijke beveiliging sloeg het kraakgilde op 31 januari in vier Amsterdamse buurten toe. De smeris wilde vooral de-escaleren waardoor de diverse woningen een vrij gemakkelijke prooi van de woningzoekenden werden.

Hotel Bosch te koop

ARNHEM - Voor wie nog een zakcentje in een oude sok heeft, eigenaar Leutscher vraagt slechts anderhalf miljoen voor Hotel Bosch in Arnhem.

Sympathisanten van Bosch die meenden dat makelaarskantoor Engelsing bij de verkoop betrokken was, namen daarop twee panden van hem onder handen. Ze schilderden de leuze 'Poten af van Hotel Bosch' op de gevel. Naderhand bleek makelaar Graauw uit Lith, een plaatsje onder Tiel, aan de slag te zijn voor Leutscher. Overigens bleek uit een taxatie die de bewoners in november 1997 lieten uitvoeren dat Bosch in bewoonde staat f475.000,- en leeg 700.000,- zou moeten kosten. Voor wie digitaal actief is, kan de website van Bosch bezoeken. Http://www.xs4all.nl/~hbosch

Brabants geweld tegen allochtonen

DEN BOSCH - In een aantal Noord-Brabantse plaatsen zijn de afgelopen weken allochtonen het slachtoffer geworden van racistisch geweld. De bewoners van Den Bosch die augustus vorig jaar een Somalisch gezin de buurt hebben uitgejaagd, lijken een uiterst dubieuze trend te hebben gezet.

In Waspik vluchtte een Somalische vrouw die zich bedreigd voelde door jongeren. In Middelbeers ontving een gezin dat onderdak verleent aan twee kinderen van buitenlandse afkomst, brieven met racistische teksten. In een Bossche wijk werden op de muren van huizen die bestemd zijn voor allochtonen de tekst 'Vol is Vol' geschilderd. Ook in Werkendam is een Iraans gezin het doelwit van terreur.

Is het geen idee om de jaarlijkse landelijke antiracisme-demonstratie van 21 maart, die normaliter in het folkloristische Amsterdam plaatsvindt, dit jaar uit te laten wijken naar Den Bosch?

Clubhuis jagersvereniging afgebrand

HARDENBERG - In de nacht van zaterdag 17 op zondag 18 januari is in Hardenberg een clubhuis van de jagersvereniging Almelo afgebrand. De jagers huurden het onlangs gerenoveerde pand van Staatsbosbeheer. De schade loopt in de tienduizenden guldens. De brandweer sluit brandstichting nadrukkelijk niet uit. Tot dusver heeft echter geen enkele groepering iets van zich laten horen.

STILLEN HEERSEN OVER DE STAD

Gewelddadige aanhoudingseenheden opereren al jaren ongestraft

'Behandel de arrestant correct. Immers zo gauw hij gearresteerd is, is hij in onze macht en weerloos.' Een van de meest opmerkelijke richtlijnen die begin jaren tachtig zijn opgesteld ten faveure van het optreden van aanhoudingseenheden in Amsterdam. Een vrijbrief voor geweld. Het is dan ook niet verwonderlijk dat veel actievoerders de blauwe plekken en gekneusde ribben weer voelen bij het aanschouwen van groepen stillen in de stad. Over dit omstreden politieonderdeel hangt al jaren een waas van geheimzinnigheid. Het lijkt wel alsof, behoudens de enkele activist, er geen haan naar kraait.

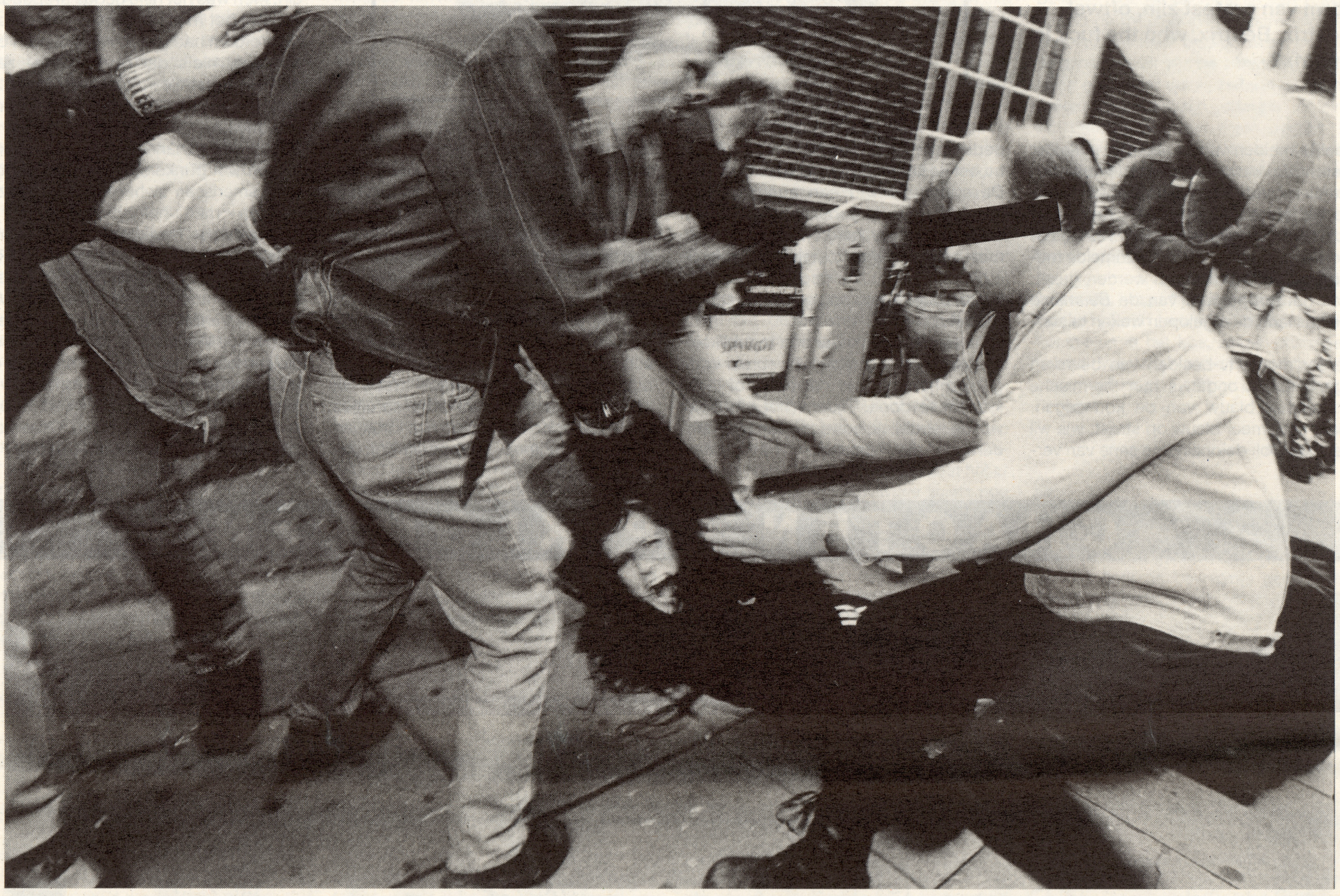

Een aanhoudingseenheid in actie op de Dam, 2 okt. 1997. (Jan Thomas Schlijper)

Vrijwel iedere demonstrant die wel eens te maken heeft gehad met het optreden van politie in burger, de zogenaamde stillen, kan erover mee praten. Deze agenten maken zich veelvuldig schuldig aan gewelddadig optreden in groepsverband. Nauwelijks te onderscheiden van de gemiddelde demonstrant heeft men vrij spel. Na het hardhandige optreden trekt men zich vliegensvlug terug achter de linies van de ME, mishandelde mensen achterlatend. Geen haan die er verder naar kraait.

Tijdens de Eurotop van afgelopen jaar waren de aanhoudingseenheden terug van weggeweest. En hoe, je struikelde erover. Het waren de chaoten en andere demonstranten die op de avond van vrijdag de dertiende juni kilometerslang door de stad werden opgejaagd door groepen stillen. De punks die in de kraag werden gevat, konden rekenen op een flink pak slaag.

Een paar dagen later werden er naar schatting vijftig stillen ingezet om een ingesloten groep personen op basis van het omstreden artikel 140 in de knellende plastic boeien te slaan. Diverse arrestanten zijn door stillen geknepen, geschopt, geslagen en onheus bejegend. De reeks incidenten vond plaats buiten het zicht van de aanwezige tv-camera's.

Jubelronde

Het protest op 2 oktober vorig jaar, tijdens de ondertekening van het Verdrag van Amsterdam, zou een rustig verloop hebben gehad zonder de aanwezigheid van groepen stillen. Nadat een groep demonstranten van een leidinggevende korpschef toestemming had gekregen een 'jubelronde' te lopen rondom het Paleis op de Dam, liep het uit de hand. Een groep agenten in burger hield zich op opvallend onopvallende wijze op in de groep. Demonstranten ruiken meestal van einde en verre of iemand een stille is, herkenbaar aan kledij maar vooral houding en uitstraling. Als zo'n agent zich dan ook nog eens als enige 'demonstrant' tooit met een bivakmuts is het helemaal lachen geblazen.

Nadat een actievoerster uit hilariteit deze muts van het hoofd van de stille had getrokken, vergelijkbaar met het baldadige aftikken van de platte pet, sloegen de stillen op tilt. 'Collega in het nauw', meldde de korpschef die de leiding had over de aanhoudingseenheden. Het tafereel dat volgde valt nauwelijks te beschrijven. Verschillende demonstranten werden in het gezicht geslagen, waarna ze trappen kregen terwijl ze groggy op de stoeptegels lagen. Er vloeide bloed. De demonstranten die werden gearresteerd, klaagden achteraf allemaal over mishandeling op straat en in de politiebus.

Een van de demonstranten: "Nadat ik zag dat een vrouw op hardhandige wijze werd weggesleept door een groep stillen, deed ik een poging bovenop haar te gaan zitten. Vervolgens kreeg ik een trap in m'n gezicht. Zodra ik overeind was gekrabbeld sloeg een stille tot tweemaal toe met z'n vuist in m'n gezicht".

Pakkers en afschermers

Aanhoudingseenheden zijn begin jaren tachtig ontstaan uit de behoefte om op professionele wijze aanhoudingen te kunnen verrichten bij massale gebeurtenissen. De aanhoudingstechniek is erop gericht de arrestant direct buiten het bereik van omstanders te brengen. Een aanhoudingseenheid (AE) die te voet werkt, verricht de aanhouding bij voorkeur op het moment dat een AE-voertuig in de buurt is of een ME-linie oprukt, zodat de verdachte snel naar het busje of achter de linie kan worden gebracht.

Een AE bestaat gewoonlijk uit acht leden. Buiten de groepscommandant en de chauffeur fungeren bij toerbeurt telkens twee leden van de AE als 'pakker', terwijl vier 'afschermers' het publiek op afstand houden. De arrestant wordt zo snel mogelijk de auto binnengeduwd en daar met het hoofd en het bovenlichaam op de bank tegenover de schuifdeur van de auto gedrukt. Dan worden zijn armen op z'n rug gedaan en wordt hij geboeid. Als de arrestant zich goed gedraagt, mag hij soms op de bank gaan zitten. Blijft hij zich verzetten, dan vindt het vervoer geknield plaats, omdat hij zo goed onder controle is te houden.

Aanhoudingseenheden worden vandaag de dag binnen Amsterdam in de regel speciaal samengesteld voor ontruimingsacties, demonstraties en voetbalwedstrijden. Agenten die voor deze teams in aanmerking komen, dienen reeds hun sporen verdiend te hebben binnen het korps. Er zijn negen districten, ieder district kan zijn eigen AE inzetten, dat wordt samengesteld door de hoofdinspecteur. Hun bevoegdheden zijn dezelfde als die van agenten in uniform, alleen dienen ze zich te houden aan het draaiboek dat voor de gelegenheid is opgesteld.

Legitimatieplicht

We spraken recentelijk met een voormalige stille die anoniem wenst te blijven. Veel wilde hij niet vertellen, maar hij kwam wel met wat handige tips. Volgens hem wordt er voor de werving van agenten in burger een interne sollicitatieprocedure uitgeschreven. "Dienders besluiten zich met name door mond-op-mond reclame aan te melden tot de aanhoudingseenheden. De selectieprocedure voor de aanmelding wordt meestal uitgevoerd door een korpschef en een hoofdinspecteur. Die selectieprocedure bestaat uit een informeel gesprek. Tegenwoordig moet je een sollicitatiebrief schrijven. Uit de sollicitaties wordt een shifting gemaakt, waarna de uitnodiging volgt voor een gesprek."

Als een lid van een AE tot actie overgaat, dient hij zich te allen tijde te kunnen legitimeren als daar om gevraagd wordt, "tenzij de snelheid van handelen dit niet toe laat", merkt onze anonieme bron schamper op. "Iedere stille heeft, naast een portofoon, handboeien en een pistool, een pasje om z'n hals hangen of in z'n zak zitten waarop z'n naam staat vermeld. Het kan nooit kwaad om er naar te vragen, bijvoorbeeld in de politiebus. Ze zijn verplicht hun identiteit prijs te geven, hetgeen niet wil zeggen dat ze het ook zullen doen. Stillen wensen graag 'stil' te blijven."

Na mishandeling door een agent in burger, is het niet eenvoudig om hier aangifte van te doen. Immers, de korpsleiding zal altijd ontkennen dat degene die je mishandeld heeft tot het korps behoort. Het is in dit soort gevallen handig als je beeldmateriaal tot je beschikking hebt waarop de mishandeling is geregistreerd of dat je getuigen weet te vinden.

Voor iedere actie waar een AE wordt ingezet, wordt een draaiboek gemaakt. Dat draaiboek, samengesteld door een hoofdinspecteur of iemand met een hogere functie, beschrijft de taakverdelingen en de verantwoordelijke mensen die daar over gaan. "Naar aanleiding van het hardhandige optreden op 2 oktober vorig jaar zou je via een hogere instantie op het hoofdburo inzage kunnen krijgen of in ieder geval bekend gemaakt worden met het draaiboek van die dag. Dat is je enige houvast om de groepscommandant van die dag te kunnen achterhalen en om hem die beelden te tonen."

We vroegen onze bron waarom stillen zo vaak geweld gebruiken "Omdat ze heel snel in de anonimiteit op kunnen gaan. Je mag aannemen dat de agressieve jongens niet zo snel worden aangenomen voor een functie binnen de AE. Maar nogmaals, dat *mag* je aannemen."

Geheimzinnigheid

'*En wat het in elkaar slaan van arrestanten betreft: de eerste de beste van mijn eenheid die over de schreef gaat en een arrestant mishandelt, vliegt eruit. Dat zullen we absoluut niet tolereren.*' Deze stoere taal komt uit de mond van Ad Smit, de oprichter van de eerste aanhoudingseenheid eind 1980 en onlangs benoemd tot politiechef binnenstad van Amsterdam. Als hij woord had gehouden, was er al snel geen aanhoudingseenheid meer over geweest. Dat er niets klopt van die mooie frasen, blijkt als je de officiële doelstellingen en richtlijnen vergelijkt met door de jaren heen verzamelde verhalen en klachten over het stillenoptreden in Amsterdam.

In het archief van buro Jansen & Janssen is een nooit eerder gepubliceerde brochure teruggevonden over het stillenoptreden van begin jaren tachtig in Amsterdam. Dat onderzoek vond plaats in 1985, en ook toen was het niet eenvoudig om iets boven water te krijgen over de aanhoudingseenheden. Over het optreden van de Amsterdamse stillenteams hangt een waas van geheimzinnigheid. Met betrekking tot de aanhoudingseenheden is in de politiebibliotheek niet meer te vinden dan de oprichtingsrapporten en de evaluatie van de eerste opleidingen, respectievelijk Rapport Aanhoudingseenheden I uit 1980, en II uit 1981. In de gemeentelijke Commissie voor politiezaken is één keer een evaluatie geweest, in 1985 wel te verstaan.

Het (officiële) idee achter de oprichting van de aanhoudingseenheden komt voort uit opgedane negatieve ervaringen bij grootschalige politieoperaties begin jaren tachtig. Analyses van het optreden van de ME-secties bij rellen wezen uit dat het nogal vervelend was dat de politie nauwelijks in staat bleek de grote groep relschoppers en stenengooiers daadwerkelijk op te pakken. ME-ers stonden maar een beetje 'stenen te happen', terwijl de strakke discipline van de ME-linies het niet toeliet arrestaties te maken. Meer aanhoudingen was het doel, niet alleen voor een gunstige reactie van het publiek, maar vooral ter opvijzeling van de moraal van de ME en versterking van het zelfvertrouwen.

Vanuit deze frustratie werd een belangrijke wijziging in de strategie van de ME bedacht: een meer dynamisch gericht optreden. Na de grote rellen van 1980 en 1981 zien we steeds minder de statische massale linies ME tegenover demonstranten die elkaar wat bezig houden: het zogenaamde *keep moving* systeem. Het optreden wordt onverwachter, agressiever en chaotischer, en meer gericht op daadwerkelijke verspreiding van mensen. Voor de isolatie en arrestatie van 'leiders of stemmingmakers' werden de aanhoudingseenheden opgericht.

In feite was de oprichting van de eerste aanhoudingseenheid natuurlijk niet meer dan de legalisering van de bestaande situatie van eigenmachtig knuppelende agenten. Al bij de befaamde Vondelstraat-rellen, eind februari 1980, gaan agenten in burger de straat op om als knokploeg orde op zaken te stellen.

Uit het Klaagschrift Vondelstraat: '*Nadat we door de ME op de Dam achtervolgd en uit elkaar geslagen waren, stonden we op de brug leuzen te roepen naar de ME-ers die voor het stadhuis stonden. Ineens hoor ik achter me: 'En nu moet het maar eens afgelopen zijn.' Ik kijk achterom en zie een aantal mensen in burger die met korte stokken (30cm) erop los beginnen te slaan. Ik vlucht weg. Nog geen twee minuten later als ik kijk waar ze gebleven zijn, zie ik ze niet meer. Op de gracht ligt een jongen stuiptrekkend op de grond, bloed stroomt uit zijn mond, zijn kruis is helemaal nat. Op zijn linkervoorhoofd heeft hij een fikse wond. Even later komt er nog een jongen, een wond op zijn hoofd waar het bloed uitstroomt, ook hij had een trap in zijn kruis gehad.*'

Verslaggevers herkenden de knokploeg als agenten van bureau Warmoesstraat, de zaak kreeg nogal wat aandacht. Toen de slachtoffers daar een klacht wilden indienen, werden ze afgescheept met het verhaal dat rechercheurs het onjuist vonden een klacht tegen hun eigen collega's te onderzoeken.

Proefneming

Dit soort incidenten zijn aanleiding voor de oprichting van de eerste officiële aanhoudingseenheid in Amsterdam. En het begint meteen goed. De opleiding van de nieuwe eenheid moet nog beginnen, maar ze mogen al de straat op: bij de metro-demonstratie op 10 oktober 1980. Een groep van een paar honderd demonstranten wordt door politie-provocateurs (van de aanhoudingseenheid) naar het hoofdbureau geleid waar 163 mensen worden omsingeld en gearresteerd. Van al die arrestanten worden er uiteindelijk vier vervolgd. In het Rapport Aanhoudingseenheden I wordt over dit optreden gezegd dat het was '*om de groep alvast wat sfeer te laten proeven en ervaring op te doen welke bruikbaar zijn in het komende oefenprogramma*'. De burgemeester en de minister hebben op vragen altijd ontkend dat het om een proefneming ging.

De eerste aanhoudingseenheid bestond aanvankelijk uit vier groepjes van zes stillen, onder leiding van een brigadier. Het idee is dat zo'n groepje de kleinst mogelijke eenheid vormt: twee doen de feitelijke aanhouding, de rest schermt af en de brigadier doet de verbindingen. Met minder is het onverantwoord om op te treden. Het geheel staat onder leiding van een inspecteur en een brigadier, in totaal dus zo'n dertig man. De agenten zijn volgens een vaste verdeelsleutel voor 60% afkomstig van de recherche, 30% uit de uniformdienst en voor 10% uit de verkeersdienst (chauffeurs).

Bij de tweede aanhoudingseenheid, anderhalf jaar later, had men nogal wat moeite met de werving. De aandacht die daar in het evaluatierapport aan wordt besteed, geeft een aardig inzicht in de problematiek. De aanhoudingseenheden worden niet samengesteld op basis van vrijwilligheid, omdat je dan alleen de rauwdouwers krijgt. Verder moeten leden niet te jong zijn en niet oud, ze moeten sportief zijn, relativerend kunnen denken, ook in stresssituaties, en er wordt een zeer positieve inzet verwacht. Kortom: '*Geen agressieve mensen, geen individualisten. Beheerste vormen van zelfverdediging, zoals ju-jitsu en judo strekken tot de aanbeveling. Dit gelet op het feit dat het resultaat van deze vormen van zelfverdediging c.q. sport in principe minder desastreus zijn dan het resultaat van bijvoorbeeld karate of kickboxen.*' (Uit het rapport Aanhoudingseenheden II)

Van de 23 rechercheurs die op basis van deze criteria geselecteerd waren, hadden er zes zin en de rest niet. Toen moesten er mensen aangewezen worden, die onder zwaar protest toestemden. In de jaren daarna bleef het moeilijk de plaatsen op te vullen, en in 1986 werd uiteindelijk een sanering doorgevoerd. De twee aanhoudingseenheden werden samengevoegd, en toen bleven natuurlijk de mensen over die het echt leuk vonden om te doen.

Richtlijnen

Het is belangrijk om het verschil tussen aanhoudingseenheden en arrestatieteams in de gaten te houden. De aanhoudingseenheden waar het in dit stuk over gaat zijn 'normale' politiemensen die bij bijzondere gelegenheden in burger de straat op gaan. In het dagelijks leven verrichten zij gewoon politiewerk en voor het stillenwerk hebben ze ooit een speciale training gehad die nog eens in de zoveel tijd herhaald wordt.

Arrestatieteams daarentegen zijn 'supercops'. Zij worden speciaal opgeleid voor het aanhouden van vuurgevaarlijke criminelen en terroristen. Als ze daar niet mee bezig zijn, dan moeten ze trainen, schieten of hooggeplaatste medemensen beschermen. In principe worden ze niet ingezet tegen relschoppers, maar bij de blokkade van de kerncentrale Dodewaard in 1981 had de Amsterdamse aanhoudingseenheid geen tijd, en zijn er toch leden van het arrestatieteam ingezet. Optreden met traangasbusjes, en zware verwondingen bij arrestanten die al in handen van de politie waren, zijn het gevolg.

De vertrouwelijke richtlijnen waar de aanhoudingseenheden zich aan hebben te houden, zijn onthullend om te lezen. Als je ze goed leest, kun je precies zien waar stillen meestal in de fout gaan. Neem deze richtlijn: '*Behandel de arrestant correct. Immers zo gauw hij gearresteerd is, is hij in onze macht en weerloos.*' (onderstreping politie, Rapport Aanhoudingseenheid I). Of dan deze (uit het Evaluatierapport): '*Het blijkt nagenoeg onmogelijk te zijn een verdachte, die zich verzet snel de handboeien om te doen. Gebleken is dat het een betere tactiek is, de verdachte onverwachts stevig beet te pakken en naar de linies te vervoeren.*'

Richtlijn 32 luidt: '*Het daadwerkelijk optreden tijdens een gewelddadige demonstratie dient bij voorkeur te geschieden op plaatsen waar normaliter ook veel publiek komt.*' Kennelijk wordt er teveel stiekem in steegjes opgetreden. Bekend voorbeeld is het optreden op de Dag van de Onrust, i.v.m. de naderende ontruiming van het Wyers-complex in 1984. In een steegje bij de Kalverstraat werd iemand door stillen in elkaar geslagen. Een fotograaf van *De Waarheid* maakte er foto's van. Even tevoren hadden de stillen over de scanner te horen gekregen dat het niet nodig was om naar de Kalverstraat te gaan.

Richtlijn 8: '*Een aanhoudingseenheid maakt de arrestant duidelijk, dat hij te maken heeft met politieambtenaren, door middel van het tonen van een legitimatiebewijs en/of het duidelijk zeggen dat de arrestant te doen heeft met politie.*'

Uit een klacht ingediend door een advocaat over het optreden bij de Stadhuisblokkade van het Comité geen fascisten in de Raad, april 1986: '*Mijn cliënt werd gearresteerd door leden van een aanhoudingseenheid, die zich niet als politiemensen bekend maakten. Hij dacht eerst dat het ging om een knokploeg van de Centrumpartij. Bij zijn arrestatie werd hij geschopt in zijn zij en tegen zijn ballen. Hij heeft er een gekneusde rib aan overgehouden. Zijn kleren zijn eveneens stukgerukt en hij is aan zijn haren de arrestantenbus ingesleurd. Een medearrestant die op dezelfde manier de bus ingesleept werd en daartegen bezwaar maakte omdat hij toch gewoon meewerkte, kreeg als reactie daarop een vuistslag in het gezicht. Ook werden er dreigementen geuit: je moet je bek houden, anders kom ik naar achteren.*'

Aansluitend, uit het Evaluatierapport van 1981: '*Tijdens de training zelfverdediging zijn een aantal dingen geleerd die praktisch bruikbaar zijn. Tevens zijn een aantal dingen geleerd die beslist niet gedaan moeten worden tijdens een gewoon optreden.*'

Uit de richtlijnen blijkt duidelijk wat de politie zelf de grootste risico's vindt. Rammen in stille steegjes of buiten het oog van de pers, mishandelen als iemand al handboeien om heeft. Door dit soort dingen nadrukkelijk in de richtlijnen te vermelden, geeft men impliciet toe dat die overtredingen wel plaats hebben gevonden en dat er een groot risico is dat ze in de toekomst weer plaats zullen vinden.

Controle

Ook in de jaren tachtig was controle op aanhoudingseenheden eigenlijk niet mogelijk. Klachten werden genegeerd, feiten ontkend. De burgemeester schoof de verantwoordelijkheid door, en de Rijksrecherche deed niets. Gemeenteraadsleden namen niet de moeite zich in de materie te verdiepen. Als er eind 1985 eindelijk een evaluatie in de Commissie voor Politiezaken komt, worden er precies dezelfde vragen gesteld als in 1980, naar aanleiding van de ontruiming van het kraakpand Grote Wetering.

Geen vragen over beleidslijnen of geweldsinstructie. Burgemeester Van Thijn verbindt aan het afgenomen aantal klachten triomfantelijk de conclusie dat het dus wel minder erg geworden zal zijn. De ervaring van het Klachtenbureau Politieoptreden en advocaten was dat klachten tegen stillen bijna nooit gegrond werden verklaard. Meer nog dan bij andere klachten wordt het onderzoek getraineerd, dekken maatjes elkaar, is niet te achterhalen wie de betreffende stille geweest moet zijn en wordt eraan getwijfeld of het betreffende incident überhaupt wel is voorgevallen.

Na de ontruiming van de Lucky Luik (noodtoestand, brandende tram) werd er op hoog niveau afgesproken dat de stillen buiten schot zouden blijven. Na twee dagen van rellen waren er zoveel klachten over het politieoptreden dat er wel iets moest gebeuren. Uit notulen van het Driehoeksoverleg (die toen nog heel uitgebreid waren) blijkt hoe de hoofdcommissaris de boot heeft weten af te houden. Hij zegt dat '*een onderzoek door de Rijksrecherche stigmatiserend zal werken ten aanzien van de aanhoudingseenheden.*' Natuurlijk is er wel wat fout gegaan, maar: '*een individuele vervolging van de leden van de aanhoudingseenheden zou aan een streven ter verbetering van hun optreden afbreuk doen.*' Het staat er echt!

Ondanks het feit dat de klachten tot de ernstige categorie behoorden, bleek de burgemeester gevoelig voor het pleidooi om politiemensen niet te vervolgen, en in plaats daarvan structurele veranderingen door te voeren om herhaling te voorkomen. De vraag is echter of de klachten over het stillenoptreden alsnog buiten het onderzoek van de Rijksrecherche gehouden kunnen worden. De hoofdofficier van Justitie beloofde dat hij zou bekijken wat hij kon doen. Zo besprak het Driehoeksoverleg de afloop van de klachtenbehandeling, nog voor er een onderzoek gestart was. Er is sindsdien niet veel veranderd.

Eveline Lubbers

Stillen voor politiepost Nieuwezijds Voorburgwal, 2 okt 1997. (foto: Jan Thomas Schlijper)

Vrouwenlobby leidt tot aanpassing vreemdelingenwet

AMSTERDAM - Mirgantenvrouwen wier relatie verbroken is ten gevolge van (seksueel) geweld, komen sinds kort in aanmerking voor een verblijfsvergunning op humanitaire gronden. Deze aanpassing in de vreemdelingenwet komt tot stand door een succesvolle lobby van het Komitee Zelfstandig Verblijfsrecht Migrantenvrouwen.

Migrantenvrouwen die naar Nederland komen omdat zij een partner hebben die hier woont, verkeren als gevolg van het Nederlandse vreemdelingenbeleid de eerste jaren in een afhankelijke positie. Als zij hun partner verlaten, lopen zij een groot risico hun verblijfsvergunning te verliezen en Nederland uitgezet te worden. Vrouwen die mishandeld werden door de partner, bevonden zich hierdoor in een uitzichtloze positie. Zij kregen van advocaten in veel gevallen het advies om de mishandeling te verdragen, totdat zij de termijn volgemaakt hadden die hen recht geeft op een zelfstandige verblijfsvergunning.

Om deze situatie te veranderen startte het Komitee Zelfstandig Verblijfsrecht Migrantenvrouwen de projectgroep Geweld tegen Vrouwen, bestaande uit vertegenwoordigers van diverse organisaties. Het afgelopen jaar is een intensieve lobby gevoerd, en met succes. Met het opnemen van (seksueel) geweld als criterium voor het verlenen van een verblijfsvergunning is de positie van mishandelde vrouwen met een afhankelijke verblijfsvergunning verbeterd.

Britse projectontwikkelaars vrezen tunnelaars

LONDEN (UK) - Britse projectontwikkelaars en lokale overheden zijn in rep en roer nu milieuactivisten hebben aangekondigd zich in de toekomst ook in te zetten tegen de bouw van nieuwe woonwijken in landelijke gebieden. Aanleiding hiertoe is volgens de Britse krant *the Independent* de bouw van 10.000 woningen nabij Stevenage in county Hertfordshire.

Halverwege januari werd in London door de actiegroepen Friends of the Earth en Alarm UK een conferentie georganiseerd, waar milieuactivisten zich samen met lokale actiegroepen bogen over de verspreide nieuwbouwplannen in het land. Representanten van radicalere groepen als Earth First! namen ook aan deze bijeenkomst deel.

De komst van laatstgenoemde groep was voor de House Builders Association, een soort overkoepelend orgaan van projectontwikkelaars in Londen, aanleiding om voor haar hoofdkantoor in de Britse hoofdstad strengere veiligheidsmaatregelen te nemen. De bewaking werd een tandje hoger gezet, omdat men bang is voor bezettingsacties.

De angst van de projectontwikkelaars is begrijpelijk. In het verleden zijn milieuactivisten in het Verenigd Koninkrijk uitermate succesvol geweest in hun strijd tegen de aanleg van snelwegen in natuurgebieden. Op kleinere schaal hielden ze zich ook al bezig met protesten tegen de bouw van kleine woonwijken, zoals op dit moment bij (Peacehaven) East Sussex, of projecten als de uitbreiding van vliegvelden (Manchester).

Nadat de huidige Labouwminister Prescott zijn goedkeuring gaf aan een plan voor de bouw van 10.000 woningen in een natuurgebied ten westen, hebben nimby (not-in-my-back-yard)-yuppen en milieuactivisten een monsterverbond gesloten om deze plannen te verhinderen. Vertegenwoordigers van milieugroepen noemden de goedkeuring van het plan "een grof schandaal".

Naziskins wijken noodgedwongen uit

HEMIKSEN (B) - Een internationale bijeenkomst van nazi-skinheads, die op 24 januari plaats had moeten vinden in het Belgische dorpje Hemiksen, heeft door toedoen van de lokale groene partij Agalev geen doorgang kunnen vinden. Tegenstanders hadden openlijk opgeroepen voor een fakkeltocht, waarop de burgemeester een demonstratieverbod afkondigde. De naziskins kozen eieren voor hun geld en weken uit naar Antwerpen.

De partij Agalev Hemiksen, door een antifagroep tijdig op de hoogte gebracht van het voornemen van de naziskins, had samen met de lokale afdelingen CVP, VLD en SP aan de burgemeester van het dorp geëist dat hij de nazi-bijeenkomst zou verbieden. Om de druk op te voeren vroegen zij toestemming voor een fakkeltocht op diezelfde zaterdagavond. Verder lichtte Agalev de Vlaamse antifa-organisaties, de vakbonden en de plaatselijke verenigingen in.

Twee dagen voor de bijeenkomst vaardigde de burgemeester een samenscholings- en een demonstratieverbod voor de openbare weg uit. Hij zou geen bevoegdheid hebben om op te treden tegen privé bijeenkomsten die plaatsvinden in privélokalen... Dus geen verbod op de naziskin-bijeenkomst. Die zaterdagmiddag was de spanning te snijden in Hemiksem. Vijftig Rijkswachters in gevechtstenue patrouilleerden door de straten, maar rond zeven uur die avond werd duidelijk dat de naziskins naar een andere ontmoetingsplek, het café Leeuw van Vlaanderen in Antwerpen, waren uitgeweken.

Als tegenactie hebben naziskins in de nacht van vrijdag 30 januari de Hobokense groepspraktijk van de PVDA aangepakt. De gevel werd beklad met leuzen als 'Odal groep' en '24/1'. Tevens werd de odal rune op de rolluiken gespoten.

De naziskin-bijeenkomst werd georganiseerd door de ODAL groep. In Nederland opereren ze onder de naam 'Germaanse Jeugd Nederland'. De ODAL groep staat formeel onder voorzitterschap van Chris Berteyran. Hij is een in Terneuzen wonende Vlaming. Bert Erikson, ondertussen een dikke 70 jaar, is de man die de echte bindende kracht is achter deze groep. Meer en meer slaagt hij er blijkbaar in om deze skins bij elkaar te krijgen.

Hoe komt deze organisatie in Hemiksem terecht? De link is het plaatselijke Vlaams Blok. Gemeenteraadslid en gekend skinmilitant in Hemiksem is Peter Hendrickx. Hij kwam enkele jaren geleden op een Duitse reportage nogal uitgebreid aan het woord in verband met zijn nazi-sympathieën. Hij werd gefilmd in 'vol ornaat' met swastika vlag op de achtergrond en Hitler borstbeelden in beeld. Verder was hij vorige zomer mededader bij een aanval op een 'links' Antwerps café.

KOLLEKTIEF KAFE
BIJSTAND

van welderenstraat 104
nijmegen 024 3226812

DE PAPIEREN STRIJD VAN RUIGOORD ONGEHAVEND

FLEUR OP
MET JE GIF
HAVEN

Groenoord tegen de haven. (foto: Rob)

Op 18 februari zal in de Amsterdamse gemeenteraad het nieuwe bestemmingsplan voor het gebied rond Ruigoord besproken worden. Rob van Tour van het Comité Ruigoord Ongehavend heeft "weinig vertrouwen" in een goede afloop van het raadsdebat, maar blijft desondanks toch optimistisch over de kansen van het dorp Ruigoord. "Het jaar 2000 halen we met gemak. De toekomst daarna blijft ongewis maar ik weet zeker dat we hier ook daarna nog vele jaren zitten."

Grote delen van het natuurgebied rond Ruigoord mogen door 'omkeerbare werkzaamheden' dan vernietigd zijn, de strijd rond het dorp zelf gaat onverminderd door. Sterker nog, het zal nog jaren duren voordat de dorpsbewoners zich genoodzaakt zullen zien om echte barricades op te werpen. De papieren strijd rond Ruigoord is volgens woordvoerder Rob van Tour van het Comité Ruigoord Ongehavend nog lang niet ten einde. Een papieren strijd die op vele fronten gevoerd wordt.

Naast de komende behandeling van het nieuwe bestemmingsplan door de Amsterdamse gemeenteraad lopen op dit moment nog enige andere procedures.

Zo was Van Tour onlangs in Luxemburg, waar het Europees Hof zich op dit moment buigt over de vraag of het juist was dat de plannen voor de Afrikahaven destijds zonder milieuonderzoek zijn opgesteld.

Van Tour: "De gemeente Haarlemmerliede heeft in 1968 een bestemmingplan gemaakt, waarin Ruigoord tot landelijk gebied met een haven werd bestempeld. Dat plan is door de Raad van State goedgekeurd. Er is toen echter nooit onderzoek gedaan naar de milieueffecten van die toenmalige havenplannen. In 1992 werd een nieuw bestemmingsplan gemaakt, maar ook toen werd geen Milieu Effect Rapportage (MER) opgesteld. Wij gingen hiertegen in beroep bij de Raad van State omdat inmiddels de in 1988 opgestelde Europese Richtlijn Millieueffectrapportage van kracht was. De overheid stelde echter dat een MER niet nodig was, omdat de havenplannen al van voor 1988 dateerden. Dat was natuurlijk wel zo, maar dat bestemmingsplan van 1992 dateerde van na 1988, vandaar dat de Raad van State de kwestie aan het Europees Hof heeft voorgelegd."

Papieren molens draaien traag. Pas op 22 januari van dit jaar kwam de zaak bij het Europees Hof voor. Volgens Van Tour valt een uitspraak ergens in april te verwachten. Een uitspraak die volgens Van Tour vooral "academische waarde" heeft. Want: "Een van de redenen waarom Amsterdam de Houtrakpolder op 1 januari 1997 van Haarlemmerliede heeft afgepikt was dit juridische gebeuren met het Europese Hof. Het bestemmingsplan waarover in Luxemburg immers gepraat wordt is van de gemeente Haarlemmerliede, en die heeft niets meer te zeggen over de Houtrakpolder. Wel hebben we aan het Hof gevraagd om een uitspraak te doen over de soort MER die zou moeten gelden. Om het niet te ingewikkeld te maken: er zijn twee soorten MER. We hopen natuurlijk dat de MER die de gemeente Amsterdam nu hanteert net de verkeerde is. Dat zou nieuwe vertragingen kunnen betekenen."

Vertragingstactiek

Ruigoord Ongehavend heeft naast deze zaak nog meer ijzers in het vuur. Zo kondigt Van Tour aan dat men hoe dan ook tegen het komende bestemmingsplan bij de Raad van State in beroep zal gaan. Niet alleen vanwege de vertragende werking die daarvan uit gaat, maar ook vanwege de zo omstreden baggerstort. In het nieuwe bestemmingsplan wordt geen melding gemaakt van een slibdepot. "Een belachelijke zaak, aangezien Rijkswaterstaat op dit moment de Afrikahaven als lokatie voor baggerstort onderzoekt", vindt Van Tour.

De gemeente Amsterdam beweert nog steeds dat de zaak van het vervuilde slib los staat van de aanleg van de Afrikahaven. Volgens een woordvoerder van de gemeente is de bestemming slibdepot niet aan de orde. Ook het Havenbedrijf ontkent in alle toonaaarden.

Het havenbedrijf heeft echter tonnen giftig slib op haar hoofd. Het bedrijf verdient miljoenen aan de opslag van het vieze goedje. Sedert 1993 levert dat twee miljoen gulden per jaar op. Saillant detail is dat de eerste jaren illegaal werd gestort. Pas in 1996 werd de gifstort gelegaliseerd. Maar Rijkswaterstaat op haar beurt verklaarde onlangs dat de studie naar de Afrikahaven als gifdepot "geen formaliteit is". Een woordvoerster: "Het is beslist de bedoeling dat bij een positieve uitkomst de nieuwe haven geschikt gemaakt wordt voor opslag."

Rijkswaterstaat stort op dit moment zwaar vervuilde slib uit het Noordzeekanaal in de Amerikahaven. Dit depot is echter binnen afzienbare tijd vol. Bovendien speelt mee dat na 1998 de regels voor stort van vervuild slib in baggerputten aanzienlijk verscherpt worden. Wanneer men voor die tijd de zaak rond heeft, kan men met de huidige coulante voorschriften werken.

"Het is niet voor niets dat de gemeente zoveel haast heeft," aldus Van Tour. Na 1998 mag het giftige slib slechts gestort worden in grootschalige depots met isolerende werking, zodat verontreiniging van het grondwater (naar men hoopt) tegengegaan zal worden.

Om het hele zaakje nog meer te laten stinken, lijken de diverse overheden zo'n grootschalig depot dan maar in het IJmeer te willen plempen. Leuk, voor de toekomstige bewoners van IJburg. Hoe dan ook, de kosten voor opslag in de Afrikahaven zijn veel lager dan een opslag in een nieuw te bouwen depot in het IJmeer.

Van Tour hoopt desondanks dat de gemeenteraadsleden bij de behandeling van het nieuwe bestemmingsplan eindelijk eens echt zullen doorvragen over de gifplannen. GroenLinks, jarenlang voorstander van de Afrikahaven, heeft inmiddels aangekondigd daarover klaarheid te willen hebben. Voor wie het nog niet weet, binnenkort zijn er weer verkiezingen, en het Amsterdamse GroenLinks, ook al voorstander van IJburg, kan wel wat groene publiciteit gebruiken.

Referendum

Naast het geharrewar rond oude en nieuwe bestemmingsplannen en MER's loopt op dit moment ook nog een aanvraag voor een referendum rond de aanleg van de Afrikahaven. Het is inmiddels de vierde maal dat tegenstanders van de haven een dergelijke volksraadpleging aanvragen. De vorige drie aanvragen werden door de gemeente Amsterdam vanwege 'spoedeisende belangen' niet ingewilligd. Na de laatste weigering togen Van Tour en zijn medestanders naar de rechtbank in Haarlem, met het verzoek aan de rechter om de gemeente Amsterdam wel te verplichten zo'n referendum te houden. De rechter wees dat verzoek af.

Nieuw aan het huidige referendumverzoek is dat deze niet door Ruigoord Ongehavend is aangevraagd, maar door een aantal milieuorganisaties waaronder Miliedefensie. De Amsterdamse gemeenteraadsfractie van De Groenen, die met Roel van Duijn voorop fel tegen de aanleg van de haven gekant zijn, liet onderzoeken dat 45 procent van de Amsterdamse bevolking voor en 41 procent tegen zo'n referendum is. Bijna tegelijkertijd liet B & W van Amsterdam, uiteraard voorstander van de haven, onderzoeken hoe de Amsterdammers over de aanleg van de haven zelf dachten. Uit dat onderzoek bleek dat 45 procent voor en 29 procent tegen de Afrikahaven was. (nb: Uit een onderzoek onder de Ravageredactie, in opdracht van het Groen Front!, blijkt dat 100 procent van de redactie tegen is. Kortom, onderzoekers praten hun opdrachtgever wel erg vaak na).

Van Tour geeft toe dat de zaak na 25 jaar actievoeren behoorlijk complex is geworden. "Velen, en helaas zitten representanten daarvan ook in de gemeenteraad, begrijpen niet meer hoe al die machinaties tussen het gifdepot en zogenaamde werkgelegenheid, Rijkswaterstaat, Havenbedrijf en gemeente in elkaar steken. Het is een gaan van komen van rapporten en cijfers. De mensen die voor Ruigoord Ongehavend bezig zijn hebben aan alle bureaucratische en juridische toestanden al zoveel om handen, dat de tijd er bij inschiet om verdere acties te ondernemen. We zijn de activisten van Groen Front! bijzonder dankbaar dat ze zo gestreden hebben en hopen dat ze dat ook zullen blijven doen. Een grote demonstratie of andere acties rond het raadsdebat voor het behoud van Ruigoord en de wederopbouw van Groenoord zou ik dan ook toejuichen. Ons ontbreekt de menskracht om dat te organiseren, maar het zou een goed plan zijn."

Rob

ASSATA

Winkel: Tweede Walstraat 21 6511 LN Nijmegen 024 3605208
Info: Begijnenstraat 34 6511 WP Nijmegen 024 3238162

7 JAAR

In maart bestaat Assata zeven jaar. In 1991 opgericht als infowinkel is Assata inmiddels uitgegroeid tot een boekwinkel, informatie/actiecentrum en actieblad. In het voorlaatste weekend van februari zal de zevende verjaardag opgeluisterd worden met de manifestatie 'Nijmegen in zelfbeheer' waarbij vele panden en organisaties in Nijmegen en omstreken betrokken zullen zijn.
Hoogtepunten van de manifestatie zijn een internationale boekenbeurs, informatieve bijeenkomsten en een spetterend feest in de Refter.

Ons mooiste cadeau: kom ook naar Ahaus!

Toen we begonnen aan de voorbereiding van de verjaardag zag het ernaar uit dat de verjaardagsviering samen zou kunnen vallen met het transport van atoomafval naar het Duitse Ahaus (bij Enschede). Omdat veel mensen uit Nijmegen en uit de rest van Nederland betrokken zijn bij de acties tegen dit transport besloten we de viering van de verjaardag van Assata met een weekend te vervroegen. Met de beelden van Gorleben vorig jaar nog in ons geheugen gegrift gebruiken we de verjaardagsmanifestatie ook om in Nederland te mobiliseren voor de acties tegen het atoomafvaltransport. Tijdens een informatieve bijeenkomst op de manifestatie kan iedereen die vanuit Nederland mee wil werken aan de acties zich laten informeren door een grote delegatie activisten uit Ahaus. Ook zullen we een Nederlandse initiatiefgroep oprichten om verder te mobiliseren voor de acties tegen de zogeheten Castor-transporten; zowel het huidige als ook toekomstige transporten naar bijvoorbeeld de kerncentrale in Borssele!

Dit middenkatern van deze *Ravage* is geheel gewijd aan de verjaardagsactiviteiten en aan de acties in en bij Ahaus. Je treft een uitgebreid programma aan van de manifestatie 'Nijmegen in zelfbeheer'. Verder wordt een terugblik gegeven op zeven jaar infowinkel Assata. Tenslotte volgen twee verschillende actieplannen uit Duitsland om het transport naar Ahaus te blokkeren en nadere informatie over de Nederlandse inbreng bij de acties.

We hopen jullie allemaal te mogen ontvangen op onze verjaardagsmanifestatie. En als je nog niet overgehaald bent om naar Ahaus te gaan zullen we er dan alles aan doen om je alsnog zo ver te krijgen. Tot ziens! Stop kernenergie!

Assata
Winkel: Tweede Walstraat 21, 6511 LN Nijmegen, tel. 024 3605208
Info: Begijnenstraat 34, 6511 WP Nijmegen, tel. 024 3238162, fax 024 3231708, email assata@antenna.nl

Met dank aan *Ravage*.

Actieve viering Zeven jaar Assata

'Nijmegen in zelfbeheer'

in het weekend van 20-22 februari viert Assata haar zevende verjaardag met de manifestatie 'Nijmegen in zelfbeheer'. De manifestatie omvat een internationale informatiemarkt, een discussieavond onder het motto 'Zelfbeheer in goede banen', een videoprogramma, een benefietmaaltijd, feest in de Refter, informatieve workshops, enzovoorts..

Het thema van de verjaardagsmanifestatie is zelfbeheer. We hebben daar voor gekozen omdat we eens onder de aandacht van het publiek willen brengen dat mensen hun leven en werken op vele manieren in zelfbeheer kunnen nemen. Zelfbeheer wil zeggen het in eigen hand hebben van bijvoorbeeld een woonwerkpand, een bedrijfje, een school of fabriek, een buurtraad of (toekomstmuziek:) een hele stad...

Vele lokale groepen die op de één of andere manier in of met zelfbeheer bezig zijn worden bij de manifestatie betrokken. De activiteiten vinden dan ook plaats verdeeld over verschillende panden in zelfbeheer in en om Nijmegen.

Op het gebied van wonen heeft Nijmegen een grote traditie van zelfbeheer. Naast de bekende en minder bekende kraakpanden heeft Nijmegen een groot aantal woonverenigingen die al dan niet verenigd zijn in het zogenaamde STUT. Veel mensen willen graag in woongroepen wonen en daarbij niet afhankelijk zijn van een huisbaas. Dat brengt ze ertoe zelf het heft in handen te nemen. De panden die bij Assata's verjaardagmanifestatie betrokken worden, hebben allemaal een kraakverleden of zijn nog gekraakt. De Grote Broek bijvoorbeeld, het oudste nog bestaande kraakpand van Nijmegen kiest er heel bewust voor in gekraakte toestand te blijven om zoveel mogelijk eigen baas te blijven. De andere panden, de Refter in Ubbergen, de Plufabrieken en de Begijnen zijn wel op de één of andere manier aangekocht maar wel geheel in eigen beheer.

Praktijk

De manifestatie begint vrijdagavond 20 februari met een discussieavond in politiek café de Klinker over de alledaagse praktijk van zelfbeheer onder het motto 'Zelfbeheer in goede banen?' Wil je leven en werken in zelfbeheer dan is het vaak een hele onderneming om je project goed te organiseren. Verschillende groepen hebben hiervoor verschillende oplossingen uitgewerkt. Aspecten die in de discussie aan de orde zullen komen zijn onder meer voor- en nadelen van specialisatie en 'totaal-werk', betaald en onbetaald werken, de gevolgen van de afbraak van de sociale zekerheid en van betaalde arbeid voor vrijwilligersprojecten in zelfbeheer, en het basisinkomen als mogelijke oplossing. Stuk voor stuk hete hangijzers voor de uitgenodigde groepen uit Nijmegen die veel in zelfbeheer bezig zijn, waaronder Leefwerkschool Eigenwijs, kringloopwinkel en fonds Stichting Overal, de federatie van vrijwilligersorganisaties 'het Verband' en diverse panden in zelfbeheer.

Leefwerkschool Eigenwijs vult al vijftien jaar het middelbaar onderwijs in Nijmegen op geheel eigen wijze in. Daarbij staat niet de vanouds bepaalde hiërarchische verhouding tussen leraar en leerling centraal, maar een gelijkwaardiger verhouding waarbij - naast de verplichte stof - de jongere aangeeft wat hij of zij wil leren en de medewerkers daarbij aangeven wat ze aan te bieden hebben. Daarnaast beheren jongeren en medewerkers gezamenlijk de school en alles wat daarbij komt kijken.

Stichting Overal brengt al meer dan twintig jaar tweedehands spullen opnieuw op de markt. Zij heeft daarvoor een geheel nieuw pand gebouwd dat ze zelf beheert en onderhoudt. Het Verband is een paar jaar geleden opgericht om de vele organisaties in zelfbeheer die Nijmegen rijk is te bundelen om met de zo verkregen meerwaarde in kennis en geld nieuwe initiatieven mogelijk te maken.

Infomarkt

Op zaterdag vindt in het woonwerkpand 'de Paraplufabrieken' in Nijmegen een internationale informatiemarkt plaats. Progressieve boekwinkels, uitgeverijen en informatiecentra uit binnen- en buitenland zullen acte de présence geven. Eén en ander wordt opgeluisterd door divers culturele optredens, een video programma, een kinderprogramma en een hergebruik-markt.

Tegelijkertijd vinden een aantal informatieve workshops plaats in het Anti-Militaristisch Buro in woonwerkpand 'de Begijnen'. Naast een bijeenkomst over de acties tegen het atoomafvaltransport naar Ahaus (zie betreffende artikelen) zijn er workshops over de aankomende acties in verband met de Europese eenwording - in het bijzonder de volgende Eurotop in juni in Cardiff, Wales - en komt de groep 'De fabel van de illegaal' uit Leiden praten over hun ervaringen met directe hulp aan vluchtelingen. De vierde workshop gaat over de Multilateraal Agreement on Investments (MAI), de geheime onderhandelingen tussen de 29 rijkste landen van de wereld over verdere liberalisering van de wereldhandel (zie *Ravage* #250).

Na een benefiet-diner in de Grote Broek, verzorgd door eetcafé de klinker in samenwerking met actiekeuken Rampenplan, brengt de bus van stichting Eigengereid het publiek naar het Ubbergse woon-werkpand de Refter (3 km buiten Nijmegen). Daar brengen een tweetal Engelse folkbands, Lordryk en Moondragon, gevolgd door Nijmeegse top-dj Kaz de boel aan het swingen. Na afloop kan men per bus terugkeren naar Nijmegen, waar het feest zal worden voortgezet in kraakcafé de Onderbroek en kollektief café de Bijstand.

Voor meer informatie kun je contact opnemen met Assata.

Programma

Vrijdag 20 februari

Discussieavond 'Zelfbeheer in goede banen?' in café de Klinker (Van Broeckhuysenstraat 46), aanvang: 20 uur. Gevolgd door een speciale 'Onderbroek op Vrijdag'. Kraakcafé de Onderbroek (Tweede Walstraat 19) is geopend vanaf 21 uur.

Zaterdag 21 februari

Internationale Boekenbeurs met uitgeverijen en boekwinkels in de Plu-Fabriek (van Oldebarneveltstraat 63a), van 12 tot 17 uur. Tijdens de beurs zijn alle activiteiten van de Plu-fabriek geopend en is de tentoonstelling 'Van kraak tot koop' van de Plu te bewonderen. In de expositieruimte is tevens werk van diverse Nijmeegse kunstenaars te zien.
Naast de boekenbeurs is er een doorlopend cultureel programma met o.a dichters, acrobatiek, muziek en zang, en een hergebruikmarkt van de Kringloopwinkels Overal, Basta en Ratjetoe. Hapjes, drankjes, een kinderhoekje en een film met uitleg over de strijd van de Zapatistas in Mexico maken het programma in de Plu compleet.

Gelijktijdig met de boekenbeurs vindt er in de Grote Broek (van Broeckhuysenstraat 46) een doorlopende video-tentoonstelling plaats. Met o.a. beelden over Ahaus, de Eurotop, de Aspe-vallei en ander fraais. Op de Begijnen (Begijnenstraat 34) geven diverse groepen achtereenvolgens workshops over het verzet tegen kernafvaltransport naar Ahaus (aanvang 12.00 uur), ondersteuning van vluchtelingen (13.30 uur), het verzet tegen het MAI-verdrag (15.00 uur), en de toekomstige acties in verband met de Europese eenwording (16.30 uur). De workshops duren in principe anderhalf uur, maar er is ruimte om uit te lopen aangezien t-weruimtes ter beschikking staan.

Vanaf 19 uur verzorgt eetcafé de Klinker, in samenwerking met kollektieve keuken Rampenplan een heerlijke vegetarische/veganistische (biologische) maaltijd in de van Broeckhuysenstraat 46. De maaltijd kost ƒ10,- en de opbrengst gaat naar de stichting Vluchteling Onder Dak, platform voor uitgeprocedeerde vluchtelingen in Wageningen. Kaartjes voor het diner dienen van te voren bij Assata (024-3605208) gekocht te worden. Mensen van buiten de stad kunnen contact opnemen met Assata.

Na het diner vertrekt er een aantal malen een bus van Stichting Eigengereid naar de Refter (Rijksstraatweg 37) in Ubbergen. Alwaar het vanaf 21 uur swingen geblazen is, met de Portugeese formatie Estica Aspernas en de Engelse folkbands Lordryk en Moondragon (entree vijf gulden). Tot 2 uur gevolgd door dj Kaz. Terug in Nijmegen gaat het feest gewoon verder in kraakdisco de Onderbroek en kollektief kafé de Bijstand.

Zondag 22 februari

Ontbijt in de Elegast op de Refter in Ubbergen. Gevolgd door een rondleiding door dit gigantische pand en haar tuin. 's Middags is het Reftercafé de Raaf geopend om nog even rustig bij te kletsen. Een informatieve bijeenkomst over 'sjamanisme in de Westerse wereld', verzorgd door de New Age-watchers van SIMPOS besluit het Nijmeegse weekend.

Wil je overnachten, neem dan contact op met Assata (tel. 024 3605208). We vragen een bijdrage van 10 gulden voor de overnachting (inclusief ontbijt).

Stop de atoomafvaltransporten!

De voorbereidingen om het vierde transport van atoomafval - verpakt in de zogenaamde Castorvaten - zijn in Duitsland al enige tijd in volle gang. Na drie keer Gorleben voert het aankomende transport naar het stadje Ahaus vlak over de grens bij Enschede. Het is te verwachten dat de diverse deelstaten van de Bondsrepubliek er ook deze keer veel geld en politiemacht tegenaan zullen gooien om de trein met de Castorvaten op zijn bestemming te krijgen. Ook deze keer zal het transport aanleiding zijn om de zin van kernenergie in twijfel te trekken. En daar gaat het uiteindelijk om: aantonen dat er geen enkel draagvlak is voor atoomprogramma's, of het nu in Duitsland of in Nederland is.

Ook in Nederland zijn er plukjes mensen en groepen bezig met de komende transporten. Wij zullen zeker naar Ahaus afreizen en willen hier in Nijmegen en Nederland voor mobiliseren. Samen met actiekeuken Rampenplan zijn we er al een keer geweest en hebben we tijdens een actievoorbereidingskamp contacten gelegd en de situatie verkend. Sindsdien is er regelmatig contact geweest met het burgerinitiatief 'Kein Atommüll in Ahaus'. Rampenplan zal tijdens de actiedagen minstens drie actiekampen voorzien van de broodnodige natjes en droogjes. Assata werpt zich op de mobilisatie voor Dag-X. Op initiatief van Assata en Radio Rataplan zal een coalitie van vrije Nederlandse radiozenders de periode rond Dag-X proberen de lucht in te gaan. Tijdens de manifestatie 'Nijmegen in zelfbeheer' ter gelegenheid van de verjaardag van Assata zal een flinke delegatie van het burgerinitiatief uit Ahaus aanwezig zijn. Na een inleidende video zullen activisten uit Ahaus de stand van zaken schetsen, en daarna met iedereen die geïnteresseerd is het actieplan 'X duizend X dwars' bediscussiëren en de ongetwijfeld vele vragen die er zijn te beantwoorden. Het actieplan is beschreven in het bijgaande uit het Duits vertaalde stuk met dezelfde titel. Het 'X duizend X dwars' is niet het enige actieplan dat de ronde doet; zo is het tweede onderstaande stuk een actievoorstel van Duitse autonomen voor decentrale acties gericht op sabotage van de rails langs de hele Castor-route van Zuid-Duitsland naar Ahaus.
Doel van de bijeenkomst op 21 februari is naast informatieverspreiding ook een initiatiefgroep te vormen die de verdere Nederlandse mobilisatie op zich zal nemen. Dit met in het achterhoofd de transporten richting Borssele (waarschijnlijk in 2002) waar we straks hopelijk alles al op de eerste Dag-X in ons voordeel zullen beslissen.

Al eerder, op 12 februari, zal in politiek café de Klinker in Nijmegen een informatieavond plaatsvinden (aanvang 20 u.). Hier laten Duitse activisten die een informatietour houden langs de Nederlands/Duitse grens hun licht schijnen over de actuele situatie in Ahaus. Op 13 februari gaat de tour verder. Gekostumeerd en met muziek zal de tour via Arnhem en Winterswijk uiteindelijk op de 15e aankomen in Ahaus en daar aansluiten bij de maandelijkse wandeltocht rond het opslagdepot. De bedoeling is dat zoveel mogelijk mensen zich onderweg aansluiten bij deze tocht. Een goede gelegenheid eens poolshoogte te nemen in Ahaus.

Er is ondertussen met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid duidelijk dat Dag-X op 23 maart plaats zal vinden. Uit Duitsland bereikte ons namelijk het bericht dat op die dag alle politieverloven in de Bondsrepubliek zijn ingetrokken.... Dat kan maar een ding betekenen: het wordt nu menens. Het vorige transport naar Gorleben kwam er ondanks de grootste politieinzet sinds de Tweede Wereldoorlog maar net doorheen. Velen hebben warme herinneringen aan die ijskoude nachten. Punks, boeren, liberalen, studenten, en wat al niet meer haakten in. Er stonden uiteindelijk 10 duizend mensen zij aan zij op de rails. Toen waren er al opmerkelijk veel Nederlanders, maar nu in Ahaus is er geen enkele reden om niet te komen. Ahaus ligt op een steenworp van Enschede. Gemakkelijk te bereiken dus.

De informatieve bijeenkomst tijdens de verjaardagsmanifestatie begint om 12 uur in het AMB, Begijnenstraat 34 te Nijmegen. Hopelijk tot dan, of uiteindelijk in Ahaus!

Trainstopping

Oproep voor de vierde Dag-X in Ahaus

De laatste drie Castor-transporten naar Gorleben konden alleen ten koste van enorme financiële uitgaven en politiestaat-achtig optreden doorgedrukt worden tegen de wil van de bevolking. Daardoor is de atoomlobby in het nauw geraakt. In politieke zin wordt Gorleben als eind- c.q. tussenstation te duur. Op zoek naar andere opslagplaatsen menen politici en bedrijfsleven nu in Ahaus, in het Münsterland, een geschikte opslagplek gevonden te hebben. De tussenopslag aldaar moet tot een permanente opslagplaats uitgebouwd worden.

Door het creëren van nieuwe capaciteit voor eindopslag wil de atoomlobby de indruk wekken dat een veilige oplossing voor atoomafval daar mogelijk is. Zonder aantoonbaar veilige opslag en zonder nieuwe capaciteit voor tussenopslag heeft de atoomindustrie immers geen legitimiteit meer (zowel wetenschappelijk als juridisch) om de kerncentrales te bedrijven. Het hele atoomprogramma zou dan op de helling gaan. In dat licht gezien worden de komende transporten zowel voor de atoomindustrie als voor ons allesbepalend....
De succesvolle mobilisatie tegen de Castor-transporten en de op dit punt gemakkelijk aan te vallen atoomindustrie moeten ons overigens niet uit het oog doen verliezen dat de atoompolitiek niets meer of minder is dan een onderdeel van de mensverachtende maatschappelijke machts- en uitbuitingsverhoudingen.

Gorleben is overal

Aansluitend bij de tactieken tegen het laatste Castor-transport naar Gorleben, werken verschillende groepen en organisaties aan een plan voor demonstratie en acties rond de vierde Dag-X in Ahaus. Op de zaterdag voor het transport vindt een nationale (nog beter: een internationale - Assata) demonstratie plaats in Münster of Ahaus. Aansluitend worden dan de verzetskampen rond Ahaus in gebruik genomen en verder opgebouwd. Deze kampen zullen zowel voor als tijdens de transporten als uitvalsbasis gebruikt worden voor de acties langs de rails. Voor de laatste etappe van het transport (voordat het transport aankomt bij de opslagplaats - àls het daar aankomt) stellen we een grote afsluitende actie in Ahaus voor. We roepen iedereen op mee te doen aan de begindemonstratie, de actiekampen, de railsacties en de afsluitende actie.
Om het Castor-transport te verhinderen roepen we iedereen op de rails waarover het transport zou moeten plaatsvinden te vernielen of tenminste onbegaanbaar te maken. Alle verantwoorde middelen en technieken juichen we toe. Hoe groot de materiële schade ook moge zijn, iedereen moet zich realiseren dat het transport en daarmee de atoompolitiek alleen politiek tegengehouden kan worden en dat onze acties, ook al zijn ze direct op de rails gericht, in deze zin puur symbolisch blijven. Het gaat erom de politieke prijs voor de atoomafvaltransporten zo hoog mogelijk te maken.
Het Castor-transport kan vanaf station Ahaus via een 4,5 kilometer lang privéspoor direct de opslagplaats binnenrijden. Dit stuk spoorweg is zeer overzichtelijk en gemakkelijk te bewaken en is daarom absoluut ongeschikt voor directe acties. Maar op weg naar Ahaus moet het transport over honderden kilometers rails. Voor de laatste kilometers richting Ahaus bestaan twee alternatieven: de noordelijke route (Münster-Gronau) of de zuidelijke route (Coesfeld-Legden). We denken dat deze spoorroutes ver voor Ahaus het ideale actieterrein vormen. (Welke van de twee routes het transport zal kiezen zullen we pas op Dag-X te weten komen). In Dülmen, respectievelijk Haltern splitst het traject zich in noordelijke en zuidelijke richting.

Decentraal....

We pleiten voor een gedecentraliseerd verzetsconcept. Ons verzet moet op vele plekken langs het traject opduiken, al dan niet gelijktijdig, maar altijd onverwacht. We willen ons in eerste instantie niet laten verleiden tot acties die alleen met grote aantallen mensen te voeren zijn en die onvermijdelijk tot een confrontatie met de politie(over)macht zullen leiden. Aan de andere kant denken we ook niet dat illegale acties van kleine groepjes mensen het enige alternatief vormen. Concrete acties moeten door concrete groepen concreet voorbereid worden. Maar ze moeten wel dusdanig opgezet zijn dat onvoorbereide mensen er bij betrokken kunnen worden. In de actiekampen ontmoeten we bevriende groepen en leren we nieuwe mensen en groepen kennen. Acties kunnen zo ook ter plekke ontstaan. In het Wendland rond Gorleben hebben we goede ervaringen opgedaan met deze vorm van 'clandestiene openheid'. Angst voor informanten en opzichtige supergeheime groepjes zijn slechts contraproductief. Overleg van te voren hoe je acties ook als 'open aanbod' kunt vormgeven.
Decentraal ageren betekent in het Münsterland dat er mogelijk grote afstanden afgelegd moeten worden - het liefst met grote auto's. Als het op een bepaalde plek lukt stand te houden en de trein tegen te houden, dan zijn flexibel reageren en hoge mobiliteit erg belangrijk. Pas bij zo een toegespitste situatie lijkt het ons zinvol onze activiteiten op een plaats te concentreren.

... en centraal!

Op het moment dat onze actiemogelijkheden langs de rails naar Ahaus verdwenen zijn (als het Castor-transport dreigt ons in te halen en passeren) willen we overgaan tot een centrale afsluitende actie in Ahaus. Dit om ook op de laatste kilometers van het transport daadkrachtig te kunnen zijn. We willen dan nog een keer alle krachten bundelen en proberen met een massa mensen bijvoorbeeld de rails te bezetten. We hopen vurig op deelname van alle schakeringen van het verzet aan deze afsluitende actie.
Wanneer dit moment zal aanbreken dat we alle kleine acties afblazen om onze krachten te bundelen voor een gezamenlijke actie zal, evenals de exacte locatie van de actie, pas op Dag-X zelf duidelijk kunnen worden. We gaan er van uit dat onze decentrale mogelijkheden voor acties langs de rails, op zijn laatst als het transport het Ruhrgebied bereikt, zeer beperkt zullen zijn. Zowel gezien de tijd als de overmacht aan politie. Aangezien er een directe spoorverbinding naar het eindstation is zal er niet zoals in Gorleben een overlaadpauze zijn. Dat is natuurlijk in ons nadeel. Het zou dus allemaal heel snel kunnen gaan. Als we op een gegeven moment de tijd voor de eindmobilisatie afgesproken hebben, kunnen we op weg naar Ahaus flink vertraagd worden door politiecontroles en wegversperringen. Deze omstandigheden moeten we in onze tijdsplanning meenemen. We moeten voorkomen dat we in onze actiekampen omsingeld en vastgezet worden. We moeten proberen met hulp van de communicatie- en besluitvormingsstructuren het tijdschema van de afsluitende actie zo goed mogelijk te bepalen. Een goede discussie in de aanloop naar Dag-X zou het besluitvormingsproces flink versnellen.
We zien onze voorstellen en bijdragen als onderdeel van het geplande concept voor het hele traject, waarin iedereen die meedoet zich thuis zal voelen en alleen meedoet aan acties die hij of zij voor zichzelf verantwoorden kan. Verschillende actievormen - geweldloos of militant - kunnen dan ook aanvullend zijn. Het spreekt voor zich dat de acties op een te verantwoorden manier gevoerd worden.

Praktisch

Tot nog toe zijn er voor de vierde Dag-X meerdere actiekampen gepland. Geen enkel kamp staat in verband met slechts een bepaalde actievorm. Aan infotenten, volkskeukens, kinderkampen, vrouwenruimtes en communicatiemiddelen wordt gewerkt. Desondanks is het noodzakelijk dat iedereen zoveel mogelijk zaktelefoons, radio's e.d. meeneemt. Bedenk dat Ahaus een andere geschiedenis van verzet heeft: je kunt daar niet dezelfde verzorging en infrastructuur verwachten als in Gorleben. Voor verdere informatie over data, actievormen, de kampen e.d. verwijzen we jullie naar je eigen winkels, bladen etc.

Ze komen er niet door - niet in Gorleben, niet in Ahaus. (En straks ook niet in Borssele!). Alle kerncentrales moeten dicht!

Vrienden en vriendinnen van de spoorwegen in Noordrijn-Westfalen

X duizend X dwars

Geweldloze blokkade van het Castor-transport naar Ahaus

ATOMSTAAT
itte Abstand

Kort na het laatste Castor-transport naar Gorleben in maart 1997 werd aangekondigd dat het volgende transport van Neckarwestheim in Zuid-Duitsland naar Ahaus zal voeren. Sindsdien groeit het verzet in Ahaus. Meer dan duizend mensen ondertekenden de oproep 'Wir stellen uns quer'. Voor het eerst sinds 18 jaar deden boeren met tractoren mee aan de 1 Mei-demonstratie. Voor het eerst spreken de kerken zich uit tegen de Castor-transporten. Ook de deelname aan de acties van het burgerinitiatief 'Geen atoomafval in Ahaus' stijgt spectaculair.

Buiten Ahaus wordt het ook steeds meer mensen duidelijk dat er naast Gorleben nog een Castor-station is. Ze snappen dat het verzet in Gorleben alleen succesvol kan zijn als het de atoomindustrie niet lukt een uitwijkmogelijkheid voor de in Gorleben geblokkeerde transporten te vinden. De burgerinitiatieven van Gorleben en Ahaus hebben dan ook op 1 Mei in Ahaus een verbond gesloten waarmee we het volgende duidelijk willen maken.

Castor is hèt symbool in de discussie over de gehele energiepolitiek in Duitsland is geworden. We strijden voor de onmiddellijke stopzetting van de levensbedreigende atoomenergie. We laten ons niet tegen elkaar uitspelen; we accepteren geen transporten, waar ze ook heen gaan. De transporten betekenen immers alleen maar het levensgevaarlijke verplaatsen van atoomafval. Ze lossen niks op, zeker het afvalprobleem niet. Ze rechtvaardigen alleen maar het bestaan van kerncentrales. Daarmee wordt het risico van een ongeluk en de permanente besmetting van grote gebieden voor lief genomen. Daarom is het noodzakelijk en rechtvaardig om je tegen deze transporten te verzetten. Dit geldt zowel voor de mensen in Ahaus als voor mensen daarbuiten. Zij worden net zo goed bedreigd door de gevaren van kerncentrales en de transporten dwars door het land. Daarom zullen er op Dag-X talrijke verzetsacties binnen en buiten Ahaus plaatsvinden tegen het Castor-transport.
Eén daarvan zal de actie 'X duizend X dwars' zijn. We hebben deze naam, ondanks kritiek van verschillende kanten, van het transport naar Gorleben overgenomen omdat de daar gevoerde actie overeenstemt met wat wij voor ogen hebben. Daarnaast is de symbolische betekenis van de 'X' belangrijk. Ze maakt de continuïteit van het verzet in Gorleben en Ahaus nog duidelijker. We hopen dat op Dag-X duizenden mensen aan onze actie, die we in het onderstaande uit de doeken zullen doen, zullen participeren.

Actie

Duizenden burgers zullen zich op het spoor tussen Ahaus en het nabijgelegen atoomafvalstation begeven, geweldloos maar onverzettelijk. Daarmee willen we zowel aan de politie en de verantwoordelijken als aan het publiek het volgende duidelijk maken: je kunt alleen maar atoomtransporten doorzetten ten koste van veel geweld tegen massaal geweldloos verzet. Een politiek die desondanks met deze atoomafvaltransporten doorgaat en die de politie hiervoor misbruikt verliest haar geloofwaardigheid tegenover haar achterban. Op den duur loopt zo'n politiek hoe dan ook dood!
Om onze gezamenlijke visie zo overtuigend mogelijk te maken, willen we met duizenden komen. Duizenden die goed voorbereid meedoen aan een geweldloze en vastberaden blokkade op het spoor naar het afvaldepot in Ahaus. Hiermee worden we een politieke hindernis voor deze atoomafvaltransporten. Daarom moeten we er ook rekening mee houden dat onze blokkade politiegeweld tegenover zich zal vinden, waardoor net zoals in het Wendland gewonden zouden kunnen vallen. Want ook al blijven *wij* geweldloos tegenover de politie, wij kunnen niet voor hun gedrag instaan.
Maar we laten ons niet door de politie provoceren en/of bang maken. De slogan 'Wir stellen uns quer' wordt door deze actie geconcretiseerd, zodat nog meer mensen aan deze actie deel kunnen nemen; omdat ze weten waar ze deel van uit gaan maken. Deze oproep impliceert niet dat onze actie de enige echte legitieme actie is. Het is voor ons echter duidelijk dat de acties rond het zijspoor achter het station op de bovenstaande manier uitgevoerd gaan worden en *op deze plek* niet door andere acties verstoord mag worden. (Informatie over andere acties in Ahaus kan opgevraagd worden via: INFAM, Postfach 1632, D-48666 Ahaus. Bellen kan ook: +49 2566 96394.)

Afspraak

Zodat iedereen zich van te voren kan instellen op het hoe en wat van de geplande actie, leggen we van te voren vast, hoe we ons tijdens de blokkade op willen stellen en aan welke doelen we vast willen houden.
Hoe meer mensen zich nu al uitspreken over hun aanwezigheid op Dag-X hoe groter de kans dat er geen volgend transport naar Ahaus is. Als duizenden mensen zich van te voren vastleggen om op Dag-X burgerlijk ongehoorzaam te zijn, dan wordt het ook des te moeilijker een grote politie-inzet te legitimeren. Daarom zoeken we duizenden ondertekenaars die zichzelf vast willen leggen om aanwezig te zijn op de blokkade. Wie de actie wel ondersteunt maar niet aanwezig kan zijn kan ook de solidariteitsverklaring ondertekenen. Dit geldt natuurlijk ook voor organisaties.

Deze grote actie met duizenden mensen moet grondig voorbereid worden. Het B.I. (burgerinitiatief) 'Geen atoomafval in Ahaus' zal *samen met andere groepen* behalve de B.I.-weide precies tegenover de afvalopslagplaats ook nog andere plekken voor actiekampen ter beschikking stellen (zie kaart) en proberen de benodigde infrastructuur voor de actie op te bouwen (verpleging, toiletten, sanitaire voorzieningen, beschutting tegen regen etc.). Deze actiekampen staan ter beschikking aan alle actiegroepen en individuen die op Dag-X aan het verzet in Ahaus willen deelnemen. Maar ook de individuele deelnemer moeten zich niet op de dag zelf pas bezig gaan houden met wat er allemaal op ze afkomt. De ervaringen uit het Wendland hebben geleerd dat een goede voorbereiding noodzakelijk is (het liefst in een groep!) Dit zodat er niemand zonder plan aankomt. Ook zaken als kleding, slaapzak, tent, verpleging e.d. vallen onder een goede voorbereiding. Voor een goede oriëntatie hebben we hier ook aanvoerroutes en een kaart van de omgeving bijgevoegd. Overigens zijn zaken als individuele moed en zelfverzekerdheid aan te leren. Moed komt voort uit ervaring. Daarom bieden we in samenwerking met 'die Kurve' ook een training in geweldloze actie aan *(meer info via Assata)*.

Onze Castor-blokkade

Deze Castor-blokkade zal net zoals in het Wendland een "meedoe-blokkade" worden. Uiteindelijk zullen er alleen duizenden mensen het spoor opgaan als iedereen *(ook in Nederland! - Assata)* meehelpt met de mobilisatie. Het kan alleen lukken als velen meehelpen aan het verspreiden van deze informatie, aan de actievoorbereiding, aan de financiering van deze actie en vooral zich bezig houdt met de vele organisatorische taken. Als iedereen meehelpt kan onze gemeenschappelijke visie werkelijkheid worden.

**Burgerinitiatief 'Geen atoomafval in Ahaus',
Bahnhofstrasse 51,
D-48663 Ahaus, tel. +49 2561 961792.**

Naschrift: Dit is een gedeeltelijke vertaling van een pamflet dat tevens achtergrondinformatie geeft over juridische aspecten, over geweldloos actievoeren en burgerlijke ongehoorzaamheid, en praktische informatie over de kampen. De folder bevat ook een bon waarmee je je kunt opgeven voor de geweldloze blokkade. Het pamflet is te verkrijgen via het bovenvermelde adres/telefoonnummer en ook bij Assata.

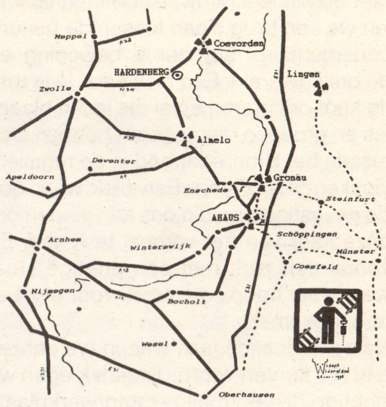

Zeven jaar Assata

Een korte geschiedenis van een infowinkel

De geschiedenis beschrijven van een groep als infowinkel Assata is geen eenvoudige zaak. Assata is door de jaren heen vormgegeven door veel verschillende mensen met elk een eigen kijk op de vele doelen die we ons stelden en hoe deze te bereiken. Veel is geprobeerd: het een lukte, het ander niet. Terwijl andere infowinkels in de afgelopen jaren het loodje hebben gelegd of in een andere vorm zijn verdergegaan, is Assata met regelmatig nieuw bloed doorgegaan.

Het onderstaande stuk is een persoonlijke gekleurde terugblik op zeven enerverende jaren. De uitbundige viering van onze verjaardag moge aangeven dat we nog niet klaar zijn!

Eigenlijk moeten we de geschiedenis van Assata acht jaar geleden laten beginnen. Op 1 januari 1990 vierde het IIPN (Internationaal Info-punt Nijmegen), de voorloper van Assata, haar geboorte met een feest in het Nijmeegse kraakpand Grote Broek. Een aantal Nijmeegse activisten begon het IIPN naar aanleiding van de toenmalige hongerstaking van RAF-gevangenen in Duitsland. In Nijmegen waren we voor informatie geheel afhankelijk van onze kameraden van 'Frontline' en 'Slagerzicht'. En dat duurde ons te lang. Deze twee Amsterdamse initiatieven namen deel aan een internationaal netwerk van zo'n honderd infowinkels 'all over Europe'. We hoefden ons maar aan te sluiten.

Een andere belangrijke reden om een eigen infogroep op te richten, was onze onvrede met de uitstraling en opstelling van de Nijmeegse buitenparlementaire beweging in die tijd. Er was veel wantrouwen naar alles en iedereen die geïnteresseerd was in radicale politiek of aansluiting zocht bij actiegroepen. Dit werd mede veroorzaakt door het repressieve beleid van de gemeente en het zeer dubieuze optreden van de plaatselijke geheime dienst die de ene na de andere informant probeerde te werven. In dit klimaat vond de laatste grote krachtmeting tot nu toe tussen overheid en Nijmeegse activisten plaats. Na de slag om de Mariënburcht in 1987, een destijds gekraakt complex in het centrum van de stad, bleek de politie veel van de actiebeweging te weten, werd artikel 140 (lidmaatschap van een criminele vereniging) losgelaten en kregen veel mensen zware straffen. In zo'n situatie zouden we nooit aansluiting kunnen vinden met andere progressieve krachten in het Nijmeegse. Het werd tijd voor een opening!

Brug

Met de nieuwe Infowinkel wilden en willen we een brug slaan tussen de buitenparlementaire, autonome beweging en de buitenwereld. Een plek waar je je rustig kunt oriënteren op al die leuke blaadjes en groepen die geen zin hebben zich tussen het Bruna-aanbod in de reguliere kiosken te wurmen. Een plek waar ook de gevestigde media ons kan vinden om onze kant van het verhaal te horen. En vooral een plek met een prettige sfeer waar weer hoop zou gloren voor een betere toekomst.

Na een hectisch jaar, waarin we onszelf aan alle kanten voorbij liepen, kregen we zicht op de voormalige motorwerkplaats in de Grote Broek. Een mooie lokatie aan de straat en - met alle respect - een enorme vooruitgang ten opzichte van de twee planken met informatie die we in dagcafé de Klinker beheerden. Het aldaar aanwezige materiaal werd bekostigd met de opbrengst van de verkoop van appeltaart in de Klinker.

In het begin zat het grootste gedeelte van de Assata-crew veelal buiten Nijmegen om deel te nemen aan talloze campagnes en vooral om veel te netwerken en goede communicatie tussen infowinkels te bewerkstelligen. Zo deden we op persoonlijke titel mee aan de acties tegen de ontruiming van het WNC in Groningen, mobiliseerden en participeerden in de protesten tegen de Engelse Poll-Tax en agiteerden tegen de Golfoorlog. We bezochten de kraakdagen in Hamburg en reisden op en neer naar Londen en Groningen om Nijmeegse arrestanten te ondersteunen. En organiseerden als klap op de vuurpijl ook nog een Internationaal Infowinkel Overleg in de Waalstad. Mede dankzij de bijstand van plaatselijke groepen als studentenbond het AKKU, café de Klinker en het Anti-Militaristisch Buro (AMB) bruiste het als een gek. Tekenend voor die tijd was dat het besluit om het aanbod voor de nieuwe ruimte aan te nemen terwijl we in Londen waren, en vervolgens gedurende de kraakdagen in Hamburg een naam voor onze infowinkel kozen: Assata, zij die strijdt. Schitterend!

Geboren

Een tijd van keihard werken brak vervolgens aan. De betonnen motorwerkplaats vol olie en met dichtgespijkerde ruiten moest omgetoverd worden tot een warme, mooie en toegankelijke boekwinkel. Ongelooflijk hoeveel hulp we kregen: iedere avond aten we met z'n tienen en waren we weer wat opgeschoten. De mooie bruine lundia-kasten kregen we van Stichting Overal, Paul maakte de schitterende lampen, Anja maakte een toegang voor rolstoelen, Marion en Gerard de etalage. Nou ja, we kunnen niet iedereen opnoemen. Maar wat een openingsfeest die eerste drie dagen in maart 1991. Gasten uit heel Europa, een uitpuilende Plu-Fabriek, een afgeladen Klinker en meer dan 25 woongroepen en individuele mensen in de stad die voor de slaapplaatsen zorgden. Het enige probleempje was dat we na dat weekend bijna alle boeken in ons aanbod verkocht hadden en de winkel weer leeg was.

Maar Assata was geboren! Eindelijk. Het eerste concept was dat iedere dag een andere groep de winkel zou draaien. Dat lukte vrij goed. Het Palestina Komitee, de Turkse arbeiders van DIDF en het Nicaragua-comité zijn een aantal groepen die me te binnen schieten. Zij zetten al hun materiaal in de winkel en draaiden hun dagje, en gaven zo de winkel een divers karakter.

In de winkel stond ook een tafel met acht stoelen waar mensen konden lezen, vergaderen of discussiëren. Maar al snel bleek deze opzet niet werkbaar. Rond de tafel zat vaak een grote groep mensen die de sfeer heel erg bepaalde. Bijvoorbeeld door flink blowend een poster in elkaar te zetten. Niet erg voor de winkel-crew, maar wel voor die twijfelende potentiële binnenkomer die het betreden van een kraakpand sowieso al eng vindt, laat staan als dan ook nog 16 ogen op je gericht worden. Verder bleken de meewerkende comités helaas niet altijd even consequent in het draaien van de winkel.

Halverwege 1992 besloten we de Infowinkel te splitsen in een boekwinkel en een info/actiegroep. Assata-winkel zocht en vond nieuwe mensen. Goeie krachten die werkten bij de Onderbroek, het AKKU of Meidenblad K brachten de winkelploeg op zeven mensen. De infogroep zou een andere plek gaan zoeken voor haar activiteiten.

Na een tijdje kon Assata-info een ruimte betrekken in het pand van de Turkse arbeidersorganisatie TID in de 'volkswijk' de Wolfskuil. Al snel specialiseerde Info, zoals 't vanaf toen voor het gemak genoemd werd, zich op onder andere de antifascistische strijd. Vanuit Nijmegen werden vele schouders gezet onder vernieuwende organisaties. Landelijk ontstond het samenwerkingsverband AFA (Antifascistische Actie), waarvan het landelijk secretariaat de eerste jaren door Assata-info verzorgd werd. Plaatselijk kwamen de Antifascistische Kontaktlijn, een nieuw blad en veel onderzoek van de grond. Daarnaast werden scholen en buurthuizen benaderd voor informatieverspreiding.

Een van de absolute hoogtepunten in deze campagne was de fakkeltocht naar de Duitse grens op 10 december 1992 die in samenwerking met antifascistische groepen uit Arnhem en Wageningen werd georganiseerd. Na heftige debatten over details als: 'moeten we 100 of 200 fakkels inslaan?', liepen op die gedenkwaardige avond zo'n vijfduizend mensen de tocht naar de grens om daar met Duitse antifascisten een manifestatie vol 'party and protest' bij te wonen. Het werd de grootste Nijmeegse demonstratie sinds de Pierson-rellen.

Tegen de achtergrond van de opleving van extreem-rechts -inmiddels afgeremd door de algehele verrechtsing van de politiek - blijft Assata ook tegenwoordig actief op het gebied van antifascisme. Een gevolg daarvan is dat velen van ons op hun (opvallend vaak vermeende) huisadressen dreigtelefoontjes en dreigbrieven hebben ontvangen. Eenmaal werd door neo-nazi's zelfs ingebroken in ons winkeltje, maar aangezien geld, adressen en dergelijke nooit in de shop liggen was daar niets te halen.

Europa-karavaan

De Europese eenwording en het protest tegen de gevolgen hiervan heeft Assata niet alleen het afgelopen jaar bij de Eurotop beziggehouden. In 1991 hielpen we mee met de organisatie van de gedurende twee maanden langs vele Europese steden trekkende karavaan 'Stop Europa '92'. Good old Guus reed onze bus in de bewegingskaravaan. Thuisblijvers in Nijmegen konden de belevenissen en ontwikkelingen volgen via Radio Assata. Dit programma op lokale vrije zender Radio Rataplan was destijds een nieuwe tak aan de Assata-boom, die twee jaar lang iedere week kwalitatief hoogstaand werk uitzond.

Niet veel later besloot Assata-Info te verhuizen naar het net aangekochte woonwerkpand de Begijnen. Een gouden zet. Het voormalige kraakpand werd, met steun van de VAK-groep uit Utrecht, in eigen beheer genomen en fantastisch verbouwd. Een aantal Assata-mensen ging er ook meteen maar wonen. Toch bleef het uiteindelijke doel overeind om ooit een eigen Assata-pand te creëren. Een andere aanvaardbare optie zou een gezamenlijke plek in de Grote Broek zijn. In verband met de continuïteit van de winkel had legalisatie van de Broek onze voorkeur, maar de gesprekken daarover binnen het pand leverden uiteindelijk geen uitkomst op. De droom van een gezamenlijk pand staat dus nog steeds overeind; er wordt zowel door enkele individuen als door de beide Assata-takken braaf iedere maand voor gespaard. Overigens moet daarbij wel opgemerkt worden dat beide groepen erg tevreden zijn met de panden waar zij nu huizen. Mochten er in de toekomst nieuwe ontwikkelingen komen op dit vlak, dan zul je dat ongetwijfeld in onze periodiek *Activist 024* lezen.

Activist 024

In de beginjaren konden we voor informatieverspreiding en discussies gebruik maken van *Lekker Fris*, het plaatselijke/regionale linkse actie- en informatieblad. Na het verdwijnen van dit uitstekende blad speelden we met de gedachte om zelf een blad te beginnen. Dit leidde uiteindelijk tot het uitbrengen van de tweemaandelijkse *Activist 024*, momenteel de trots van Assata. Het wordt, in de leer bij drukkerij Knust, helemaal in eigen beheer gemaakt, gedrukt en uitgegeven. Op de vijfde verjaardag van Assata in 1996 zag het eerste nummer het licht. Al voor het verschijnen van de Activist werd door Assata onnoemelijk veel papier met letters gevuld. Zo gaf de winkel, samen met enkele andere linkse boekwinkels, haar 'Boekberichten' uit en Info had haar Nieuwsbrief. Deze twee werden toen samengebracht in *Activist 024.* Het blad wordt gratis verspreid naar buurthuizen en andere sympathieke organisaties en verder gaat het naar donatrices en abonnees.

Een ander periodiek is de jaarlijkse *Alternatieve Stadsgids.* Het afgelopen jaar gingen er maar liefst 650 over de toonbank. Het gidsje is voor velen een eerste stap geweest richting alternatieve beweging. Het bevat een immer groeiende adressenlijst en een jaaroverzicht van acties en ontwikkelingen in alternatief Nijmegen.

Samenwerkingsstructuren

Assata heeft zich in de afgelopen zeven jaar in tientallen overleggen begeven en diverse daarvan geïnitieerd. Opvallend daarbij is altijd haar voorkeur voor anarchistische verbanden geweest. Zo nemen we al jaren deel aan 's lands oudste en enige vrij-socialistische camping in het Friese Appelscha. Behalve voor de twee caravans die we daar samen met anderen beheren, zijn we ook verantwoordelijk voor het terrein. Verder participeren de Assata's in de Nijmeegse federatie het Verband, de Grote Broek, het Steunpunt Inzage PID-dossiers (SIP), AFA, de Begijnen,... Daarnaast is er natuurlijk de onschatbare samenwerking met boekwinkel de Feeks en drukkerij Knust. De kring rond Assata is groot geworden. De donateurs, de abonnees, de invalsters, de vaste medewerkers, het draagvlak groeit en groeit. Zo blijven we ook zelf in beweging.

We hebben ook altijd veel internationale contacten onderhouden. Een belangrijke inspiratiebron was aanvankelijk het internationale infowinkelnetwerk, waar we veel contacten opdeden die we deels nu nog aanspreken. Zo zijn sommige groepen die zich op 21 februari op de boekenbeurs presenteren bekenden uit die tijd. Het infowinkelnetwerk is enkele jaren geleden helaas uit elkaar gevallen. Toch blijven we redelijk op de hoogte van wat internationaal speelt in links-radicale kringen omdat Assata's inmiddels steeds vaker meereizen met de reizende gaarkeuken van Rampenplan om te helpen bij kookprojecten en om boekenstand te draaien. Zo bezochten we actiekampen in heel Europa. We zien fietsdemonstraties, boomhutten, straatfeesten en vooral veel lol in het plagen van de gevestigde orde. Naast ideeën voor acties en actuele informatie levert dit handige contacten op waar we in het Gelderse ons voordeel mee kunnen doen. Het levert voor de winkel ook een verrijking van het aanbod van video's, brochures en T-shirts op.

Behalve dat Assata internationaal flink aan de weg timmerde, kwam halverwege de jaren '90 een tweede zwaartepunt in de eigen stad te liggen. Vanaf het ontstaan van Assata had de samenwerking hoofdzakelijk plaatsgevonden binnen de eigen, links-radicale kringen en op specialistische punten, zoals de deelname aan het gemeentelijke anti-discriminatie platform. Dit groeide in de jaren '90 uit tot een veel breder scala aan plaatselijke contacten en samenwerking.

Dit komt vooral tot uitdrukking in het protest tegen de zogeheten Centrum 2000-plannen van het stadsbestuur. Voortgedreven in de Europese concurrentiestrijd tussen landen onderling en vastbesloten om zich als stad ook binnen Nederland goed te profileren, ontwerpt het college van B&W een hele reeks aan plannen. Consequent wordt daarbij uitgegaan van het economisch belang, overgoten met een luxueus sausje van prestige en glamour. De leefbaarheid in de stad dreigt hierdoor flinke schade op te lopen en her en der is het eerste protest ontstaan. Mensen komen in de weer tegen de voorgenomen sloop van monumenten en trachten de kaalslag van het stedelijk groen te keren. Er ontstond verzet tegen de afbraak van goedkope en kleinschalige bebouwing en het vervoersbeleid waardoor de ruimte voor fietsers drastisch wordt beperkt. Er tekent zich een innige coalitie af tussen bewonersorganisaties, studenten, milieugroeperingen, cultuur-historische verenigingen en radicale info/actiegroepen als Assata. Bijeengehouden door een groeiend besef dat we elkaar nodig hebben bij het leefbaar houden van de stad en dat de diverse gemeenteplannen vanuit eenzelfde visie (poen en prestige boven alles) zijn opgesteld. Met name de laatste twee jaren wierp de samenwerking, versterkt door de autoritaire reacties van de arrogante regentenkliek op de protesten, haar eerste vruchten af. Een hoopvolle ontwikkeling voor de toekomst. Want met zo'n gemeentebestuur leidt het geen twijfel dat de talloze protesten, die nu nog in allerlei ambtelijke bezwaarprocedures verstrikt zitten, op straat doorgezet zullen moeten worden.

Er is natuurlijk nog veel meer gebeurd de afgelopen jaren. We zouden in kunnen gaan op de diverse ontmaskerde politie-infiltranten; de tientallen info-avonden over verzet in Puerto Rico, Uruguay, Engeland, Mexico....; de 1 mei manifestaties; de boekenbeurzen; de Feyenoord Fans tegen Racisme; enzovoorts. Maar het papier is op.

Al met al kunnen we tevreden terugzien op de afgelopen zeven jaar. Gedragen door jullie, vrienden en vriendinnen van Assata, gaan we gewoon keihard door. Onbetaald tegen de tijdswaan in, en niemand die ons tegenhoudt!

UNABOMBER FOR PRESIDENT

In de Verenigde Staten zijn ze nog niet van de Unabomber af. Ted Kaczynski heeft de rechter laten weten dat hij inderdaad de Unabomber is. Hierdoor ontloopt hij de doodstraf. Maar volgens Lydia Eccles, campagneleidster van 'Unabomber for President' zal hij vanuit zijn cel zijn strijd tegen het industriële systeem voortzetten. "Ted zal zich niet zomaar aan het staatsgeweld onderwerpen."

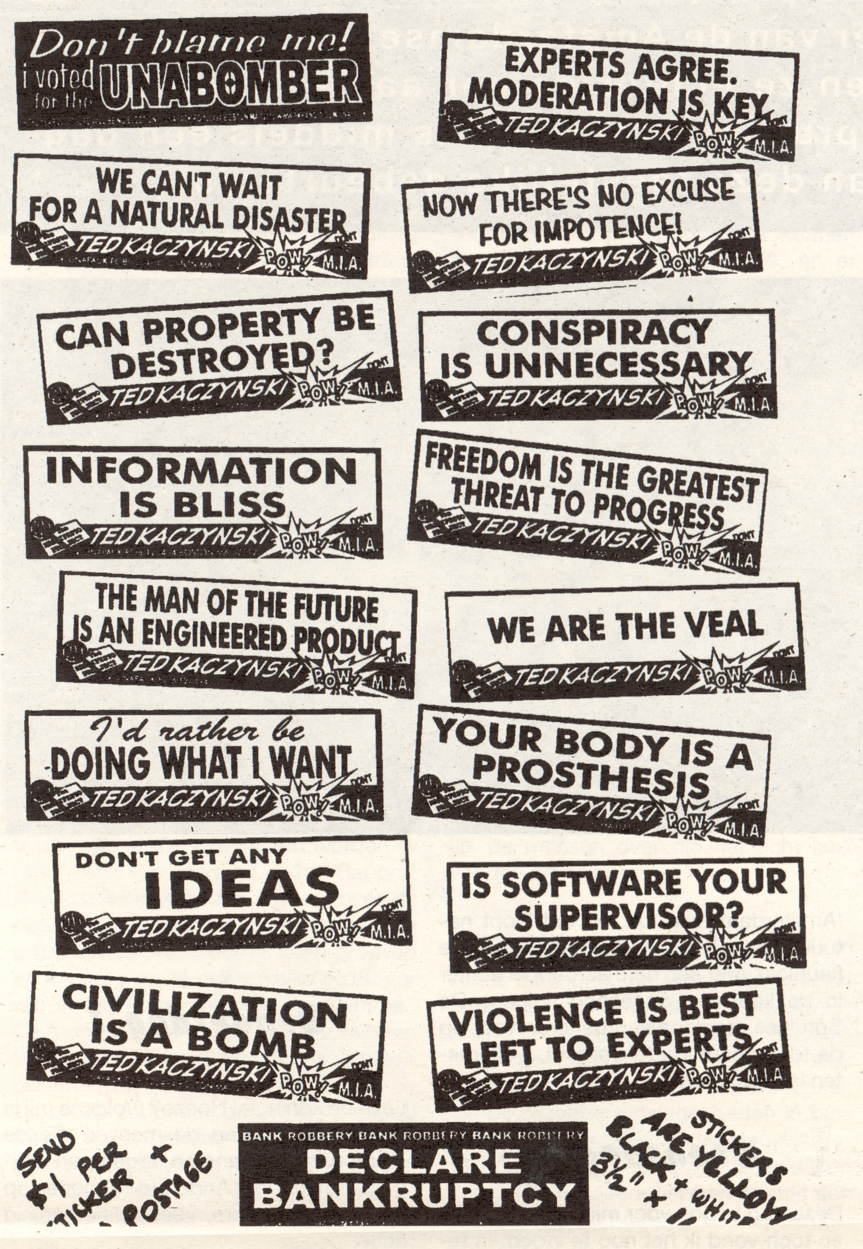
Don't blame me! i voted for the UNABOMBER
EXPERTS AGREE. MODERATION IS KEY
WE CAN'T WAIT FOR A NATURAL DISASTER
NOW THERE'S NO EXCUSE FOR IMPOTENCE!
CAN PROPERTY BE DESTROYED?
CONSPIRACY IS UNNECESSARY
INFORMATION IS BLISS
FREEDOM IS THE GREATEST THREAT TO PROGRESS
THE MAN OF THE FUTURE IS AN ENGINEERED PRODUCT
WE ARE THE VEAL
I'd rather be DOING WHAT I WANT
YOUR BODY IS A PROSTHESIS
DON'T GET ANY IDEAS
IS SOFTWARE YOUR SUPERVISOR?
CIVILIZATION IS A BOMB
VIOLENCE IS BEST LEFT TO EXPERTS
TED KACZYNSKI
POW! M.I.A.
BANK ROBBERY BANK ROBBERY BANK ROBBERY
DECLARE BANKRUPTCY
SEND $1 PER STICKER + POSTAGE
STICKERS ARE YELLOW BLACK + WHITE 3½" × 11"

Theodore (Ted) Kaczynski, een 55-jarige voormalige hoogleraar wiskunde, leefde tot zijn aanhouding in april 1996 jarenlang in een hutje in de bossen bij het afgelegen Montana in Amerika. Gedurende een periode van 17 jaar verzond hij een reeks bombrieven aan mensen die hij verantwoordelijk achtte voor het voortbestaan van het industriële systeem. Omdat hij zijn slachtoffers vooral zocht onder universiteitsmedewerkers (*UN*) en personeel van vliegtuigmaatschappijen (*A* van airlines) kreeg hij van de FBI de naam *UNA*bomber.

Zijn aanslagen kostten drie mensen het leven. Drieëntwintig personen liepen verwondingen op. Door de publicatie van het manifest *De Industriële Samenleving en haar Toekomst* in een aantal landelijke dagbladen heeft hij zichzelf verraden. Zijn broer herkende zijn manier van schrijven en stapte naar de FBI. In zijn hut vond men materialen om bommen te maken en dagboeken waarin bewijsmateriaal werd aangetroffen. Ondanks dit overvloedige bewijs begon pas anderhalf jaar later in Sacramento het proces.

Lydia Eccles (43) heeft het proces van nabij gevolgd. Tijdens de presidentsverkiezingen in 1995 leidde zij de campagne '*Unabomber for president*'. Zij werkte destijds als kunstenaar in Boston en was veel bezig met technologische utopieën en voerde onder andere actie tegen de komst van tv-schermen in de metro van Boston die werden gebruikt voor reclame. Het idee voor de campagne ontstond toen de kranten voor het eerst melding maakten van de inhoud van het Manifest en de dreigbrief van de Unabomber aan de *New York Times* in de zomer van 1995.

Lydia: ,,Toen werd duidelijk dat het Manifest een aanval was op de voorwaarden van het dagelijks leven in de technologisch-industriële maatschappij en een oproep tot actie om het systeem om zeep te helpen. Samen met een aantal anderen schreef ik "*Top Ten Reasons to Write-In Unabomber for President*" dat in talloze bladen werd gepubliceerd. Ook maakten we stickers met teksten als *Damage Control, Fed Up With Progress, Crash the Parties* die we overal in het land verspreidden.''

'Zelfs gevangen zal hij lastig blijven'

Absurd

Het belangrijkste doel van de campagne was om aan de kaak te stellen dat de Amerikaanse verkiezingen niet meer zijn dan een lege oefening in propaganda. Daarnaast wilde men de technocratie aanvallen die achter het Amerikaanse politieke systeem schuilgaat en door propaganda-oefeningen als de verkiezingen wordt beschermd.

Op het moment dat de campagne van start ging was er nog niemand opgepakt en Lydia had ook niet verwacht dat de FBI de 'Freedom Club', officieel de auteur van het Manifest, zou weten te traceren. ,,Met de campagne wilden we ook de mensen toejuichen die achter de Freedom Club schuil gingen. Bovendien zou het natuurlijk prachtig zijn als een onbekende tot president werd gekozen. We werden dan ook wel overvallen door de arrestatie van Kaczynski, maar het heeft de campagne alleen maar op een hoger plan gebracht omdat iedereen opeens meer over onze campagne wilde weten.''

Hoewel zij rekening hield met vijandige reacties, bleek tijdens de campagne dat veel mensen geboeid waren door Kaczynski's ideeën.

Lydia: ,,Het was zeer provocatief en tegelijkertijd vruchtbaar om de authenticiteit van het Manifest tegenover de overduidelijke frauduleusheid van het Amerikaanse politieke systeem te plaatsen. Zoiets als realiteit versus illusie. Het feit dat zoveel Amerikanen geen vertrouwen meer hebben in de verkiezingen (minder dan de helft gaat nog stemmen-Fr.) creëerde een mooie brug om te discussiëren over de ideeën van de Unabomber. Het was ook absurd, komisch. Door de Unabomber als kandidaat naar voren te schuiven, leken de andere kandidaten potsierlijk, belachelijk. Daarnaast bracht de campagne het geweldsmonopolie van de staat weer eens onder de aandacht. Terwijl de Unabomber verdoemd werd omdat zijn bommen drie mensen hadden gedood, werd van de drie andere kandidaten vooral hun aandeel in een of andere bomaanval geroemd.''

Opvallend was dat de campagne vooral respons kreeg van mensen buiten de radicale actiescene. Lydia: ,,De actiescene voelde zich een beetje gepasseerd door de Unabomber. Hij kwam van buiten de radicale politieke cultuur en verwees ook nooit naar hun acties of ideeën. Daarmee vonden ze hem niet legitiem. De campagne werd vooral ondersteund door mensen die zich direct voelden aangesproken door de observaties en ideeën van de Unabomber. Zij werden niet geblokkeerd door een politieke theorie. Het manifest zegt veel over de onderdrukkende arbeidsomstandigheden, over het dagelijks leven in de industriële maatschappij. Mensen met wie ik dagelijks werk - ik werk tegenwoordig als boekhouder op kantoor - voelden zich hierdoor aangesproken en wilden helpen.''

De campagne werd gevoerd onder de naam Unapack. Een *pack* is een meute en hiermee men wil aangegeven dat men on- of zelfs gedesorganiseerd is. Lydia: ,,Organisaties maken propaganda, wij zijn geïnteresseerd in anti-propaganda. Mensen moeten voor zichzelf gaan denken. Daarom maken we alleen gebruik van ironische slogans als *'Don't get any ideas', 'Is software your supervisor?', 'Conspiracy is unnecessary', 'Civilization is a bomb'*. Het idee achter de meute is dat je van nature alleen daarheen rent waar je heen wilt, en de meute wordt groter naarmate de bestemming meer de moeite waard is. Wij proberen te laten zien wat er grimmig is aan de situatie hier en aantrekkelijk aan de situatie daar. De vraag die wij stellen is: Ren je met ons mee?''

Icoon

Het belangrijkste doel van Unapack is het verspreiden van het ideeëngoed van de Unabomber en aanverwante denkbeelden waarin de industriële samenleving ter discussie wordt gesteld. Mensen als John Zerzan en Bob Black sloten zich bij de campagne aan en hun steunbetuigingen zijn naast die van vele anderen te vinden op de Unapack-homepage. Inmiddels is ook een eerste bundel van steunbetuigingen aan de Unabomber verschenen.

Toen eenmaal duidelijk werd dat Ted Kaczynski wel eens echt de Unabomber zou kunnen zijn ging men zich inzetten voor de vrijlating van Kaczynski. Lydia: ,,Niet omdat hij onschuldig is. Door te stellen dat hij onschuldig is zouden we zijn daden depolitiseren. Hij is schuldig... aan het feit dat hij een gewelddadige revolutionair is.''

Doordat hij nu bekend heeft schuldig te zijn, vestigt hij volgens Lydia nogmaals de aandacht op zowel de aanslagen als de rechtvaardiging daarvoor zoals hij deze in het Manifest heeft verwoord. Bovendien blijft hij nu in leven en kan hij zijn strijd voortzetten.

,,Als hij was geëxecuteerd zouden de media hem al na een paar weken uit het collectieve bewustzijn kunnen schrappen. Dat zouden ze ook zeker gedaan hebben. Levend is hij een stem, misschien voor nog wel meer dan twintig jaar. Hij is een onvoorspelbare tegenstander van het systeem. Ik denk dat hij er in zal slagen ook vanuit de gevangenis nog voor de nodige moeilijkheden te zorgen. Hij zal zich niet passief aan het staatsgeweld onderwerpen.''

Kaczynski heeft met zijn schuldbekentenis ook voorkomen dat hij kon uitgroeien tot de martelaar die veel mensen graag in hem zagen. Lydia heeft zich ook altijd verzet tegen mensen die vonden dat de overtuiging en het martelaarschap van een 'icoon' als Ted politiek wenselijk is.

,,Ik maak daar om verschillende redenen bezwaar tegen: Martelaarschap is een creatie van het christendom en werkt op een religieus niveau - door mystificatie. Het is in de eerste plaats een propaganda-effect waarin passieve toeschouwers beroerd worden door identificatie met 'heroïsche' leiders. Maar passiviteit, vertrouwen in helden en leiders en zelfopoffering voor abstracte idealen - de cult van de held - is de kern van datgene waar we ons tegen verzetten. Het is, in één woord, spektakel.

,,Daarnaast vertrouwt de martelaarschapstrategie ook op de medewerking van de media. En hoewel bevolkingsgroepen in het verleden nog wel eens werden opgezweept door een martelaar, dragen de media er inmiddels in belangrijke mate toe bij dat dit niet meer gebeurt. Tegenwoordig houden de media elke bedreiging van de gevestigde orde in bedwang. Ze verslaan elke gebeurtenis op zo'n manier dat het de gevestigde orde eerder bevestigt dan aanvalt. Dat bleek ook in de berichtgeving over de Unabomber. Ondanks het feit dat hij het Manifest schreef, volgens zijn ideeën leefde en zichzelf nadat hij was opgepakt waardig gedroeg, hebben de media hem afgeschilderd als een pathetische en zielige gek. Als een revolutionair die een manifest heeft geschreven en mensen heeft gedood van al zijn politieke betekenis kan worden ontdaan, volledig gereduceerd kan worden tot een persoonlijke soap-opera die de massa vermaakt. Hoe kunnen we dan ooit voor wat dan ook op een media-strategie vertrouwen?''

Eenzaamheid

Kaczynski's advocaten probeerden hem te 'redden' door hem gek te laten verklaren zodat hij niet toerekeningsvatbaar zou zijn voor zijn daden. Kaczynski heeft zich hier tegen verzet en zijn advocaten naar huis gestuurd. Toch kon hij niet voorkomen dat hij door een arts werd onderzocht. Deze concludeerde dat hij een paranode schizofreen is. Lydia vindt dit grote onzin: ,,Ik heb daar geen enkele aanwijzing voor gezien en het verbaast me ook dat mensen zonder meer bereid zijn te accepteren dat hij gek is, zonder een enkel bewijs. Ik denk wel dat hij onder psychische spanning heeft geleefd, zoals bijna iedereen die zich niet wil conformeren. Ted is op zoek gegaan naar de differentie, de abnormaliteit, de onvoorspelbaarheid. Hij wil vechten tegen de tirannie van het normale. Het is toepasselijk dat deze strijd 'krankzinnig' wordt genoemd en gecorrigeerd dient te worden met medicijnen en een behandeling.''

Hoewel Lydia hem nooit direct heeft gesproken, heeft zij de indruk dat het een zeer sterke, gepassioneerde man is die zijn conditionering, zijn socialisatie wilde afschudden om op een directe weg naar waarheid op zoek te kunnen gaan.

,,Ik zie hem als een soort Aziatische wijsgeer, vooral door zijn keus om alleen te gaan wonen, afgesneden van de wereld. Hoeveel mensen zijn bereid om op die manier naar ervaringen op zoek te gaan, om zichzelf te testen? Door zijn drang naar eenzaamheid wordt hij door veel mensen voor gek verklaard. We leven in een toestand van hypercommunicatie, van hypersocialisatie. We zien cultuur als een ultieme waarheid. Maar Ted is juist geïnteresseerd in dat wat zich daarbuiten bevindt in het oorspronkelijke en vecht tegen de vernietiging hiervan door de explosieve groei van de cultuur.

,,Mensen veroordelen hem om zijn eenzaamheid. Maar is eenzaamheid niet epidemisch? Is dat niet de kern van het probleem? Is eenzaamheid niet het werkelijke product van de industriële maatschappij. Is technologie - met name het Internet - niet een middel om te voorkomen dat mensen elkaar nog ontmoeten? Is sociale interactie niet de ultieme inefficiency? En onvoorspelbaarheid (niets mag aan het toeval worden overgelaten) de vijand van productie? Onvoorspelbaarheid, wat gewoon een ander woord is voor niet-onder-controle, voor vrijheid.''

Freek

Unapack, POB 120494, Boston MA 02112
e-mail: unapack@paranoia.com
http://www.paranoia.com/unapack

ADVERTENTIE

ravijn

Freedom Club

Het UNABOMBER MANIFEST

De Industriële samenleving en haar toekomst

Sinds 1978 pleegde de Unabomber zestien bomaanslagen. Hij was jarenlang Amerika's meest gezochte misdadiger. In 1995 verbrak de Unabomber onder de naam *Freedom Club* het stilzwijgen. Hij propageerde in een manifest de vernietiging van het wereldwijde industrieel systeem. Lees nu zelf deze 'lange tirade' (*de Volkskrant*) of 'een bittere aanklacht in hoogdravende taal' (*NRC Handelsblad*).

ISBN 90-72768-44-2, ƒ 14,90 , 125 blz.

Verkrijgbaar in de boekhandel of rechtstreeks te bestellen door storting van ƒ 14,90 + ƒ 3,20 porto op giro 2424940 van Ravijn te Amsterdam o.v.v. 'Unabomber manifest'.

WEEKBOEK

Groentewinkel De Spruitjes, gevestigd in het NRC-complex aan de Paleisstraat in Amsterdam is alweer sinds 1981 hofleverancier van de Amsterdamse kraakbeweging. Vorige week hadden ze echter de eer aan een ander Hof te leveren. Twee Spruitjes brengen ons middels een dagboek verslag uit van deze feestelijke gebeurtenis.

Maandag 29 januari

De dag begint niet al te florissant. Gisteravond was het heel gezellig bij een verjaardagsfeestje van een vriendin en nu is het wel heel vroeg dag: half zeven opstaan om naar de Centrale Markt te gaan, inkopen doen. Groente en fruit halen voor de winkel en voor Ingang B en de Groene Olifant, twee restaurants die elke dag bij ons bestellen. Bijzonder is altijd de zonsopkomst op de markt omdat je zo'n ver uitzicht over de stad hebt. Maar die zon komt pas om half negen op, daarvoor is het donker en kil. Later die dag ook trouwens...

's Ochtends bestellingen rondbrengen en mensen helpen die hun ontbijtje bij ons komen halen. Tussen 2 en 4 is het altijd rustig in de winkel, maar daarna wordt het druk: de avond en de honger naderen.

Twee weken terug kregen we al een brief van de gemeente. Meest opvallende deel daaruit was natuurlijk dit stukje: "Een verjaardag is een feest. Dat is bijvoorbeeld te zien op de Dam, waar de bedrijven rond de Dam en de gemeente het plein feestelijk gaan versieren. Maar de stad krijgt helemaal een feestelijk aanzien als op 31 januari heel veel Amsterdammers de vlag uitsteken." Heerlijk, die naïviteit, de meeste Amsterdammers zal dat hele feest een worst wezen. Behalve natuurlijk de overlast die het iedereen zal bezorgen, verkeersopstoppingen, parkeerproblemen en voor sommigen observatie e.d. door de plaatselijke hermandad.

Dinsdag 30

Een prachtig vervolg op het laatste stukje van gisteren. Een bewoner van "het bekende kraakbolwerk" (al weer enige jaren door de bewoners aangekocht, maar ja, het klinkt zo fijn voor de pers) Vrankrijk komt boodschappen doen en vertelt dat iemand via de scanner opving dat de politie bezig is een observatie-camera te plaatsen, gericht op datzelfde Vrankrijk. De reactie van het Hoofdbureau was minder vriendelijk: 'Zeg; dit is wel een open lijn hoor!!' Te laat, bericht ontvangen. Zou dit dan ook betekenen dat er geen permanente camera op het pand gericht staat?

Vandaag had ik sharonfruit van de markt meegenomen en mooie peultjes. Normaal lopen die niet zo hard, maar allebei is het erg lekker, dus als iemand vraagt: "Groenteboer, ik weet het niet hoor, wat moet ik vandaag nou weer eens eten?" dan komt het goed van pas dat ik zondag van een buurvrouw een recept kreeg. Een paar teentjes knoflook in olijfolie bakken tot ze bruin zijn, knoflook eruit, vuur uitzetten, klein-gesneden rode peper erin die nog even mee pruttelt en het geheel over de gekookte pasta gieten. Daarbij dan natuurlijk de peultjes en als toetje geen saaie yoghurt of zo, maar een overheerlijke sharonfruit.

's Avonds met onze duikclub de derde en laatste EHBO-les zodat we nu allen mond-op-mond-beademing en reanimatie toe kunnen passen. Na afloop gaat iedereen nog even wat drinken in de kroeg, maar deze keer ben ik verstandig en ga naar huis. Nog even naar Nova en Den Haag Vandaag gekeken. De problemen die Docters van Leeuwen heeft waardoor hij 'ziek thuis' moet blijven hebben een zeer hoog koekje van eigen deeg-gehalte. Eerst voor de gek gehouden door RaRa en nu op de huid gezeten door een jonge carrière-dame. Het publiek bij het concert voor de koningin in het Concertgebouw zag er erg 'Amsterdam-Zuid' uit, en dat klopt natuurlijk ook, het is in die buurt. 'Leve de keunigin' met een hete aardappel achter in de keel (erg ongezond volgens De Spruitjes, aardappelen behoren voor op de tong genuttigd te worden), welterusten landgenoten.

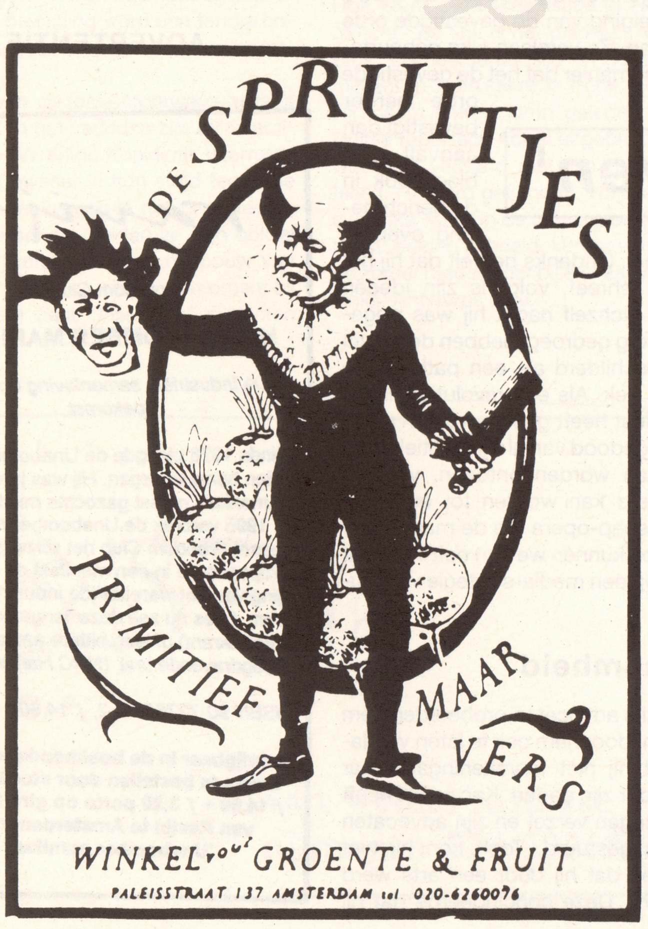
DE SPRUITJES
PRIMITIEF MAAR VERS
WINKEL voor GROENTE & FRUIT
PALEISSTRAAT 137 AMSTERDAM tel 020-6260076

Woensdag 31

Deze dag begon voor mij pas om 11 uur en toch vond ik het nog te vroeg. In tegenstelling tot de vorige spruit zat ik gezellig in café Soundgarden te borrelen - van al dat beademen krijg je dorst - en natuurlijk werd het weer veel te laat en te veel (maar wel heel gezellig) .

Om 11 uur is het altijd een beetje chaotisch in de winkel, de bus is net uitgeladen, de bestellingen moeten weg en vandaag moesten ook de biologische groentepakketten nog gemaakt worden. Dinsdag bedenken we wat de mensen deze week zullen eten en woensdag verdelen we dat over nu al bijna twintig tassen. We hebben altijd zeer tevreden klanten omdat onze tassen wel lekker vol zitten.

Het was rustig vandaag, er waren wat gekke klanten. Een dame wilde alleen maar rustige groenten in rustige papieren zakjes kopen, ze wilde alles eerst voelen. Gelukkig ook veel leuke mensen. In het kantoortje werd een groenteles gegeven aan onze nieuwe spruit en 's avonds na het dichtgooien van de deuren dronken we met z'n allen een biertje. Het 'biertje drinken' voor het laatste karwei van de dag, namelijk het schoonmaken en geld tellen, is een bijna verplicht ritueel. Even kletsen over de dag, nog wat dingen bespreken en natuurlijk lekkere biertjes van de Bierkoning. Na het drinken nog even opruimen, vandaag werd ik geholpen door de buuv, dus dat ging razendsnel.

In de Volkskeuke in de Frederik Hendriksschool stond het eten al voor me klaar, een pittig soepje, een hoofdmaaltijd en ook nog een overheerlijk toetje. Helaas waren er maar zestien anderen die hiervan konden genieten. Jammer, want voor die paar guldens die je betaalt voor het eten worden leuke dingen gesponsord, bijvoorbeeld de soepkeuken op zondag; gratis eten voor dak- en thuislozen.

Na het eten lekker televisie gekeken, moet ook af en toe gebeuren. Vooral als het een mooie film als *Death and the Maiden* is.

Donderdag 1

Leve de koningin! Hoezo? (Volgens mij is de tekst gejat van de mensen die de klompendans dansten afgelopen vrijdag). Amsterdam Anders/de Groenen op de Dam, veel pers, veel politie, weinig actie.

's Avonds liep ik over de Dam, had gegeten bij vegetarisch restaurant Sisters op de Nes, en daar werd met man en macht gewerkt om het plein in een chaos te veranderen met metershoge portretten van Trix. Maar die dingen beginnen wel enkele decimeters onder het oppervlak, dus daarvoor moesten honderden stenen werden gelicht. En dit alles tegen de zin van de Amsterdamse gemeenteraad. Als ik langs de Spruitjes loop hoor ik van de buurman van Boekhandel Vrolijk dat hij net is gemaand het vuilnis niet voor de deur te zetten, maar zo'n tien meter verderop in de Spuistraat. De afgelopen dagen waren al wel borden verschenen met de boodschap dat er in ons stukje Paleisstraat niet meer geparkeerd mag worden, maar dat het vuilnis niet voor de deur mag worden gezet was nieuw. Die koning die in het Paleis logeert moet het wel spaans benauwd hebben.

Vrijdag 2

Vanochtend ga ik om half negen naar de winkel. Ik voelde me niet zo prettig, maar met de wetenschap dat ik maar tot 2 uur zou moeten werken, zag ik er niet zo erg tegenop. De parkeerplaatsen zijn inderdaad met hekken en plastic afgezet, terwijl Albert Heijn aan de overkant rustig met een gigantische vrachtwagen aan het lossen is. Oneerlijk, discriminatie, zo schreeuwt mijn hart. Maar te snel, want als Snelle Spruit van de markt terugkomt zegt oom agent (witte sjaal om, witte handschoenen aan) dat wij ook wel even van de parkeerplaats voor de deur gebruik kunnen maken om te lossen, en hij zet persoonlijk het hek voor ons opzij. De handel moet voort, zelfs die van een stelletje chaoten met een klein groentewinkeltje. De bus wordt uitgeladen, de bakker komt het Année-brood brengen, de eierboer komt langs, klanten komen binnen, eentje vertelt me trouwens - als ik zeg dat ik toch wel een stukje verjaardagstaart verwacht - dat Trix aan de lijn is. Mevrouw agent zegt dat we om elf uur klaar moeten zijn omdat vanaf dan niemand meer op de parkeerplaatsen mag, de derde spruit komt binnen en de dag kruipt naar twee uur.

Dan ben ik klaar met werken, ga wat rekeningen betalen, maak het voorschot van de winst over op onze rekeningen (de Spruitjes is een v.o.f., wat inhoudt dat we alle vier evenveel te zeggen hebben en de overblijvende winst van de winkel gelijkelijk over ons vieren verdelen, een aanzienlijk deel van de winst gaat overigens naar 'goede doelen') en dan vertrek ik naar de Stopera om energie aan te vragen voor m'n nieuwe woning. Mijn route loopt via de Dam. Een bijzondere afzetting, stijlvolle donkergroene hekken met aan de binnenkant een verhoginkje. Waar zou die nou voor dienen?

Circa tweehonderd mensen staan zich te vergapen aan de af en vooral aanrijdende inhoud van de Mercedessen, maar die kijkt niet op of om, loopt direct door naar binnen, het volk in teleurstelling achterlatend. Thuis geen grote verhalen dat die en die prins nog heeft gezwaaid.

Andere Spruit: Op de gruwelijk lelijke foto's en te veel politie na, valt het hele koninginnespul me eigenlijk nog wel mee. Zo niet de klanten. Het gemopper en gevit is niet van de lucht. 'Het lijkt wel weer oorlog', 'die klote-helikopter', 'net na de Eurotop en ik mag weer nergens fietsen', 'leve de republiek' zijn veel gehoorde kreten. Patijn heeft het weer goed voor elkaar.

's Avonds heerlijk rondjes draaien op de Jaap Eden-baan, als het dan niet wil vriezen dan maar kunst. Het weer is perfect, niet koud, geen regen en kennelijk vinden meer mensen dat; het is druk. Moe thuis gekomen in bed met nog een stukje oog op morgen, een item over vrouwen van zestig; hééél interessant. Slapen.

Zaterdag 3

Vanmorgen was het volgens Parkeerbeheer niet mogelijk om te lossen, toch stiekum gedaan.

Er komt een kok van het Paleis op de Dam om limoenen te kopen. Hij is al vanaf half 8 vanmorgen aan het werk en moet nog tot 3 uur vannacht. Al die gasten waren maar vermoeiend en wilden alleen het beste van het beste (vandaar natuurlijk limoenen van de Spruitjes - hierbij hofleverancier geworden). En de Dam zag er ook maar ongezellig uit, en hij zou blij zijn als dit allemaal achter de rug was. Maar hij voelde zich wel belangrijk, zwaaiend met z'n pasje.

Nog meer belangrijk bezoek, nee niet de koningin, een cameraploeg van TV2 wat we nu eigenlijk van de viering vinden. De camera was vooral gericht op de 'opruiende' blaadjes en natuurlijk vroegen ze of we nog actie gingen voeren.

Zaterdag is altijd een drukke dag omdat we dan grote bestellingen hebben, waaronder het restaurant de Woeste Walmen op de Singel. Ze hadden onder andere 100 goudreinetten besteld, en die hebben we ook keurig geleverd. Later in de middag belden ze op dat ze er maar 10 wilden (ze hadden een typfout gemaakt), dus die konden we weer ophalen. Dat wordt veel appeltaart eten de komende dagen.

Zondag 4

Op Zondag is De Spruitjes nog steeds gesloten en dat blijft ook zo.

REACTIES : OORLOG TUSSEN DE SEKSEN

BRIEVEN

Wat krijgen we nou?

Indien mensen willen reageren op de inhoud van Ravage, lever je brief dan altijd aan met een telefoonnummer of een adres waar we je kunnen bereiken. Maar bovenal, onderteken de brief met je naam. Het is de aan de ruimdenkendheid van de redactie te danken dat anoniem ingezonden brieven van het niveau als die van 'PIK' worden geplaatst, maar we willen hier beslist geen gewoonte van maken. Overigens hebben wij ook brieven die al meer dan een maand geleden geschreven zijn of nogmaals dezelfde standpunten verkondigen niet geplaatst.

Formule

Hier ga ik weer. Nogmaals breng ik de redactie van *Ravage* in de problemen. *Anarchie, een fabel* is overduidelijk pornografisch van vorm - een ieder die dat opmerkte, is, zeker voor een feminist, een genie - maar even duidelijk politiek van inhoud. Juist omdat ze zo stereotiep en gestandaardiseerd is, is de linkse subcultuur en het politiek correcte jargon even gemakkelijk te manipuleren als elke andere ideologie. Als je maar de juiste kleren draagt en de juiste dingen zegt, kun je mensen overal voor gebruiken. Ik heb het zo vaak zien gebeuren. De ironie van een kritisch commentaar op feministische orthodoxheid in de vorm van een porno-verhaal (hele slechte porno ook nog eens: te veel woorden, te weinig seks) ontgaat alleen diegenen waartegen de fabel nu juist is gericht.

Ik vind het overigens zeer amusant dat Ludiwg Glabeke die een zeer kritische recensie schreef over mijn bundel *Primitieve Overvloed* (in *Buiten de Orde* #1, 1998, red.) de fabel heeft vertaald, terwijl; Sies van Raaij die voor deze bundel mijn essay *Na Links de Anarchie* vertaalde zeer kritisch is over mijn fabel. Is dit soms Ludwig's manier om mijn boek te saboteren?

In de fabel verdraaide ik porno, zei het niet bijster goed. (Ik heb gewoon niet genoeg porno gelezen om de slag te pakken te krijgen). Porno schrijven is puur formule schrijven. Ik ken een man die wel vijftig pornoromans in een jaar schreef! En de linkse/feministische ideologie is puur formule denken. Oppervlakkig gezien zijn feminisme en pornografie elkaars tegengestelde; fundamenteel zijn ze op vrijwel dezelfde manier beperkt. Zowel voor feministen als voor pornoschrijvers geldt dat wie vrouwen zijn en hoe ze moeten leven van tevoren bepaald is, niet door vrouwen, maar door diegene die representaties van vrouwen bedenken. Deze representaties dienen de belangen van hun auteurs. Zo gaat het altijd met representatie.

In de ingezonden brieven staat geen kritiek die ik al niet eerder heb gehoord, en heb beantwoord, al weer lang geleden. Ze zijn zo voorspelbaar als de zonsopgang.

Bob Black, New York

Ketterij

Vol belangstelling volg ik de discussie naar aanleiding van het themanummer 'Oorlog tussen de seksen'. Het is frappant hoeveel 'verlichte' geesten gevangen blijken te zitten in een strak en onwrikbaar denkraam; een denkraam dat exact de grenzen vastlegt, waarbinnen je eigen gedachten, fantasieën en uitgesproken denkbeelden moeten blijven.

Het roept bijzonder veel associaties bij mij op met mijn streng katholieke opvoeding met de talrijke geboden en verboden. Zelfs een fantasie kon zondig zijn en je verdoemen tot de hel als je niet openlijk schuld bekende en boete deed. Maar wat is een fantasie anders dan een vrije loop van je gedachten; daar kun je toch geen grenzen aan stellen?

Als sommige van de ingezonden reacties inderdaad de norm van het anarchisme (of de 'sien') zouden vertegenwoordigen, dan kan ik dat anarchisme moeilijk anders zien dan als een nieuwe geloofsrichting vol dogma's en taboes; compleet met verdoeming en verkettering en een inquisitie die de verdoemde ketters veroordeelt.

Daarom Alex (Ravage # 251) niets dan lof voor je reactie; ik kan me er helemaal in vinden.

Theo Jorna, Diemen

Seksistisch?

Kan iemand van de reagerende mensen me uitleggen waarom het stuk van Alex in 'Oorlog tussen de seksen' ('Vrouwen zijn heilig') in godsnaam nou weer seksistisch is, want dat snap ik echt niet. Misschien mis ik iets of zo, maar ik heb een zeer genuanceerd en goed artikel gelezen, dat de zaken nu ook eens van een aantal kanten wil belichten die niet vaak daarbij aan bod komen - en zonder daarbij hele groepen mensen over een kam te scheren.

Mannen en vrouwen zijn verschillend. Veel mannen gaan nu eenmaal moeilijker om met emoties. Dat heeft alles te maken met opvoeding, cultuur en gewoontes, en het is heel moeilijk om dat te doorbreken. Ook is het, zoals Alex al constateert, niet meer dan logisch dat de vrouwen meer aandacht krijgen als ze in de minderheid zijn. Mannen vallen nu eenmaal meestal op vrouwen, net zozeer als dat andersom geldt. Om dit allemaal op het conto van seksisme te schrijven gaat me veel te ver. Tenzij ik iets vreselijk gemist heb, denk ik dat je alle nuances uit het oog verloren bent zodra je het artikel van Alex seksistisch noemt.

Bovendien is seksisme een zwaar beladen term. Ik zou daar niet zo makkelijk mee omspringen, om iemand zo snel daarvan te beschuldigen. Het is snel gezegd, maar een zware aantijging! Waarmee ik geenszins seksisme goed wil praten. Ik wacht op een uitleg: Wat is er seksistisch aan Alex z'n artikel? En ik ben benieuwd hoeveel mensen mij naar aanleiding van deze reactie voor seksist uit zullen maken...

Rinke, Groningen.

Dieptriest

Ja, Sies van Raaij, nou wordt ie helemaal fraai. Had ik me toch zo voorgenomen om me niet te laten vermurwen om op wie dan ook te reageren in de hele m/v-discussie naar aanleiding van het thema-nummer, ongeacht wat voor imbeciliteit ik ook zou aantreffen in de volgende Ravage's, het jongste bête epistel van Van Raaij trok me geheel vrijwillig over de streep. Het was flauw geweest om over Ciska's schrijfstijl te beginnen, ware het niet dat hij het vorige zelf aanduidt als 'een olijk stukje' Olijk.' Ja, en gebakken dweil is smakelijk. Sies zijn stukje was redelijk onschuldig maar tamelijk slap. De verontwaardiging in de discussie ging dan ook niet over *zijn* stukje over het misselijkmakende, typisch L.A.-Maximumrock'rollfuckwitterige hersenspinsel van Bob Black, de Henry Rollins-kloon. Toch voelde van Raaij zich genoodzaakt toch nog eens uit te leggen wat hij vond. En dat bleek bij deze gelegenheid.

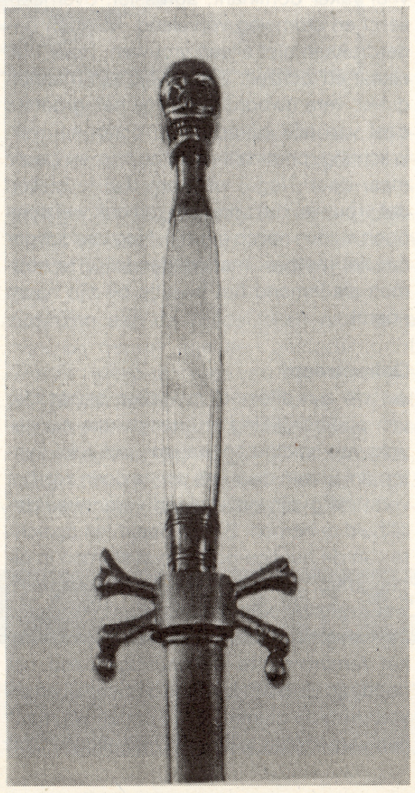

Wat een dieptrieste, gefrustreerde preoccupaat ben jij, Raaij! Ik citeer (ten bate van diegenen die al na een paar regels waren afgehaakt, zoals ik denk dat met de eindredactie het geval is geweest): 'Zolang vrouwen erbij lopen alsof ze inderdaad permanent solliciteren naar een grote beurt, dienen ze hun mond te houden over seksisme. Want als je zo grof en openlijk seksisme uitlokt, noem ik dat ook seksisme'. Geen orginele gedachte, alleen wat basaler gebracht dan bijvoorbeeld de wereldreligie die vrouwen dwingt om zich in tenten te hullen met een gaasje om doorheen te kijken. Want alles kan wel erotiserend werken. Haar, bijvoorbeeld. of lippen. Of kuiten of enkels of godweet *tenen*. En zodra een vrouw de broek van Sies doet knellen is dat 'solliciteren naar een grote beurt'.

Voorts schrijft hij dat het over het algemeen mannen zijn die neuken, vrouwen die geneukt worden, dus mannen die aan seks doen en vrouwen die het krijgen. Ik vind het niet zo verbazingwekkend, Sies, dat je nog nooit een vrouw gevonden hebt *to really give it to you*. En de toon! De toon! 'Het kontje!', 'Het randje!' 'Het broekje!'. Alsof je een ingezonden brief van een Koot en Bie-typetje zit te lezen. Bijna kwijlend schrijft van Raaij over 'fundamentele driften' die overal genegeerd worden. Haal je de koekoek dat die genegeerd worden. Soms heeft men namelijk, misschien kan hij het zich niet voorstellen, wel wat beters te doen dan te gluren en te fantaseren. Maar echt, echt, echt gênant wordt van Raaij als hij begint over het hinderlijk achterna gezeten worden door flikkers. Gênant, omdat de psychologie van Sies hier welhaast van de pagina afspringt. Alsof de avondschemering helemaal vergeven is van de cruisers. Doorgaans flaneren die in toch wel redelijk afgebakend natuurschoon, hoor!. 'Zeg eens even van Raaij *wat deed jij in dat park?* Al dat tieten en kutten gedoe ten spijt, van Raaij is een homo en niet eens zo'n latente ook. Daar zit hij aan het strand en denkt bij het zien van een rijpere vrouw: 'Kind, trek in godsnaam een bovenstukje aan, ze hebben de beha niet voor niks uitgevonden' (letterlijk citaat, als je het begin aan zou vullen met 'gut' is er helemaal geen twijfel meer mogelijk, dan klinkt het alsof je in de cocktailbar van de It zit.) Waar zat je op het strand, van Raaij? Bij Havana? Of durf je daar niet te komen met je dunne witte bast?

Sorry, nee, ik denk bij nader inzien dat van Raaij bi is. Niks mis mee, dat zijn eigenlijk de meeste mensen. Maar in het geval van Van Raaij: Het verhoogt zijn kans om met wie dan ook te mogen krikken met vijftig procent, en als ik dat zo lees heeft van Raaij dat percentage bikkelhard nodig. Want ondanks dat hij verzucht 'Soms wenste ik dat ik oud en lelijk was', lijkt zijn stuk nog het meeste op de langste, zieligste contactadvertentie die ik ooit heb gelezen. Af Sies, in je mand.

Natasha Gerson

Niet symmetrisch

Alex, Ludwig, Sies en anderen, vervang in wat jullie geschreven hebben in *Ravage* #251 het woord 'vrouw' nu een door 'zwarte' of 'buitenlander' en het woord 'man' door 'witte' of 'Nederlander' en het woord 'feminisme' door 'antiracisme'. Misschien wordt dan duidelijk dat jullie Bolkestein rechts inhalen met jullie jezelf goedpratende verhaaltjes. Als vrouwen soms negatief doen over mannen valt dat echt niet weg te strepen tegen de negativiteit die vrouwen in deze wereld (en ook helaas af en toe in *Ravage*) over zich heengestort krijgen.

Het ligt niet symmetrisch. Natuurlijk is het goed om vrouwen niet als willoze slachtoffers te zien. Maar is dat een reden om nog maar wat seksisme over ze/ons uit te storten? Lijkt me toch op z'n minst vervelend. Letterlijk: oninteressant onfilosofisch. Ik dacht altijd dat *Ravage* (althans in elk geval voor wat betreft de verhoudingen tussen mensen) doorgaans duidelijk stelling nam tegen alle vormen van onderdrukking!

Rymke, Utrecht

Onzeker

Nadat ik het fabeltje van Bob Black had gelezen realiseerde ik mij dat er waarschijnlijk nog genoeg (teveel dus) linkse mannen zijn, die dit stuk helemaal niet zo schokkend vinden. De vrouw (die puur het object is van de mannelijke lust) vindt het uiteindelijk toch zelf ook wel fijn en ze wisselen zelfs adressen uit! Als het om seksisme gaat, hebben mannen die normaal erg kritisch en vast ook wel intelligent zijn soms ineens pap in hun hersenen, ze zien niet dat hier een verkrachting wordt verdoezeld. De man 'pakt' een vrouw en uiteindelijk vind ze het nog lekker ook! Kortom, de man als ultieme overheerser, die zelfs d.m.v. een verkrachting een vrouw kan bevredigen. Gaan we terug naar de middeleeuwen of hoe zit dat?

In tegenstelling tot hun stoere praatjes zijn veel mannen nogal onzeker over hun prestaties op het gebied van seks. Vrouwen verwachten iets meer van hen en ze snappen (nog steeds) niet zo goed wat, kunnen er niet mee omgaan, of durven dat niet. Over deze onzekerheid wordt niet gepraat, dat is namelijk niet stoer en er wordt dus geen poging ondernomen iets te veranderen. Seks volgt nog te vaak de geijkte patroontjes i.p.v. dat de fantasie en creativiteit de vrije loop wordt gelaten. Deze patroontjes zijn erg voortplantingsgericht, neuken, klaarkomen... Vooral mannen hebben de neiging het zo te doen, zonder erop te letten wat die ander ervan vindt. Waarschijnlijk gaan vrouwen hier helaas nog te vaak in mee, waardoor mannen denken hun seks geweldig is, terwijl het in werkelijkheid miserabel is.

Ik denk dat we dit soort achterlijke fantasieën aan de preutsheid, of gevoelloosheid van sommige mannen te danken hebben, waarin ze hun eigen onvermogen verbloemen door te verzinnen dat de vrouw het toch wel lekker vindt.

Wanneer gaan deze (linkse) mannen hun eigen seksualiteit onder de loep nemen en hier iets aan veranderen, in plaats van vrouwen lastig te vallen met zogenaamde 'humoristische' verhaaltjes! Seks is een samenspel tussen twee mensen en geen ego-trip van een persoon. Je moet je kwetsbaar durven opstellen, zorgzaam zijn, letten op die ander, allemaal dingen die de meeste mannen niet geleerd hebben. Hiermee zeg ik niet dat seks lief en poezelig moet zijn, maar je moet weten wat je samen met iemand doet, of iemand het fijn vindt, seks moet open en gelijkwaardig zijn. Kortom, allemaal dingen die niet in de artikelen in de *Ravage* te vinden waren. Vrouwen zijn niet heilig, dus seksisme mag weer of zo?! Of gelden jullie linkse pretenties alleen voor mannen??? Daar lijkt het de laatste tijd wel erg veel op!

Ik vraag me af waarom mannen die iets in de zeik willen trappen, of in dit geval iets willen 'relativeren' daarvoor vaak een vrouw, of beter gezegd het vrouwenlichaam gebruiken. Waarom gebruiken ze hun eigen lichaam niet, of zichzelf, of hun eigen sekse! Waar denken ze het recht vandaan te halen om hiervoor een vrouwenlichaam te gebruiken?

J. Wanders, Arnhem

Positieve ingreep

Redactie! Bij deze delen wij jullie mede dat het Positieve Ingreep Kollektief (PIK) tijdelijk weer tot leven is gewekt. Het PIK helpt mannen die zich achtergesteld, gediscrimineerd of anderszins lastiggevallen voelen door enge feministes (al dan niet topless en in legging) voor eens en altijd uit hun lijden. Jullie hebben nog één nummer de tijd om de schade te herstellen, hoewel wij niet zo goed voor ons zien hoe. Misschien waren jullie ontvoerd door buitenaardse wezens? Gecoupt door Docters van Leeuwen op zoek naar een nieuwe baan?

Vervolgens zal tot castratie worden overgegaan. We zullen beginnen met Sies van Raaij, dan volgt de redactie, dus leg de reddingsboot maar vast klaar. Het plaatsen van de fabel van B.B. kan nog worden beschouwd als een treurig gebrek aan context, zowel in het betreffende nummer als in het algemeen beleid van de *Ravage*, de redactie-reactie hierop doet echter al het ergste vermoeden. 'Wij plaatsen alles, het gaat immers om een weergave van wat er leeft' aldus verklaart de *Ravage*. Dat je van een periodiek een beleid mag verwachten waar het seksisme aangaat, is blijkbaar niet aan de orde. Dat het ontbreken van een dergelijk beleid per definitie seksistische resultaten oplevert wordt elders in het nummer onmiddellijk en op bedroevende wijze duidelijk. Genoeg inhoudelijk gereageerd! Het hakmes is uit het vet gehaald en ligt klaar.

PIK, Amsterdam

OP ZOEK NAAR KANTOORRUIMTE?

Bel Archipel!

GROEPEN CENTRUM

Archipel

Archipel verhuurt kantoorruimte aan ideële organisaties als derde wereld-, antiracisme-, vredes-, milieugroepen en soortgelijke organisaties. Het groepencentrum ligt naast het Muiderpoortstation in Amsterdam-Oost.

Archipel
Groepencentrum
Minahassastraat 1
postbus 92066
1090 AB
Amsterdam

Heden kantoorruimte vrij: 48 m2 voor Fl. 809,50 p/m incl.
Inlichtingen: 020 - 6929310

REACTIES : OORLOG TUSSEN DE SEKSEN

IS HET HIER ECHT OORLOG

Een serieuze, zinvolle en opbouwende discussie over man/vrouwverhoudingen en (seksistische) omgangsvormen is broodnodig - al jaren! De teloorgang van linkse bewegingen heeft voor een groot deel te maken met de manier waarop mensen met elkaar omgaan, de grotebekkencultuur en de geringe aandacht voor het persoonlijke. Niet alleen vrouwen lijden daar onder, ook mannen zijn er vaak verre van gelukkig mee. Dit uit zich onder andere in het grote aantal afhakers; ofwel je past je aan aan de geldende normen, ofwel je houdt het voor gezien. De (samenstelling van de) redactie van *Ravage* is hier zelf een prachtige illustratie van. Niet voor niets verschijnt binnenkort weer eens een boek over deze problematiek: *Het Gekraakte Ideaal - seksisme en omgangsvormen binnen radicaal links* van Judith Metz.

Toen *Ravage* aankondigde een themanummer te wijden aan de oorlog tussen de seksen had ik daarbij nogal gemengde gevoelens; mijn eerste reactie was dat de redactie zijn geweten weer eens wit wilde wassen, om het structurele gebrek aan aandacht voor (scheve) man/vrouwverhoudingen te compenseren. Eens in de paar jaar een themanummer, dan hoeven we er verder niets mee. Daarnaast hoopte ik natuurlijk zoals altijd op een positieve voorzet voor de toekomst. De inhoud van *Ravage* wordt voor een belangrijk deel bepaald door de lezers, die misschien door dit themanummer uitgedaagd zouden worden de (anti-) feministische handschoen op te pakken. In elk geval ging ik toen nog uit van de integere bedoelingen van *Ravage*. Inmiddels ben ik daar helemaal niet meer zo zeker van. Het artikel van Alex in het vorige nummer, waarvan ik aanneem dat de redactie erachter staat (goedbevonden voor publicatie), wekt niet de indruk dat *Ravage* aanstuurt op een positieve verandering. Het lijkt er eerder op dat de rollen weer eens omgedraaid worden: het feminisme, vrouwen en de mannen die ze onder de plak hebben worden als probleem neergezet. Geen woord over de problemen die mannen met zich meebrengen. Geen zinnig antwoord op feministische of anti-seksistische kritiek op mannen en de mannelijkheidswaan die - ook, of juist, - bij ons HEERsen. Zelfs geen poging om een tussenpositie in te nemen, om te kijken naar wat er zinnig en onzinnig is aan bepaalde aspecten van het feminisme. Het enige aspect van het feminisme dat Alex weet te noemen is mannenhaat - omgekeerd seksisme. Feminisme wordt gereduceerd tot mannenhaat en hoeft daarom niet serieus genomen te worden.

Ik kan ook niet begrijpen hoe Alex tot de opmerking komt dat je een verkrachtingsfantasie best moet kunnen publiceren, want "het blijft immers een fantasie en zet niet aan tot daadwerkelijk vergrijp". Dus een smeuïge fantasie over potenrammen, gaskamers voor joden of marteling van buitenlanders moet ook gewoon kunnen? Dit gaat mijn pet te boven. Als dit het soort zogenaamd neutrale en objectieve journalistiek is waar *Ravage* mee bezig wil zijn kunnen we volgens mij inderdaad allemaal beter een ander blad opzoeken.

Terwijl je van een blad als *Ravage* toch zou kunnen verwachten dat er oog is voor machtsverhoudingen in de maatschappij en dus ook in de beweging, blijkt dit perspectief totaal niet aan de orde als het gaat om man/vrouwverhoudingen. Speelt macht tussen mensen dan geen rol? Is het persoonlijk en dus niet politiek? Natuurlijk, in deze seksistische wereld zijn we allemaal seksist, in de zin dat we allemaal geleerd hebben (en als doodnormaal/natuurlijk beschouwen) om verschil te maken tussen mannen en vrouwen. Daarmee is echter nog niet gezegd dat we daarvan ook allemaal evenveel last hebben, laat staan dat we allemaal evenveel last aan anderen bezorgen. Toevallig heb ik over het algemeen meer last van mannen, en ik weet wel zeker dat ik daarin niet de enige ben. Mannen zijn veel vaker dominant, agressief, overheersend en stomweg vervelend. Mannen onderdrukken niet alleen vrouwen, maar ook elkaar en zichzelf. Wereldwijd zijn mannen direct verantwoordelijk voor het grootste deel van alle ellende, van oorlogen, verkrachting, criminaliteit, uitbuiting en ga zo maar door. Nogal lullig om dan te stellen dat vrouwen dat soort dingen ook wel eens doen en dus net zo erg zijn. Nog veel lulliger om het meteen 'manonvriendelijk' te noemen als iemand het beestje bij zijn naam noemt.

Gefrustreerd

Ja, we zijn allemaal in wezen slachtoffer van onderdrukking en manipulatie als gevolg van huidige en vergane politieke systemen. En om daar iets aan te doen zou het verstandig zijn onze eigen verantwoordelijkheid te nemen. Bijvoorbeeld ten opzichte van de huidige politieke systemen in eigen kring, waar mannelijkheid domineert, waar seksisme en machogedrag nog altijd (te) welig tieren. In plaats van vrouwen cq. het feminisme te beschuldigen zou het goed zijn als mannen eens bij zichzelf en elkaar te rade gingen. Wat kunnen wij mannen veranderen, alleen en met elkaar? Wat kan het feminisme ons leren waar we misschien iets aan hebben? Wat er nu gebeurt is het klassieke verhaal van de boodschapper die gestraft wordt voor het bericht dat-ie brengt. De vinger wordt weer eens op de zere plek gelegd, en wat is de reactie? We willen het niet weten, we zijn al zo gekwetst in ons leven, door vrouwen, het feminisme, de maatschappij, het systeem. Zolang we de oorzaken voor alles wat er mis is en mis gaat in eerste instantie en alleen maar buiten onszelf blijven zoeken, zal er niet veel werkelijk veranderen.

Ik had van de redactie van een blad - welk blad dan ook - toch een genuanceerder stellingname verwacht dan wat *Ravage* nu presteert. Dit is geen tussenpositie, bedoeld om de discussie verder in goede banen te leiden, maar een zeer eenzijdige positie aan een kant die ik hier simpelweg anti-feministisch wil noemen. Ik dacht dat *Ravage* bezig was zich te ontwikkelen tot een professioneel blad, maar dit vind ik echt bijzonder amateuristisch. Op het moment dat de persoonlijke frustraties de overhand krijgen is het blijkbaar niet meer mogelijk de - als redactie - noodzakelijke afstand te bewaren.

Naast de magere en teleurstellende stellingname van *Ravage* nog vier kolommen vuilspuiterij van Sies van Raaij. Na de discussie van de afgelopen weken gaat het er bij mij echt niet in dat *Ravage* zoiets nog plaatst zonder er zelf kanttekeningen bij te plaatsen. Maar goed, die kans hebben ze al vergooid met hun eigen slappe verhaal. De combinatie van Alex' verhaal en dat van Sies geeft toch echt de indruk dat er in onze kringen terrein terug veroverd moet worden op vrouwen en het feminisme. Terwijl in de rest van de maatschappij vrijwel niemand meer durft te zeggen dat vrouwen in bepaalde kleding er zelf om vragen lastig gevallen of zelfs verkracht te worden, is dat precies wat Sies durft te beweren. Waar haalt-ie het vandaan?! Voor Sies betekent 'mannenstrijd' strijd tegen vrouwen en tegen het feminisme. Want mannen zijn nu eenmaal zo en moeten aan hun trekken komen. Veranderen hoeven ze niet, want het is toch goed zoals ze zijn.

Tja, waar zijn we dan helemaal mee bezig? Have a break..... Dan kunnen we *Ravage* ook wel opdoeken, want alles is nu eenmaal zoals het is. Het is toch goed zo? Bullshit! Sies en de redactie van *Ravage* komen op mij over als gefrustreerde, zelfgenoegzame maar o zo onzekere mannen. Volgens henzelf zijn ze inmiddels zelfs al zover gevorderd dat zij zelf wel uit kunnen maken wat seksistisch gedrag is - en dat is per definitie niet hun eigen gedrag. Mij geeft het het gevoel dat deze mannen het feminisme niet serieus nemen, laat staan dat ooit gedaan hebben. Ze nemen zichzelf bijzonder serieus en willen daarin niet bedreigd worden. De rancune druipt ervan af. En voor dat soort rancuneuze mannen worden tegenwoordig leuke weekendjes georganiseerd, waarin je de Wildeman en de kracht in jezelf terug gaat vinden. Lekker trommelen in het bos, zingen dansen en schreeuwen bij een kampvuur. Misschien een goed idee, 'healing' op kosten van Ravage?

Jens, Amsterdam

ps.

Het omgekeerd seksisme van vrouwen tegen mannen zie ik dan ook liever als een uiting van verzet, guerrilla zo je wilt, van (binnen en door de beweging) gemarginaliseerde groepen.

IS IEDEREEN EEN SEKSIST

De discussie over de 'Oorlog tussen de seksen' lijkt nu zelf op een oorlog uit te draaien. Mensen mobiliseren elkaar om ons te bestoken met brieven, of om redacties van andere bladen te dwingen tot het uitspreken van hun afgrijzen over Bob Black, Sies van Raaij, Ludwig Glabeke of de redactie van *Ravage*. In ieder geval één 'concurrerend' blad is al zo stoer geweest dit laatste ook te doen. In redacties van andere bladen wordt nog druk gediscussieerd.

En het lijkt te werken. Sommige mensen durven al niet eens meer in eigen stad de linkse boekhandel binnen te stappen om te vragen naar een boek van Bob Black en reizen hiervoor naar andere steden af. Wij houden angstvallig de voordeur in de gaten of er geen mensen met komkommers, dildo's of ander wapentuig voor de deur staan. Nu ben ik zelf als heteroseksuele middenklasseman, co-redacteur van de Nederlandstalige bundel van Bob Black en redactielid van *Ravage* zonder meer een seksist (bovendien loop ik er wel eens bij alsof ik solliciteer naar een grote beurt, of is deze vorm van seksisme alleen aan vrouwen voorbehouden Sies?).

Toch zou ik, in de wetenschap dat ik de test van het PIK onmogelijk kan doorstaan (zie elders in deze brievenrubriek), een aantal opmerkingen willen maken waardoor de discussie wellicht een andere wending krijgt. Al was het alleen maar om te voorkomen dat we voortaan in elk nummer twee pagina's moeten vrijhouden voor boze brieven, bedreigingen, scheldkanonnades en af en toe een complimentje.

Waar gaat de discussie eigenlijk over? Volgens menig briefschrijver (m/v) zijn wij seksistisch omdat we het hebben gedurfd een aantal seksistische stukken zonder commentaar te plaatsen. Sterker nog we hebben zelf in het vorige nummer een seksistische reactie geplaatst. Nu is het nogal voorbarig om te stellen dat een stuk waaronder staat dat de publicatie ervan goedbevonden is door de redactie ook inhoudelijk het standpunt van de redactie weergeeft. Maar goed dan moeten we maar wat duidelijker zijn.

Belangrijker is de vraag of hierin seksistische en/of anti-feministische standpunten worden verkondigd. In zijn reactie stelt Alex voornamelijk aan de orde dat er door de brievenschrijvers met twee maten wordt gemeten als het gaat om hun bestrijding van seksisme. Nu denk ik dat dit waar is, alleen kun je je afvragen of hij daarbij niet de scheve verhoudingen tussen de seksen uit het oog verliest. Immers zo stelt Jens in deze *Ravage*: "Wereldwijd zijn mannen direct verantwoordelijk voor het grootste deel van alle ellende, van oorlogen, verkrachting, criminaliteit, uitbuiting en ga zo maar door." Dan is het volgens hem "nogal lullig om dan te stellen dat vrouwen dat soort dingen ook doen en dus net zo erg zijn."

Nu heeft Alex niet beweerd dat vrouwen net zo erg zijn, maar er bijvoorbeeld alleen maar op gewezen dat er bepaalde radicale feministische literatuur bestaat waarin (seksueel) geweld tegen mannen wordt verheerlijkt. Zelf heb ik daar geen enkel bezwaar tegen - het gaat hier immers om literatuur - maar ik begrijp niet wat er seksistisch of anti-feministisch is aan deze bewering.

Bovendien ontgaat me de relevantie van deze discussie. Het gaat er toch om dat je alle vormen van geweld tegen mensen, onderdrukking en uitsluiting aan de orde stelt. Dat het voornamelijk vrouwen zijn die het slachtoffer zijn van seksueel geweld of intimidatie staat buiten kijf, dat wordt hier ook niet in twijfel getroffen. In die zin lijkt het me ook niet wenselijk dat we, zoals Alex stelt, zelf wel uitmaken wat seksistisch gedrag inhoudt. Dit lijkt me nou juist iets waar je het voortdurend over moet hebben. Alleen, en daar doelde Alex op, dat heeft alleen maar zin als voor mensen de uitkomst niet van tevoren vaststaat.

Door de eeuwen heen is er nogal verschillend gedacht over seksisme en wat seksistisch gedrag is en ook binnen het feminisme en vrouwenstudies is dit voortdurend in beweging. Het zou mooi zijn als dit ook in de kolommen van *Ravage* of in elk willekeurig ander periodiek mogelijk zou zijn.

Waarheden

Een andere beschuldiging is dat we seksistische stukken geplaatst zouden hebben. Nu is dat als ik Jens goed begrijp zonder meer het geval en ook onvermijdelijk. Immers, zo stelt Jens, we zijn in deze seksistische wereld allemaal seksist, omdat we allemaal geleerd hebben om verschil te maken tussen mannen en vrouwen. Als je dan een special maakt waarin je vraagt de ene sekse zich over de ander uit te laten spreken is dat dus vragen om moeilijkheden.

In de diverse bijdragen maken mensen met alle gemak onderscheid tussen mannen en vrouwen en vinden het geen enkel probleem om allerlei 'waarheden' over de 'man' en de 'vrouw' te poneren. Soms wordt er nog genuanceerd gedacht. Dan stelt men iets over 'veel' vrouwen of de 'meeste' mannen, maar voor de conclusie die daaraan wordt verbonden maakt dat meestal weinig uit. Blijkbaar vindt niemand dat een probleem zolang er maar keurig netjes politiek-correcte waarheden over mannen en vrouwen worden gebezigd.

Nu wil het toeval dat juist één aspect van deze manier van denken door Bob Black in zijn *Anarchie, een fabel* aan de kaak wordt gesteld. Zoals hij in zijn brief in deze *Ravage* nog eens benadrukt, wilde hij met zijn porno-verhaaltje een ironisch commentaar leveren op het feit dat door het feminisme een 'waarheid' over de vrouw naar voren wordt geschoven die zowel voor vrouwen als mannen onderdrukkend werkt. Dit doet er natuurlijk niets aan af dat de 'waarheid' over de vrouw, zoals die altijd door de man is vastgesteld, ook onderdrukkend is -voor vrouwen én, zoals Jens terecht opmerkt, ook voor mannen. Nu is deze manier van denken de laatste jaren door veel radicale feministes aan de kaak gesteld (zie mijn artikel 'De vrouw bestaat niet' in de man/vrouw-special) en Black zou er goed aan doen zich eens te verdiepen in de ideeën zoals die zich de afgelopen, zeg twintig jaar, binnen het feminisme hebben ontwikkeld. Maar aangezien ik me - gezien de argumentatie van veel briefschrijvers - niet aan de indruk kan onttrekken dat wel meer mensen niet van deze ideeën op de hoogte zijn, kan dat Black nauwelijks verweten worden.

Nu is ook niemand ingegaan op of gevallen over de politieke inhoud van Black's fabel daar die, zoals Black al vermoedde, alle briefschrijvers is ontgaan, maar viel men vooral over de pornografische vorm en dan met name over de verkrachting die je er zeker in kunt lezen. Hierover zijn door Ludwig Glabeke in de vorige *Ravage* al genoeg zinnige dingen gezegd, waar ik eigenlijk niks aan toe te voegen heb. Misschien hadden we ons beter moeten realiseren dat een aantal of veel vrouwen (en mannen) dit verhaal als kwetsend ervaren en het daarom niet moeten plaatsen. Ik ken overigens wel een aantal feministische vrouwen (én mannen) die zich destijds uitgebreid in de werken van Markies de Sade verdiepten. Zoals bekend geen fijnzinnige lectuur, maar men dacht er iets van op te kunnen steken.

Hoe moet het nu verder met de oorlog tussen de seksen? Ik heb eigenlijk geen idee. Het moeilijkste is waarschijnlijk om geen onderscheid meer te *maken* tussen de seksen, en tegelijkertijd te onderkennen dat er wel een onderscheid *is*.

Freek Kallenberg, Amsterdam

NU TE BESTELLEN

SEE IT AND ACT

"Section 140: the making of a criminal organisation"
"I'Operation: Bustrip to Aspe Valley"
"Organic Chaos News"
"Conscious Cinema: tales from the frontline 94-97"
"Vrije Keyser TV"
"Undercurrents 1 t/m 8"
"Stoom 2"

Organic Chaos Productions is een onderdeel van Federatie Kollektief Rampenplan. Uit onvrede over de, ons inziens te eenzijdige beeldvorming van de reguliere media zijn we een eigen alternatief begonnen. We willen door het uitbrengen en verspreiden van video-nieuwsbrieven de tegenstromen in de maatschappij in beeld brengen, laten zien wat de reguliere media niet laat zien.

ORGANIC
CHAOS
PRODUCTIONS

Postbus 780 6130 AT Sittard
tel: 046 - 4524803, fax: 046 - 4516460
e-mail: ramp@antenna.nl

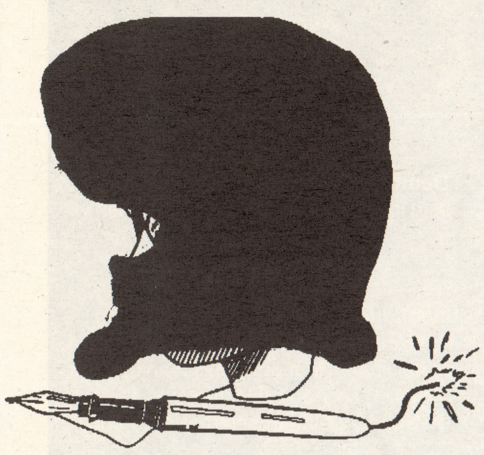

Hoort de hormonen ruisen *(the Big He's)*

De seksschandalen van Clinton zijn geen voorpaginanieuws voor de Ravage. Waarschijnlijk, beste lezer laat het u volkomen koud of heb je er in het beste geval een spottende lach voor over. Ik neem het u niet kwalijk. Met dit schrijfsel vraag ik echter toch aandacht voor de vragen, die de Clinton-affaire opwerpt voor de modale lezer van dit blad.
Meer nog dan presidenten en monarchen zijn dichters de moraalridders van hun tijd. Zij denken en schrijven over goed en kwaad. De vraag die zich onvermijdelijk bij me opdrong is de volgende: 'Kan een dichter zijn positie blijven bekleden, wanneer hij vreemd gaat of wanneer hij ingaat op de avances van één van de talrijke poëzie-groupies?'
Ter verdediging van Clinton wordt vaak aangevoerd, dat mannen die zich op dergelijke posities manifesteren (te) veel hormonen hebben. Deze hormonen zouden met ze op de loop gaan, wanneer vrouwelijk schoon of een Saddam H. hun pad kruist. Maar is dit een verklaring of een excuus? Bij Ravage kampen we met een mannelijk hormonenoverschot, zo zijn daar bijv. de columnisten/dichters Manik Marc en Harry Zevenbergen.
Van Marc is bekend dat hij 'het' doet met Beatrix zelf, hij is hier open over. Maar Marc heeft een vriendin en wat we niet weten is hoe zij denkt over zijn ontrouw (is Beatrix de enige?). Is zij net zo sterk als Hillary en neemt zij de rol van de sterke schrijversvrouw op zich? Of valt het haar zwaar haar gevoelens van jaloezie aan de kant te zetten en kwijnt ze weg, terwijl Marc bij die ander is? Ik zou hier graag meer over willen weten. De vraag is, is Marc te handhaven?
Over Harry Zevenbergen is bekend, dat hij in geschrift politiek-correct is. Bovendien meldden betrouwbare bronnen me, dat hij niet meer vreemd gaat sinds hij deze openbare functie bekleedt. Maar bedriegt de schijn hier niet en hebben we te doen met een schijnheilige mooiprater. De dominee, van de radicaal-linkse goegemeente, die de spreekwoordelijke kat in het donker knijpt. Voor deze laatste theorie zijn aanwijzingen. Helaas heb ik (nog) geen geheime bandopnamen tot mijn beschikking. Maar ik meen dicht genoeg bij het vuur te zitten, om te kunnen weten waar ik het over heb. Harry sluit nu al meer dan een jaar zijn optredens af met het gedicht 'Valentine's day'. Dat een 'komische' uitnodiging is om op Valentijnsdag zijn brievenbus te vullen met anonieme liefdesverklaringen. Het lijkt allemaal zo onschuldig als zeg maar, het schudden van een hand. Maar is het dat ook? Of weet hij d.m.v. deze zelfspot met moeite zijn onevenwichtige hormonenspiegel in bedwang te houden?
En houdt hij deze giftige chemicaliën werkelijk in bedwang? Zelf vertelde hij me halftrots, half cynisch over zijn meest recente groupie-ervaring. Tijdens zijn laatste Engelse tour kwam na afloop een vrouw naar hem toe: "I enjoyed what I saw and I'm really interested in another performance". "Thanks", zei Harry, "I'm glad you liked it. How long and where do you expect me to perform and about the price..." "No,no not that kind of performance, I want a private one". En eindelijk begon er bij Harry een lichtje te branden en verlegen zei hij: "I'm not available for that kind of performance".
Dat is zijn verhaal. Niet lang geleden echter, kreeg ik een briefje uit Engeland onder ogen, dat tot in details de tot op de draad versleten onderbroek van Harry beschreef. Na inspectie van Harry's waslijn zag ik inderdaad een paar onderbroeken hangen die aan de beschrijving voldeden. Steeds meer begint het erop te lijken, dat Harry's ongeschonden blazoen, slechts een kwestie is van zorgvuldige 'imagebuilding'.
De vraag die Monica-gate bij Ravage oproept, luidt dan ook: "Zijn Harry Z. en Manik M. als columnisten te handhaven?" Wie de drol kaatst, kan tenslotte stront verwachten. Hierover zou ik graag een openhartige discussie voeren.

Berend Harm Koert

P.S. Prijsvraag van de week: Wie kan Clinton nog een hand zien schudden, zonder aan Aids te denken?

DRIE BIJZONDERE ROMANS!

Jordan Ivantsjev
KLEUREN VAN VERSCHRIKKING
Pb., 144 pag., ƒ 34,90
Een expressieve schildering van Bulgarije na de val van het communisme

Helga Königsdorf
DE VERWIJDERING VAN GROOTMOEDER
Pb., 112 pag., ƒ 29,90
Een onbarmhartig commentaar op het normverval in de samenleving

Ismail Kadare
WIE BRACHT DORUNTINA
Pb., 180 pag., ƒ 36,90
Een meesterlijke verwerking van een legende die een centrale rol speelt in het erfgoed van de Albanese cultuur

VAN GENNEP / IN DE BOEKHANDEL

café de plak

Lunchen van 12.00 tot 16.00 uur
Dineren van 17.30 tot 21.30 uur

Ook ruimte voor eetgroepen van 15 tot 30 personen (reserveren)

LOKKERTJES

Streetrave afgelast

De in het vorige nummer aangekondigde Streetrave die op zaterdag 7 februari plaats zou vinden in Amsterdam, gaat niet door. Zegt het voort!

Soepkeuken in Eurodusnie

Elke woensdag tussen 18 en 20 uur is er soepkeuken in Eurodusnie in Leiden. Voor slechts drie gulden kun je genieten van een veganistische soep, brood en salade. Anti-autoritair infocentrum Eurodusnie is nog immer gelegen aan de Boerhaavelaan 345, 10 minuten lopen van Leiden CS. Info 071-5173019.

Animal Rights Gathering

De 'Animal Rights Coalition' wil de samenwerking tussen regionale, zgn. **grass roots** dierenrechtorganisaties bevorderen. Na twee bijeenkomsten in Engeland is er dit jaar een internationale 'gathering' in Nederland belegd, en wel van 9 tot en met 16 april. Door middel van workshops, discussies en video's informeren activisten elkaar over de manieren waarop in verschillende landen actie wordt gevoerd.
De bijeenkomst vindt plaats in Eurodusnie, Boerhaavelaan 345 in Leiden, waar kampeergelegenheid is en een veganistisch eetcafé. Voor meer informatie kun je schrijven naar ARCH, postbus 11027, 2301 EA Leiden, of bellen naar 020-6864275. E-mail is fire@xs4all.nl

Eurofoto's in Eurodusnie

Tot eind februari is in Eurodusnie een foto-expositie te bezichtigen over de Eurotop juni vorig jaar. De expositie is een gezamenlijk project van Ruben Eshuis, Jan Kees Helms, Marije Lieuwens, Norb Mommersteeg en Ron Zwagemakers. De expositie kun je bekijken woensdag van 17 tot 20 uur en vrijdag van 16 tot 21 uur, aan de Boerhaavelaan 345. Meer info: 071-5173019.

Complex 103, een sociaal document

Complex 103 is een woningcomplex in Honselersdijk, gebouwd in 1925, met een sterk sociaal karakter. Renovatie was te duur, het complex is eind 1997 afgebroken. Fotograaf Rogier Alleblas heeft er foto's van gemaakt, die in de maand februari geëxposeerd worden in eetkafee Water & Brood, Buitenom 214 in Den Haag. Iedere din. en don. van 16 tot 23 uur, wo. van 16 tot 1 uur en vrijdag van 16 tot 2 uur.

Vastenwakes tegen vreemdelingenopsluiting

Het Grenshospitium aan de Tafelbergweg 10 in Amsterdam is bedoeld om geïllegaliseerde vrouwen en andere 'kanslozen' op te sluiten alvorens ze naar hun landen van herkomst worden teruggestuurd. Bij deze bajes worden regelmatig wakes gehouden om solidariteit met hen te betuigen. In de vastenweek van 1 maart tot en met 10 april worden de wakes nog frequenter gehouden. Ieder zondag is er een wake van 14 tot 15 uur, waarbij om 13:30 uur wordt verzameld aan de AMC-uitgang van metrostation. Tevens wordt er iedere week van dinsdag 20 uur tot woensdag 20 uur gewaakt bij de toegangspoort. Iedereen wordt uitgenodigd mee te doen. Om het heel uur is er gelegenhid tot het voordragen van een gedicht, het zingen van een lied enzovoorts. Deze 24 uurs-wake wordt met een eucharistieviering afgesloten. Meer info via Catholic Worker, Klieverink 125-126, 1104 KC Amsterdam, tel. 020-6994320 (vraag naar Gerard, Susan of Frits).

Homohaat in Rotterdam

In de Rotterdamse Tarwewijk worden twee flikkers ruim een half jaar geterroriseerd door een groep buurtjongeren. Na meerdere pogingen tot brandstichting in hun woningen, vernieling van de auto en het gooien van stenen, zien ze zich genoodzaakt te verhuizen. De politie treedt niet op, terwijl de verzamelplek van de jongeren bekend is. De flikkers willen nu, samen met vrienden en sympathisanten, een vreedzame demonstratie tegen homohaat houden in de Tarwewijk. Op 12 februari is er om 20 uur een voorbereidende vergadering in het Poortgebouw, Stieltjesstraat 27 in Rotterdam.

Busreis naar Ahaus

WISE, het World Information Service on Energy, verzorgt vanuit Amsterdam een busreis naar de acties tegen het transport van radioactief afval in Ahaus, Duitsland. Op zondag 1 maart is er een infomiddag hierovert. Deze is op het adres Ketelhuisplein 43, om 14 uur in Amsterdam. Voor meer informatie bel 020-6126368.

Campagne tegen MAI

Sinds 1995 onderhandelen de 29 rijkste landen van de wereld, onder voorzitterschap van Nederland, over de Multilateral Agreement on Investments (MAI).
Lobbyclubs van ondernemingen zijn al vanaf het begin bij de MAI-onderhandelingen betrokken, maar het grote publiek wordt angstvallig buiten de deur gehouden. Na ondertekening zullen landen voor minimaal 20 jaar vastzitten aan het verdrag, ook als de bevolking massaal tegen is. Volgens plan zal de MAI eind april 1998 worden worden ondertekend. Het verzet tegen de MAI groeit snel. Overal ter wereld. In Nederland wordt gewerkt aan informatie en directe actie. In februari en maart worden door heel Nederland informatiebijeenkomsten georganiseerd over een nieuw investeringsverdrag met rampzalige gevolgen. Deze infotour vormt het startschot voor een landelijke campagne tegen de MAI. De volgende plaatsen zullen worden aangedaan (zie agenda voor details): Utrecht (5-2), Breda (6-2), Arnhem (8-2), Groningen (11-2), Den Haag (13-2), Groningen & Amsterdam (14-2), Wageningen (15-2), Nijmegen (21-2), Eindhoven (27-2), Amsterdam (8-3). Als je in je eigen stad een bijeenkomst wilt organiseren kun je contact opnemen met: De Fabel van de illegaal, Koppenhinksteeg 2, 2312 HX Leiden, tel: 071-5127619, fax: 071-5134907, email: lokabaal@dsl.nl

Pinksterlanddagen '98

Van 29 mei tot en met 1 juni 1998 zijn er in Appelscha weer de traditionele Pinksterlanddagen. Hoofdthema van dit jaar: is anarchisme normerend of inspirerend. Verder komen aan bod: anarchisme en spiritualiteit, anarchafeminisme, mannenstrijd, vookoo's, aauwwtoo's, alternatieve banenmarkt, internet, 100 jaar vrije socialist, en muziek. Wil je zelf iets doen op de PL, heb je leuke ideeen, of wil je gebruik maken van een stand, geef dit dan zo snel mogelijk door, in ieder geval vóór 1 april. Voor het hoofdthema wordt gezocht naar mensen die willen vertellen of schrijven over de rol die anarchisme (in de brede betekenis van het woord) in hun leven speelt. Is anarchisme slechts een utopie of is het wel degelijk mogelijk theorie en praktijk aan elkaar te koppelen. De deadline voor de reader is 10 april en zal reeds 1 week vóór de PL verkrijgbaar zijn. Het secretariaat: Surinamestraat 51, 3531 KJ, Utrecht 030-2991496 (Michel), of: Pinksterlanddagen@knoware.nl.

Stilte voor de nucleaire storm?

,,Ik ben van oordeel dat de aanwezigheid van kernwapens in Nederland immoreel is en in strijd is met zowel het Non-Proliferatieverdrag als met het Internationaal Recht. Ik doe daarom een beroep op de regering zich tot het uiterste in te spannen om mee te werken aan een overeenkomst tot uitbanning van de kernwapens.'' De werkgroep 'Akties Tegen Kernwapens' roept iedereen op om deze verklaring tegen kernwapens naar de Kamerleden van ieders eigen partij te sturen. Hiermee wil de werkgroep protesteren tegen de verontrustende stilte in de Nederlandse politiek over het onderwerp kernwapens. De politieke partijen, in het zicht van de verkiezingen, zwijgen erover en ook de regering wil er liever niet over praten.
In de brochure 'Nederlandse politiek en kernwapens' worden zowel het standpunt van de regering als de concept-partijprogramma's op een rij gezet. Deze kan worden besteld bij: Werkgroep Eurobom (AMOK), Obrechtstraat 43, 3572 EC Utrecht, 030-2714 376, fax 030-2714759.

Lezing over onthaasting

Een minister begon ermee. Nu heeft iedereen het erover: we moeten onthaasten. Bert van Til houdt zondag 8 februari een lezing over het thema: "Tijd als modern probleem; over onthaasting en het recht op luiheid." Zijn we slaaf van het kapitalisme? Bert van Til zal de toehoorders prikkelen door te praten over tijd, luiheid, mensenrechten en alles wat daarmee samenhangt. De discussiebijeenkomst wordt georganiseerd door Vrijdenkersvereniging 'De Vrije Gedachte'. Aanvang 11.00 uur in Buurtverenigingsgebouw 'De Watertoren', Van Teylingenstraat 20, vlakbij Alkmaar CS. De toegang en consumpties zijn gratis. Meer info via tel./fax: (072)5158264 (Robbert Schuster) E-mail: RobbSch@xs4all.nl Website: www.xs4all.nl/~robbsch

ABONNEES OPGELET!

PLAATSTAAL BIJ AANDRAGEN JAARABONNEE

Als abonnee kun je dit boek (winkelprijs f 44,95) gratis toegezonden krijgen. Het enige dat je hiervoor hoeft te doen is Ravage aan een nieuwe abonnee helpen. Maar dat moet dan wel iemand zijn die een jaarabonnement neemt. Je kunt desgewenst ook een ander cadeau kiezen uit het overzichtslijstje dat staat vermeld onderaan pagina 2 van dit blad. De nieuwe abonnee komt op zijn/haar beurt in aanmerking voor een presentje en krijgt daarvoor een formulier toegezonden.

Plaatstaal is het debuut van Natasha Gerson. Het verhaal speelt zich af in Amsterdam in de periode 1985-1995. Terwijl hier en daar voor de lezer misschien veel herkenbaars wordt aangestipt -zoals RaRa-aanslagen, een twee jaar oud lijk in een kraakpand en een bomaanslag op de auto van een bekend kunstenaar- is Plaatstaal vooral een levendig en meeslepend literair portret van het hoofdstedelijke krakers- en uitgaanscircuit.

Ja, ik ben zelf abonnee en draag hierbij de volgende jaarabonnee aan:

Naam Nieuwe Jaarabonnee
Adres
Postcode/Plaats
Tel

○ Stuur de acceptgiro (f 80voor 24 nummers) naar de nieuwe abonnee
○Stuur de acceptgiro naar mij want ik doe hem/haar het jaarabonnement cadeau

○ Na betaling ontvang ik Plaatstaal van N. Gerson
○ Na betaling ontvang ik een ander cadeau en wel..........
(raadpleeg de bon op pg. 2)

De nieuwe abonnee krijgt een formulier toegezonden met welkomstgeschenken van waaruit een keuze kan worden gemaakt.

Mijn gegevens:

Naam
Adres
Postcode/Plaats

Stuur deze bon naar: Ravage, Van Ostadestraat 233n, 1073 TN Amsterdam.

AGENDA

Get on up, like a sex machine!!!
(J. Brown)

VRIJDAG 6 FEBRUARI

AMSTERDAM

Autolozen - Fiets mee naar het verkeersschandaal van de maand. Verzamelen om 16 uur bij de Waag op de Nieuwmarkt. Org: de Autolozen.

Concert - Los Nuevos Mutantos (trompetpunk) en Muff Potter (emo-core) spelen in OCCII, aanvang 21 uur, entree fl.6,-.

Konsnert - Green Day (lolliepunk) speelt in Paradiso.

BREDA

Info - Campagne tegen MAI (zie Lokkers); 20.30 uur in Infocentrum, 1e Marktstr. 1.

DEN HAAG

Picketline - Voor de vrijlating van Leonard Peltier, lid van de American Indian Movement. Plaats: Ambassade VS, Lange Voorhout. Info 050-5736165.

Benefiet - Feest ten bate van actieblad Ravage. Met optredens van de bands Top Gear (punk rock 'n roll), Sunwheel Power Express (psychedelische hardrock) en Napoleons (garagerock). Verder diverse DJ's met wisselende muziekstijlen als hip hop en disco. Om 18 uur eten, aanvang programma 21 uur. In de Blauwe Aanslag, Buitenom 214, inkom fl. 7,50.

LEIDEN

Fietsprotest - Verzamelen om 16 uur op het Stadhuisplein, info 071-5226407 (Sjoerd) of 071-5220152 (Paul).

Info/Feest - Om 19 uur, na het eten, vindt er in Eurodusnie een info-bijeenkomst plaats omtrent de situatie in Chiapas, Noord-Mexico. Met sprekers en video, org. Mexico Comité. De toegang is fl. 3,50.

ROTTERDAM

Concert - 35007 is in de Vlerk, Westblaak 80, aanvang 22 uur, entree een tientje, info 010-4116800.

ZATERDAG 7

AMSTERDAM

Infoavond - Met activisten van Ahaus, omtrent blokkade atoomafvaltransport, in August, Frederik Hendrikstraat 111, aanvang 20:30 uur, entree gratis, voertaal Duits, Engelse vertaling.

Streetrave - Afgelast!

Wake - Bij vluchtelingenbajes Grenshospitium, Tafelbergweg 10 van 17 tot 18 uur. Verzamelen om 16.30 uur bij uitgang Zuid van metrostation Holendrecht.

Picketline - Maandelijkse picketline bij de ingang van een McDonald's filiaal. Verzamelen om 14 uur bij 'meeting point' in hal Centraal Station.

Bijeenkomst - 'De dag van de lokale democratie'; in diverse zalen van het stadhuis vinden politieke debatten plaats i.v.m. de naderende lokale verkiezingen (wa's dat?). Org: Instituut voor Publiek en Politiek i.s.m. Agora Europa. Plaats: Amstel 1, van 12 tot 18 uur.

Lezing - 'Het juridische verhaal rondom Ruigoord' door Luuk Hamer. Org: Liga voor Rechten v.d. Mens. Plaats: Hotel de Filosoof, Anna Vondelstr. 6, 20 uur.

Praatcafé - Move your world café, thema ditmaal 'The end of violence', met prominente praters, talkshow, World News Corner, hotline, columns en support acts, in Paradiso, van 12 tot 13:30 uur, gratis entree (iedere zaterdag). Org. Move your world, info 070-3485183, mail: info@MYWorld.nl

Eetcafé- Iedere zaterdag en zondag kun je voor een tientje overheerlijk veganistisch eten in De Peper, aan de Peperstraat 23. Reserveren kan na 14 uur via 020-4223972, de maaltijden worden geserveerd na zessen.

UDEN

Concert - Reveal en Antcow (hardcore) spelen in De Nieuwe Pul, aanvang 17 uur (!!), entree tien gulden.

ZONDAG 8

ALKMAAR

Lezing - Tijd als modern probleem. Over onthaasting en het recht op luiheid, door Bert van Til. Plaats: De Watertoren, Van Teylingenstr. 20, 11 uur, gratis drankjes. Org. De Vrije Gedachte, tel. 072-5158264.

ARNHEM

Info - Campagne tegen MAI; 21 uur in Bazoeka, Apeldoornsestr. 4.

GRONINGEN

Concert - Huevos Rancheros (surf) en Duotang spelen in Vera, aanvang 22:30 uur, entree fl.5,- plus maandkaart.

DINSDAG 10

UTRECHT

Concert - US Maple, zeer gestoorde gitaarnoise uit de VS, en Awsome Dudes from Hell spelen in de Kikker, Ganzenmarkt 14, aanvang 22 uur.

WOENSDAG 11

AMSTERDAM

Debat - 'Strijd om de zendtijd'; over de plannen van SALTO die een commerciëlere opzet nodig maken waardoor de unieke doelgroep-tv in haar voortbestaan wordt bedreigd. Plaats: De Balie, 20.30 uur, f 10/f 7,50.

MAASTRICHT

Kraakbenefiet - Voor kraakpand Leeuwetemmers, met Unhanced plus DJ, in de Backstage, Tolenzeweg 57, aanvang 20 uur, entree fl.5,-.

GRONINGEN

Info - Campagne tegen MAI; 20 uur in infocafé, 1e Drift Spilsluizen.

Poëzie - Nachtspraak met Hubert Klaver, in muziekcafé Koekkoek, aanvang 00:30 uur, entree gratis.

DONDERDAG 12

AMSTERDAM

Concert - Hardcore reality met Racial Abuse en support, aanvang 20 uur (!), entree fl.7,50, in OCCII.

DEN HAAG

Poëzie - Optreden van drum 'n poetrio Birdlips, in Bordelaise, aanvang 22 uur.

HILVERSUM

Concert - Sk!nk (zennoiserock), Main en The Pact spelen in Tagrijn, aanvang 21 uur, entree fl.5,-, info 035-6215841.

NIJMEGEN

Info - Verzet tegen atoomtransporten Ahaus. Met spreekster van AKW-Nee Grenzland, video blokkade Gorleben en muziek. In De Klinker, V. Broeckhuyschenstr. 46, 20.30 uur.

ROTTERDAM

Concert - Get Up Kids en Braid zijn in de Vlerk, aanvang 22 uur, entree een tientje.

UTRECHT

Schrijfavond - Van Earth-Alarm, aan de Nikola Kommuniteit, Maliebaan 63, aanvang 21:30 uur, info 030-2888987 (Erik Mariën).

Waar gaanwe
naar toe

VRIJDAG 13

AMSTERDAM

Benefiet - Voor Initiatiefgroep tegen Rechtse Propaganda, met presentatie van het boek 'CP86 met name genoemd' door KAFKA, verder film en band. In Vrankrijk, deur open 21 uur, entree 3,50, honden niet toegestaan.

Sport - Snelschaken in café Molli, 21 uur, Van Ostadestr. 55.

Film - 'Das Schloss' (boek Kafka) van Michael Haneke. Om 23 uur in De Balie, ook morgenavond.

S&B Actie TV - Lokale tv-uitzending van 24 tot 1 uur op A2. O.m. Harry Zevenbergen luidt Valentijnsdag in.

CASTRICUM

Cursus - Esperanto Studieweekend esperanto, voor beginners en gevorderden, deelname fl.70,-, aanmelden 040-2113344 (Jeannette Bosse).

DEN HAAG

Info - Campagne tegen MAI; 21 uur in Blauwe Aanslag, Buitenom 214.

HILVERSUM

Festival - Metal/hardcore-festival met Right Direction (Maastricht), Reveal, Driven en Dissent, in Tagrijn, aanvang 20 uur, entree een tientje.

KROMMENIE

Griezelcafé - Een avond vol bijlkloverijen in de Groote Weiver, aanvang 21 uur, entree een liter bloed of een vers kadaver (gratis dus).

LEIDEN

Feest - Party in de Eurodusnie, met folkmuziek van Lordryk en Moondragon, tevens surprise acts en lekkere hapjes; toegang tot 21 uur gratis, daarna fl.5,-.

ROTTERDAM

Concert - Feaver Dream (punk), Nethermost en Daily Cry (crossover punk) spelen in het Poortgebouw, Stieltjesstr. 38, entree fl 2,50.

Concert - Postmen, Rollarocka en Dj Precise in de Vlerk, aanvang 22 uur, entree fl.12,50.

UTRECHT

Fietsdemo - Tegen de auwtoterreur, verzamelen op het Domplein om 16:30 uur, iedere tweede vrijdag van de maand.

ZATERDAG 14

AMSTERDAM

Feest - 14 jaar Binnenpretfeest in de OCCII, met Some kind of basketballteam, folk en acts in de Kasbah, Ansoumane, Lordryk en Tragic, toegang 's avonds fl.5,-, info 020-6717778.

Debat - 'Is Iran zover?', m.m.v. Rushdie Defence Committee en Comité Mensenrechten Iran. Om 20.30 uur in De Balie.

Praatcafé - Move your world café, thema ditmaal 'Sport: a winner's world'. In Paradiso, van 12 tot 13:30 uur, entree nul.

Info - Campagne tegen MAI; 20.30 uur in August, Fred. Hendrikstr. 111-115.

GRONINGEN

Info - Campagne tegen MAI; 20 uur in infocafé Op Drift, 1e Drift Spilsluizen.

KROMMENIE

Lezing - Schrijfster Conny Braam vertelt, in de Groote Weiver, aanvang 20 uur stipt, entree zes gulden, reserveren 075-6313819.

LEGDEN (D)

Demonstratie - Verschillende antifa-/vluchtelingengroepen roepen een demonstratie 'Tegen staatsracisme' uit in Legden, gelegen nabij Ahaus. Om 13.30 uur verzamelen bij Post.

NIJMEGEN

Swingen - Gothic noise avond in de Onderbroek, aanvang 22 uur, entree fl 2,50.

UDEN

Concert - Hallo Venray in De Pul, 22 uur, fl. 15,-.

UTRECHT

Concert - Solbakken speelt in de Kikker, aanvang 22 uur.

ZONDAG 15

AHAUS (D)

Demonstratie - Tegen de nucleaire opslag in Ahaus. Om 14 uur op het plein in de stad.

ARNHEM

Benefietfeest - Ten bate van Stichting De Vonk (culturele organisatie tegen racisme en fascisme). Met optredens van Lordryk (folk, UK) en Tragic (klezmerfolk). Plaats: De Doos, Apeldoornsestraat 4, 21 uur, fl 5.

WAGENINGEN

Info - Campagne tegen MAI; 17 uur in De Overkant, Bevrijdingsstr. 38.

MAANDAG 16

AMSTERDAM

Discussie - Jaap de Hoop Scheffer en Freek de Jonge babbelen in de Balie over het thema moraal, aanvang 20:30 uur.

WOENSDAG 18

AMSTERDAM

Debat - 'Zwart en Wit IQ'; debat over meetbaarheid intelligentie, biologische, psychologische en culturele factoren. Om 20.30 uur in De Balie.

DONDERDAG 19

ENSCHEDE

Theater - Voorstelling 'Het vergeten verdrag', het verdrag van Münster (1648, belangrijk voor toekomst Europa) in een modern jasje, in Concordia, Oude Markt, aanvang 20 uur; door De Nieuwe Koning.

VRIJDAG 20

AMSTERDAM

Concert - Fur-Tips en Bingotrappers spelen in OCCII, aanvang 21:30 uur, toegang fl.6,-.

Film/muziek - Rocket Cinema presenteert erotische cultfilm Barbarella begeleid door DJ's. In Paradiso, aanvang 22 uur, entree fl.20,-.

GENT (B.)

Benefiet - Tegen de sloop van kraakpand Hogepont, met Divide & Conquer en Robotnika, in De Brandende Roeland, Bomasterstraat 14, aanvang 20 uur, org. De Schelderatten.

KROMMENIE

Workshop - Zes optredens door 30 jongeren van jongerencentrum AJV en Jongeren-Unit Nixx die een workshop 'strakke rock' hebben gevolgd. In de Groote Weiver, aanvang 22 uur, entree fl.5,-.

NIJMEGEN

Feest - Groot feest ter gelegenheid van het 7-jarig bestaan van Assata, met internationale boekenbeurs, video's, infoclubjes en meer (zie pagina 7 van dit blad). Adres: Begijnenstraat 34, 6511 WP tel. 024-3238162 of assata@antenna.nl

ZATERDAG 21

NIJMEGEN

Feest - Groot feest ter gelegenheid van het 7-jarig bestaan van Assata, met internationale boekenbeurs, video's, infoclubjes (zie pagina 7 van dit blad). Adres: Begijnenstraat 34, 6511 WP 024-3238162 of assata@antenna.nl

UTRECHT

Benefietfeest - Voor stichting Strowis en Kraakhelder En Toch Niet Fris, in theater Kikker, bands nog onbekend, aanvang 22 uur, info 030-2319666.

WAGENINGEN

Concert - The Apemen spelen in Unitas, Gen. Foulkesweg 73, info 0317-412909.